

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/24-01/14

URBROJ: 65-24-7

Zagreb, 29. veljače 2024.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o upravnim sporovima***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 29. veljače 2024. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu i državne tajnike Juru Martinovića, Vedranu Šimundžu Nikolić i Sanjina Rukavinu.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-01/112

URBROJ: 50301-21/06-24-6

Zagreb, 29. veljače 2024.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o upravnim sporovima

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o upravnim sporovima.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu i državne tajnike Juru Martinovića, Vedranu Šimundžu Nikolić i Sanjina Rukavinu.

PREDSJEDNIK
sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA

Zagreb, veljača 2024.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA

DIO PRVI

OPĆE ODREDBE

GLAVA I.

TEMELJNE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju nadležnost, sastav suda i pravila postupka na temelju kojih upravni sudovi odlučuju o zakonitosti odluka javnopravnih tijela o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka te o zakonitosti postupanja javnopravnih tijela iz područja upravnog prava (u daljnjem tekstu: upravni spor).

Cilj Zakona

Članak 2.

(1) Cilj je ovoga Zakona osigurati zakonitost i sudsku zaštitu prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka povrijeđenih pojedinačnim odlukama ili postupanjem javnopravnih tijela.

(2) Javnopravnim tijelom u smislu ovoga Zakona smatra se tijelo državne uprave i drugo državno tijelo, tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravna osoba koja ima javnu ovlast i pravna osoba koja obavlja javnu službu (pružatelj javnih usluga).

Predmet upravnog spora

Članak 3.

(1) Predmet upravnog spora jesu:

1. ocjena zakonitosti pojedinačne odluke kojom je javnopravno tijelo odlučilo o pravu, obvezi ili pravnom interesu stranke u upravnoj stvari (upravni akt) protiv koje nije dopušteno izjaviti redoviti pravni lijek,
2. ocjena zakonitosti postupanja javnopravnog tijela iz područja upravnog prava kojim je povrijeđeno pravo, obveza ili pravni interes stranke protiv kojeg nije dopušteno izjaviti redoviti pravni lijek,
3. ocjena zakonitosti propuštanja javnopravnog tijela iz područja upravnog prava da u zakonom propisanom roku odluči o pravu, obvezi ili pravnom interesu ili redovitom pravnom lijeku stranke odnosno da postupi prema propisu,
4. ocjena zakonitosti sklapanja, raskidanja i izvršavanja upravnog ugovora.

(2) Predmet upravnog spora je i ocjena zakonitosti općeg akta jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koja ima javnu ovlast i pravne osobe koja obavlja javnu službu (u daljnjem tekstu: opći akt).

Iznimke od vođenja upravnog spora

Članak 4.

(1) Upravni spor ne može se voditi u stvarima u kojima je sudska zaštita osigurana izvan upravnog spora.

(2) Upravni spor ne može se voditi o pravilnosti pojedinačne odluke donesene primjenom slobodne ocjene javnopravnog tijela, ali se može voditi o zakonitosti takve odluke, granicama ovlasti i svrsi radi koje je ovlast dana.

(3) Upravni spor ne može se voditi protiv postupovne odluke javnopravnog tijela, već se takva odluka može pobijati tužbom protiv odluke o glavnoj stvari, ako zakonom nije drukčije propisano.

Načelo zakonitosti

Članak 5.

U upravnom sporu sud odlučuje na temelju Ustava, pravne stečevine Europske unije, međunarodnih ugovora, zakona i drugih važećih izvora prava.

Načelo izjašnjavanja stranke

Članak 6.

(1) Prije donošenja presude sud će svakoj stranci dati mogućnost izjasniti se o zahtjevima i navodima drugih stranaka te o svim činjenicama i pravnim pitanjima koja su predmet upravnog spora.

(2) Sud može odlučiti u upravnom sporu bez davanja stranci mogućnosti da se izjasni samo u slučajevima propisanim zakonom.

Načelo usmene rasprave

Članak 7.

(1) U upravnom sporu sud odlučuje na temelju usmene, neposredne i javne rasprave.

(2) Sud može odlučiti u upravnom sporu bez održavanja rasprave samo u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

Načelo učinkovitosti

Članak 8.

- (1) Sud će upravni spor provesti brzo i bez odugovlačenja, uz izbjegavanje nepotrebnih radnji i troškova, onemogućit će zlouporabu prava stranaka i drugih sudionika u sporu te će odluku donijeti u razumnom roku.
- (2) U slučajevima kada se posebnim zakonom propisuje rok za rješavanje upravnog spora, predlagatelj posebnog zakona dužan je razloge za takvo propisivanje roka detaljno i razumno obrazložiti.

Načelo pomoći neukoj stranci

Članak 9.

Sud će voditi brigu o tome da neznanje i neukost stranke i drugih sudionika u upravnom sporu ne bude na štetu prava koja imaju na temelju zakona.

Obveznost sudskih odluka

Članak 10.

- (1) Pravomoćna presuda suda obvezna je za stranke u upravnom sporu i njihove pravne sljednike.
- (2) Pravomoćna presuda suda kojom se odlučuje o zakonitosti općeg akta obvezna je za sve.

Službena upotreba jezika i pisma

Članak 11.

- (1) Upravni spor vodi se na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu.
- (2) Stranke i drugi sudionici u upravnom sporu imaju pravo pred sudom upotrebljavati svoj jezik uz ovlaštenog prevoditelja. Te se stranke mogu odreći prava na prevođenje ako izjave da znaju hrvatski jezik. Troškovi prevođenja terete stranku na koju se odnose, ako zakonom nije drukčije propisano.

GLAVA II.

NADLEŽNOST I SASTAV SUDA

Nadležnost

Članak 12.

- (1) Upravne sporove (u daljnjem tekstu: spor) rješavaju upravni sudovi i Visoki upravni sud Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Visoki upravni sud).

(2) Upravni sudovi odlučuju:

1. o tužbama protiv pojedinačnih odluka javnopravnih tijela,
2. o tužbama protiv postupanja javnopravnih tijela,
3. o tužbama zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili postupanja javnopravnog tijela u zakonom propisanom roku,
4. o tužbama protiv upravnih ugovora i izvršavanja upravnih ugovora,
5. u drugim zakonom propisanim slučajevima.

(3) Visoki upravni sud odlučuje:

1. o žalbama protiv presuda upravnih sudova i rješenja upravnih sudova protiv kojih je dopuštena žalba,
2. o zakonitosti općih akata,
3. o sukobu nadležnosti između upravnih sudova,
4. u drugim zakonom propisanim slučajevima.

(4) U slučajevima kada se posebnim zakonom propisuje nadležnost Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, predlagatelj posebnog zakona dužan je razloge za takvo rješavanje upravnog spora detaljno obrazložiti.

Mjesna nadležnost

Članak 13.

(1) Za rješavanje u sporu mjesno je nadležan upravni sud na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište, ako zakonom nije drukčije propisano. Ako tužitelj nema prebivalište u Republici Hrvatskoj, mjesno je nadležan sud na području kojeg tužitelj ima boravište.

(2) Ako tužitelj nema prebivalište, boravište ili sjedište u Republici Hrvatskoj, mjesno je nadležan upravni sud na području kojeg javnopravno tijelo koje je donijelo odluku u prvom stupnju ili je postupilo ima sjedište.

(3) Za rješavanje u sporovima pokrenutim po tužbama više tužitelja u istoj stvari, koji nemaju prebivalište, boravište ili sjedište na istom području, mjesno nadležan je upravni sud na području kojeg javnopravno tijelo koje je donijelo odluku u prvom stupnju ili je postupilo ima sjedište.

(4) U sporovima koji se odnose na nekretninu ili na pravno pitanje koje je povezano s nekim mjestom, mjesno je nadležan upravni sud na području kojeg se nalazi ta nekretnina ili mjesto s kojim je povezano to pravno pitanje.

(5) U sporovima koji se odnose na upravne ugovore mjesno je nadležan upravni sud na području kojeg se nalazi sjedište javnopravnog tijela koje je stranka ugovora.

(6) U sporovima koji se odnose na brodove i zrakoplove hrvatske državne pripadnosti ili u stvarima u kojima je povod za vođenje spora nastao na brodu ili zrakoplovu hrvatske državne pripadnosti mjesno je nadležan upravni sud prema matičnoj luci broda ili zrakoplova.

(7) Sukob mjesne nadležnosti između upravnih sudova na prijedlog stranke ili suda bez odgode rješava Visoki upravni sud.

(8) U slučaju spriječenosti nadležnog upravnog suda za rješavanje određenog upravnog spora Visoki upravni sud će na prijedlog stranke ili suda odrediti koji će sud preuzeti rješavanje spora.

(9) Propisivanje mjesne nadležnosti protivno odredbama ovoga Zakona nije dopušteno.

Sastav suda

Članak 14.

(1) U upravnim sporovima pred upravnim sudovima odlučuje sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad.

(2) U upravnim sporovima, a kada to zahtijeva složenost slučaja, sudac kojem je predmet dodijeljen u rad može takav predmet rješavati u vijeću od tri suca.

(3) Vijeće iz stavka 2. ovoga članka čine sudac kojem je predmet dodijeljen u rad kao predsjednik vijeća i dva suca kao članovi vijeća.

(4) Visoki upravni sud odlučuje u vijeću od tri suca, osim o zakonitosti općih akata kada odlučuje u vijeću od pet sudaca.

Izuzeće

Članak 15.

(1) Sudac ne može odlučivati niti sudjelovati u sporu:

1. ako je sam stranka, zakonski zastupnik ili opunomoćenik stranke ili ako je sa strankom u odnosu suovlaštenika ili suobveznika,
2. ako mu je stranka ili zakonski zastupnik ili opunomoćenik stranke srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kojeg stupnja, a u pobočnoj do četvrtog stupnja, ili mu je bračni drug, izvanbračni drug, životni partner, neformalni životni partner ili srodnik po tazbini do drugog stupnja, bez obzira na to je li brak prestao ili nije,
3. ako je skrbnik, posvojitelj ili posvojenik stranke, njezina zakonskog zastupnika ili opunomoćenika,
4. ako je u istom predmetu sudjelovao u donošenju odluke u upravnom postupku ili prvostupanjskom upravnom sporu,
5. ako postoje druge okolnosti koje dovode u sumnju njegovu nepristranost.

(2) Čim sudac sazna da postoji koji od razloga za izuzeće, prekinut će svaki rad na tom predmetu i o tome obavijestiti predsjednika suda, koji će rješenjem odlučiti o izuzeću suca i odrediti drugog suca.

(3) Izuzeće suca može tražiti i stranka koja je zahtjev za izuzeće dužna podnijeti čim sazna da postoji razlog za izuzeće, najkasnije do zaključenja rasprave, a ako nije bilo rasprave, do donošenja odluke.

- (4) O izuzeću predsjednika suda odlučuje predsjednik Visokog upravnog suda, a o izuzeću predsjednika Visokog upravnog suda odlučuje predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske.
- (5) Odredbe o izuzeću sudaca primjenjuju se na odgovarajući način na savjetnike i zapisničare.
- (6) Protiv rješenja kojim je odlučeno o izuzeću posebna žalba nije dopuštena.

Odbačaj zahtjeva za izuzeće

Članak 16.

- (1) Nije dopušten zahtjev za izuzeće:
1. kojim se traži izuzeće svih sudaca nekoga suda ili svih sudaca koji bi mogli suditi u nekom predmetu,
 2. o kojem je već odlučeno,
 3. u kojem nije naveden obrazloženi razlog zbog kojeg se traži izuzeće.
- (2) Nedopušten zahtjev za izuzeće odnosno zahtjev podnesen nakon roka iz članka 15. stavka 3. ovoga Zakona odbacit će sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad odnosno predsjednik vijeća suda pred kojim se vodi spor u povodu kojeg je izuzeće zatraženo.

GLAVA III.

STRANKE U UPRAVNOM SPORU I NJIHOVO ZASTUPANJE

Stranke u upravnom sporu

Članak 17.

Stranke u sporu su tužitelj, tuženik i zainteresirana osoba.

Tužitelj

Članak 18.

- (1) Tužitelj je fizička ili pravna osoba koja smatra da su joj prava i pravni interesi povrijeđeni pojedinačnom odlukom, postupanjem javnopravnog tijela, odnosno propuštanjem donošenja pojedinačne odluke ili postupanja javnopravnog tijela u zakonom propisanom roku ili sklapanjem, raskidom ili izvršavanjem upravnog ugovora.
- (2) Tužitelj može biti osoba koja nema pravne osobnosti ili skupina osoba ako su pojedinačnom odlukom ili postupanjem javnopravnog tijela povrijeđena njihova prava i pravni interesi.
- (3) Tužitelj može biti javnopravno tijelo koje je sudjelovalo ili je trebalo sudjelovati u donošenju odluke, postupanju ili sklapanju upravnog ugovora.
- (4) Tužitelj može biti i državno tijelo ovlašteno zakonom.

Tuženik

Članak 19.

Tuženik je javnopravno tijelo koje je donijelo ili propustilo donijeti pojedinačnu odluku, postupilo ili propustilo postupiti, odnosno koje je stranka upravnog ugovora.

Zainteresirana osoba

Članak 20.

(1) Zainteresirana osoba je svaka osoba kojoj bi poništavanje, izmjena ili donošenje pojedinačne odluke, postupanje ili propuštanje postupanja javnopravnog tijela, odnosno sklapanje, raskid ili izvršavanje upravnog ugovora povrijedilo njezino pravo ili pravni interes.

(2) Zainteresirana osoba je i javnopravno tijelo koje smatra da sudska odluka može imati učinak na prava i pravne interese koje to javnopravno tijelo štiti na temelju zakona.

(3) Sud će po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke pozvati zainteresiranu osobu da sudjeluje u sporu.

(4) Zainteresirana osoba može se uključiti u spor u svakom trenutku.

(5) Sud će bez odgode obavijestiti sve stranke o uključivanju zainteresirane osobe u spor.

Poduzimanje radnji u upravnom sporu

Članak 21.

(1) Tužitelj i zainteresirana osoba mogu poduzimati radnje u sporu ako su potpuno poslovno sposobni, odnosno u granicama svoje poslovne sposobnosti.

(2) Za tužitelja ili zainteresiranu osobu radnje u sporu može poduzimati osoba ovlaštena za zastupanje, zajednički predstavnik i zajednički opunomoćenik skupine osoba. Osoba ovlaštena za zastupanje dužna je pri prvoj radnji u sporu podnijeti dokaz o ovlasti za zastupanje stranke.

(3) Za tuženika radnje u sporu može poduzimati službena osoba javnopravnog tijela koja je donijela ili propustila donijeti odluku, postupila ili propustila postupiti, odnosno službena osoba javnopravnog tijela čija je odluka potvrđena osporavanom odlukom te druga osoba određena propisima o unutarnjem ustrojstvu javnopravnog tijela. Za poduzimanje radnji u sporu čelnik javnopravnog tijela može ovlastiti drugu službenu osobu tog tijela. Tijela državne uprave i druga državna tijela po punomoći čelnika može zastupati državno odvjetništvo.

(4) Kada je Vlada Republike Hrvatske tuženik u upravnom sporu, za poduzimanje radnji u sporu može ovlastiti službenu osobu pojedinog ministarstva ili drugog tijela državne uprave iz čijeg djelokruga je predmet upravnog spora, u skladu sa stavkom 3. ovoga članka.

(5) Radnja u sporu koju poduzima osoba ovlaštena za zastupanje ima isti pravni učinak kao da je poduzima i sama stranka.

(6) Sud može, kada smatra korisnim za razrješenje spora, pozvati tužitelja ili zainteresiranu osobu koje zastupa osoba ovlaštena za zastupanje da se osobno odazovu i izjasne o određenim činjenicama.

Postupovna nesposobnost tužitelja i zainteresirane osobe

Članak 22.

(1) Tužitelja ili zainteresiranu osobu koja nema postupovnu sposobnost zastupa njezin zakonski zastupnik.

(2) Zakonski zastupnik određuje se zakonom ili aktom nadležnoga tijela donesenim na temelju zakona.

Zakonski zastupnik tužitelja i zainteresirane osobe

Članak 23.

(1) Zakonski zastupnik može u ime tužitelja ili zainteresirane osobe poduzimati sve radnje u sporu, ali ako je za podnošenje ili povlačenje tužbe, za priznanje tužbenog zahtjeva, za zaključenje nagodbe ili za poduzimanje drugih radnji u postupku u posebnim propisima određeno da zastupnik mora imati posebno ovlaštenje, on može te radnje poduzimati samo ako ima takvo ovlaštenje.

(2) Osoba koja se pojavljuje kao zakonski zastupnik dužna je na zahtjev suda dokazati da je zakonski zastupnik. Kad je za poduzimanje određenih radnji u sporu potrebno posebno ovlaštenje, zakonski zastupnik dužan je dokazati da ima takvo ovlaštenje.

(3) Kad sud utvrdi da zakonski zastupnik ne ulaže dovoljno pozornosti u zastupanju, obavijestit će o tome tijelo koje ga je odredilo, odnosno koje obavlja nadzor nad radom zakonskog zastupnika. Ako bi zbog propuštanja zastupnika mogla nastati šteta za tužitelja ili zainteresiranu osobu, sud će zastati sa sporom i predložiti određivanje drugog zakonskog zastupnika.

Briga o postupovnoj sposobnosti te urednom zastupanju

Članak 24.

U tijeku cijelog upravnog spora sud će, po službenoj dužnosti, brinuti je li osoba koja se pojavljuje kao tužitelj ili zainteresirana osoba postupovno sposobna, zastupa li postupovno nesposobnu stranku njezin zakonski zastupnik i ima li zakonski zastupnik posebno ovlaštenje kad je ono potrebno.

Otklanjanje nedostataka u postupovnoj sposobnosti te urednom zastupanju

Članak 25.

(1) Kad sud utvrdi da stranka nema zakonskog zastupnika ili da zakonski zastupnik nema posebno ovlaštenje kad je ono potrebno, zatražit će da tijelo nadležno za socijalnu skrb postavi skrbnika postupovno nesposobnoj osobi odnosno pozvat će zakonskog zastupnika da pribavi

posebno ovlaštenje ili će poduzeti druge mjere koje su potrebne da bi postupovno nesposobna stranka bila pravilno zastupana.

(2) Sud može odrediti stranci rok za otklanjanje nedostataka iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Dok se ne otklone nedostaci iz stavka 1. ovoga članka, mogu se u sporu poduzimati samo one radnje zbog čije bi odgode mogle nastati štetne posljedice za stranku.

Sposobnost biti opunomoćenik tužitelja i zainteresirane osobe

Članak 26.

(1) Tužitelja ili zainteresiranu osobu kao opunomoćenik može zastupati odvjetnik, osoba koja je s njom u radnom odnosu, ako je potpuno poslovno sposobna, krvni srodnik u ravnoj lozi, brat, sestra, bračni drug, izvanbračni drug, životni partner, neformalni životni partner – ako je potpuno poslovno sposoban, ako zakonom nije drugačije određeno.

(2) Službenike i namještenike u upravnim sporovima u vezi s ostvarivanjem njihovih prava iz službeničkih odnosa može kao opunomoćenik zastupati osoba koja je u radnom odnosu u sindikatu čiji je on član ili u udruzi sindikata u koju je udružen sindikat čiji je on član.

Uskrata zastupanja opunomoćeniku

Članak 27.

(1) Ako se kao opunomoćenik pojavi osoba koja ne može biti opunomoćenikom prema odredbama ovoga Zakona, sud će takvoj osobi rješenjem uskratiti daljnje zastupanje i o tome obavijestiti stranku.

(2) Ako utvrdi da opunomoćenik koji nije odvjetnik nije sposoban obavljati tu dužnost, sud će upozoriti stranku na štetne posljedice koje mogu nastati zbog nepravilnog zastupanja.

Izmjena ili opoziv izjava opunomoćenika

Članak 28.

(1) Stranka može izmijeniti ili opozvati izjavu svog opunomoćenika na ročištu na kome je ta izjava dana.

(2) Ako je opunomoćenik priznao koju činjenicu na ročištu kome stranka nije prisustvovala ili je koju činjenicu priznao u podnesku, a stranka to priznanje kasnije izmijeni ili opozove, sud će prema svom uvjerenju, uzimajući u obzir sve okolnosti, ocijeniti hoće li uzeti za priznatu ili osporenu činjenicu koju je stranka najprije priznala, a onda potpuno ili djelomično porekla ili ograničila priznanje dodavanjem drugih činjenica.

Opseg punomoći

Članak 29.

(1) Opseg punomoći određuje stranka.

(2) Stranka može ovlastiti opunomoćenika da poduzima samo određene radnje ili da poduzima sve radnje u sporu.

Opseg punomoći odvjetnika

Članak 30.

(1) Ako je stranka izdala odvjetniku punomoć za vođenje spora, a nije pobliže odredila ovlaštenja u punomoći, odvjetnik je ovlašten na temelju takve punomoći:

1. obavljati sve radnje u sporu, a osobito podnijeti tužbu, povući je, priznati tužbeni zahtjev, zaključiti nagodbu, podnijeti pravni lijek i odreći se ili odustati od njega te zahtijevati donošenje rješenja o odgovornom učinku tužbe i privremenoj mjeri,
2. podnijeti zahtjev za izvršenje i poduzimati potrebne radnje u sporu u povodu takva zahtjeva,
3. od protivne stranke primiti dosuđene troškove,
4. punomoć prenijeti na drugog odvjetnika ili ovlastiti drugog odvjetnika na poduzimanje samo pojedinih radnji u sporu.

(2) Za podnošenje prijedloga za obnovu spora i zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne odluke, ako je od pravomoćnosti odluke proteklo više od šest mjeseci, kao i za podnošenje zahtjeva za izvršenje presude, odvjetniku je potrebna posebna punomoć.

Ovlast privremenog zamjenika i preuzimatelja ureda odvjetnika

Članak 31.

(1) Ako je odvjetniku privremeno obustavljeno pravo na obavljanje odvjetništva, tada ga zamjenjuje privremeni zamjenik kojem pripadaju sva prava koja ima odvjetnik kojeg zamjenjuje i bez punomoći stranaka.

(2) Privremeni zamjenik je dužan sudu podnijeti rješenje o postavljanju za privremenog zamjenika prigodom obavljanja prve radnje u sporu.

(3) Ako odvjetnik prestane obavljati odvjetništvo, tada je preuzimatelj njegova ureda dužan bez posebne punomoći zastupati stranku najdulje šest mjeseci od dana kada je odvjetnik prestao obavljati odvjetništvo.

(4) Preuzimatelj ureda dužan je o tome, bez odgode, obavijestiti sud i stranku koju zastupa.

Opseg punomoći opunomoćenika koji nije odvjetnik

Članak 32.

Ako stranka u punomoći nije pobliže odredila ovlaštenja opunomoćenika, opunomoćenik koji nije odvjetnik može, na temelju takve punomoći, obavljati sve radnje u sporu, ali mu je uvijek potrebno izričito ovlaštenje za povlačenje tužbe, za zaključenje nagodbe, za odricanje ili odustanak od pravnog lijeka i za prenošenje punomoći na drugu osobu te za podnošenje izvanrednih pravnih lijekova.

Oblik punomoći

Članak 33.

- (1) Stranka izdaje punomoć pisano ili usmeno na zapisnik kod suda.
- (2) Stranka koja nije pismena ili nije u stanju potpisati se stavit će na pisanu punomoć umjesto potpisa otisak kažiprsta. Ako se u tom slučaju punomoć, izdaje osobi koja nije odvjetnik, potrebna je prisutnost dvojice svjedoka koji će se potpisati na punomoći.
- (3) Ako posumnja u istinitost pisane punomoći, sud može rješenjem odrediti da se podnese ovjerena punomoć.

Posljedice nepodnošenja punomoći

Članak 34.

- (1) Sud može dopustiti da radnje u sporu za stranku privremeno obavi osoba koja nije podnijela punomoć, ali će istovremeno narediti toj osobi da naknadno u određenom roku podnese punomoć ili odobrenje stranke za obavljanje radnje u sporu.
- (2) Dok ne protekne rok za podnošenje punomoći, sud će odgoditi donošenje odluke. Ako osoba iz stavka 1. ovoga članka ne podnese punomoć u određenom roku, sud će nastaviti spor, ne uzimajući u obzir radnje što ih je obavila osoba bez punomoći.
- (3) Sud je dužan u tijeku cijelog upravnog spora paziti je li osoba koja se pojavljuje kao opunomoćenik ovlaštena za zastupanje. Ako sud utvrdi da osoba koja se pojavljuje kao opunomoćenik nije ovlaštena za zastupanje, poništiti će radnje što ih je ta osoba poduzela ako te radnje nije stranka naknadno odobrila.
- (4) Ako punomoć nije dostavljena uz tužbu ni naknadno, a tužitelj nije odobrio poduzete radnje, sud će odbaciti tužbu.

Opoziv i otkaz punomoći

Članak 35.

- (1) Stranka može punomoć u svako vrijeme opozvati, a opunomoćenik je može u svako vrijeme otkazati.
- (2) O opozivanju odnosno otkazu punomoći mora se obavijestiti sud pred kojim se vodi spor pisano ili usmeno na zapisnik.
- (3) Opozivanje odnosno otkaz punomoći vrijedi za sud i druge stranke od trenutka kad su o tome obaviještene.
- (4) Poslije otkaza punomoći opunomoćenik je dužan još mjesec dana obavljati radnje za osobu koja mu je izdala punomoć ako je potrebno od nje otkloniti kakvu štetu koja bi u to vrijeme mogla nastati.

Djelovanje punomoći u određenim slučajevima

Članak 36.

(1) Ako je opunomoćeniku dano ovlaštenje za obavljanje svih radnji u sporu, a tužitelj ili zainteresirana osoba izgubi postupovnu sposobnost, odnosno njezin zakonski zastupnik umre ili izgubi poslovnu sposobnost, ili ako zakonski zastupnik bude razriješen dužnosti, opunomoćenik je ovlašten i nadalje poduzimati radnje u sporu, ali novi zakonski zastupnik može opozvati punomoć.

(2) U slučajevima u ovom članku opunomoćeniku koji nije odvjetnik uvijek prestaju ovlaštenja koja se u punomoći moraju izričito navesti.

Prestanak punomoći u određenim slučajevima

Članak 37.

(1) Smrću fizičke osobe, odnosno prestankom pravne osobe prestaje i punomoć koju je ona izdala.

(2) U slučaju stečaja punomoć koju je izdao stečajni dužnik prestaje kad prema važećim propisima nastupe pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka, ako zakonom nije drugačije određeno.

(3) Iznimno od ovoga članka, opunomoćenik je dužan još mjesec dana obavljati radnje u sporu ako je potrebno od stranke otkloniti štetu.

DIO DRUGI

PRVOSTUPANJSKI UPRAVNI SPOR

GLAVA I.

PODNOŠENJE TUŽBE

Pokretanje upravnog spora

Članak 38.

(1) Spor se pokreće tužbom.

(2) Tužbom se može zahtijevati:

1. poništavanje ili oglašivanje ništavom pojedinačne odluke,
2. donošenje pojedinačne odluke koja nije donesena u propisanom roku,
3. postupanje koje je tuženik sukladno propisima ili pojedinačnoj odluci obvezan izvršiti,
4. oglašivanje ništavnim upravnog ugovora ili izvršavanje obveze iz upravnog ugovora.

(3) U slučaju propisanom stavkom 2. točkom 1. i 2. ovoga članka, tužbom se može zahtijevati da sud odluči o pravu, obvezi ili pravnom interesu stranke.

(4) Uz glavni zahtjev tužbom se može zahtijevati povrat stvari i naknada štete koju je počinio tuženik.

(5) Spor se može pokrenuti nakon što je iscrpljena svaka druga zakonom propisana pravna zaštita.

(6) Spor se smatra pokrenutim danom predaje tužbe sudu.

Sadržaj tužbe

Članak 39.

(1) Tužba mora biti razumljiva i obvezno mora sadržavati:

1. naziv suda kojem se podnosi,
2. osobno ime, odnosno naziv, osobni identifikacijski broj i adresu tužitelja,
3. naziv i osobni identifikacijski broj tuženika,
4. oznaku osporavane pojedinačne odluke ili upravnog ugovora, odnosno opis postupanja ili obveze izvršenje kojih se zahtijeva,
5. tužbeni zahtjev,
6. opseg osporavanja pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora,
7. razloge za pokretanje spora glede glavne stvari i sporednih traženja,
8. činjenice i dokaze na kojima tužitelj temelji tužbeni zahtjev,
9. potpis tužitelja.

(2) Ako se u sporu traži povrat stvari ili naknada štete, zahtjev u svezi sa stvarima i visinom pretrpljene štete mora biti sadržan u tužbi.

(3) Ako tužitelj nema prebivalište, odnosno boravište ili sjedište u Republici Hrvatskoj, u tužbi je obvezan naznačiti opunomoćenika ili opunomoćenika za primanje pismena.

(4) Tužbi treba priložiti izvornik ili presliku osporene pojedinačne odluke, upravnog ugovora ili dokaz o postupanju. Pri pokretanju spora zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili postupanja u propisanom roku, tužbi treba priložiti i dokaz o trenutku pokretanja upravnog postupka, odnosno podnošenja zahtjeva za postupanjem.

(5) Uz tužbu se podnosi prijepis tužbe i priloga za tuženika i, ako ih ima, za svaku zainteresiranu osobu.

Rok za podnošenje tužbe

Članak 40.

(1) Tužba se podnosi sudu u roku od 30 dana od dostave osporene pojedinačne odluke ili odluke o prigovoru na osporeno postupanje.

(2) Pri pokretanju spora zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili propuštanja postupanja u propisanom roku tužba se sudu podnosi najranije osam dana nakon protoka propisanog roka.

(3) Ako pojedinačna odluka nije dostavljena stranci sukladno propisanim pravilima o dostavi, tužba se može podnijeti u roku od 90 dana od dana kad je stranka saznala ili je mogla saznati za odluku. Tužitelj je u tužbi dužan učiniti vjerojatnim i navesti dokaze da je tužba podnesena u roku.

(4) Ako pojedinačna odluka u uputi o pravnom lijeku sadržava dulji rok za pokretanje spora od roka propisanog zakonom, tužba se može podnijeti u roku navedenom u uputi o pravnom lijeku.

(5) Ako pojedinačna odluka sadržava uputu o pravnom lijeku u kojoj je pogrešno navedeno da tužba nije dopuštena, tužba se može podnijeti u roku od 90 dana od dana kad je stranka saznala ili mogla saznati za mogućnost podnošenja tužbe.

Predaja tužbe

Članak 41.

(1) Tužba se predaje nadležnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava.

(2) Kad je tužba upućena poštom preporučeno ili predana ovlaštenom pružatelju poštanskih usluga, dan predaje pošti, odnosno ovlaštenom pružatelju poštanskih usluga smatra se danom predaje sudu.

(3) Dan kada je informacijski sustav potvrdio podnositelju primitak tužbe, smatra se danom predaje tužbe sudu kojemu je upućen. Tužba u elektroničkom obliku mora biti potpisana kvalificiranim elektroničkim potpisom u skladu s posebnim propisima. Tužba u elektroničkom obliku potpisana kvalificiranim elektroničkim potpisom smatrat će se vlastoručno potpisanom.

(4) Smatra se da je tužba podnesena u roku i kad je u roku predana nenadležnom sudu ili tuženiku.

Odgodni učinak tužbe i privremene mjere

Članak 42.

(1) Tužba nema odgodni učinak, osim kad je to zakonom propisano.

(2) Sud može odlučiti da tužba ima odgodni učinak ako bi se izvršenjem pojedinačne odluke ili upravnog ugovora tužitelju nanijela šteta koja bi se teško mogla popraviti, ako zakonom nije propisano da žalba ne odgađa izvršenje pojedinačne odluke, a odgoda nije protivna javnom interesu.

(3) Sud može na prijedlog stranke izdati privremenu mjeru ako je to nužno kako bi se izbjegla šteta koja bi se teško mogla popraviti, a privremena mjera nije protivna javnom interesu, niti bi se njome nanijela veća nenadoknadiva šteta protivnoj stranci.

(4) O odgodnom učinku i privremenoj mjeri sud odlučuje rješenjem.

(5) Protiv rješenja o odgodnom učinku i privremenoj mjeri može se izjaviti žalba.

(6) Odgodni učinak tužbe i privremene mjere vrijede do pravomoćnog okončanja spora ili drugačije odluke suda.

GLAVA II.

POSTUPANJE SUDA PO TUŽBI

Postupanje suda nakon primitka tužbe

Članak 43.

Nakon primitka tužbe sud će ispitati nadležnost za postupanje po tužbi, urednost tužbe te postojanje pretpostavki za vođenje spora.

Ocjenjivanje nadležnosti

Članak 44.

- (1) Sud ocjenjuje nadležnost prema podacima iz tužbe i činjenicama koje su mu poznate.
- (2) Ako sud utvrdi da je nadležan drugi sud, rješenjem će se oglasiti nenadležnim, ustupit će tužbu nadležnom sudu i o tome obavijestiti podnositelja.
- (3) Ako se tijekom spora promijene okolnosti na kojima je utemeljena nadležnost suda, sud koji je bio nadležan u vrijeme podnošenja tužbe zadržava nadležnost za vođenje spora.

Ocjenjivanje urednosti tužbe

Članak 45.

- (1) Ako tužba ne sadržava propisane dijelove ili je nerazumljiva, pozvat će se tužitelj da u određenom roku otkloni nedostatke tužbe i upozorit će se na posljedice koje će nastati ako ne postupi po traženju suda.
- (2) Ako tužitelj u ostavljenom roku ne otkloni naznačene nedostatke tužbe, a oni su takvi da sprječavaju rad suda, sud će rješenjem odbaciti tužbu kao neurednu, ako ne nađe da je osporena pojedinačna odluka ništava ili upravni ugovor ništetan. Protiv tog rješenja dopuštena je žalba.

Ocjenjivanje pretpostavki za vođenje upravnog spora

Članak 46.

- (1) Sud će rješenjem odbaciti tužbu, jer ne postoje pretpostavke za vođenje spora, ako utvrdi:
 1. da je tužba podnesena nepravodobno ili prijevremeno,
 2. da se pojedinačnom odlukom, postupanjem ili upravnim ugovorom ne dira u pravo ili pravni interes tužitelja,
 3. da protiv pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora nije iskorišten redovit pravni lijek,
 4. da je sudska zaštita osigurana izvan upravnog spora,
 5. da već postoji pravomoćna odluka donesena u upravnom sporu u istoj stvari,

6. da je tužba podnesena protiv postupovne odluke, osim ako zakonom nije drukčije propisano,
7. da je tužba podnesena u stvari koja ne može biti predmet upravnog spora.

(2) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka dopuštena je žalba.

Rješavanje o tužbenom zahtjevu

Članak 47.

- (1) Sud odlučuje u granicama tužbenog zahtjeva, ali nije vezan razlozima tužbe.
- (2) Sud može riješiti stvar i kada to tužitelj nije izrijekom tražio.
- (3) Na razloge ništavosti pojedinačne odluke i ništetnosti upravnog ugovora sud pazi po službenoj dužnosti.

Dostava tužbe

Članak 48.

- (1) Sud tužbu sa svim priložima dostavlja na odgovor tuženiku i zainteresiranim osobama.
- (2) Sud određuje rok za odgovor na tužbu prema okolnostima slučaja koji ne može biti kraći od 30 niti dulji od 60 dana.
- (3) U odgovoru na tužbu tuženik se treba izjasniti o zahtjevima i navodima tužbe te predložiti dokaze kojima potkrepljuje svoje navode. Uz odgovor na tužbu tuženik je dužan priložiti sve dokaze kojima raspolaže.
- (4) Odgovor na tužbu predaje se prema pravilima o predaji podnesaka. Uz odgovor na tužbu tuženik je dužan sudu dostaviti sve spise koji se odnose na predmet spora u obliku u kojemu su spisi vođeni. Ako tuženik ne dostavi sve spise predmeta u obliku u kojemu su vođeni ili izjavi da ih ne može dostaviti, sud može riješiti spor i bez spisa predmeta.

GLAVA III.

DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA

Utvrđivanje činjeničnog stanja i dokazi

Članak 49.

- (1) Sud slobodno ocjenjuje dokaze i utvrđuje činjenice.
- (2) Dokazivanje obuhvaća sve činjenice koje su važne za donošenje odluke.
- (3) Sud uzima u obzir činjenice utvrđene u postupku donošenja osporene odluke, kojima nije vezan, i činjenice koje je sam utvrdio.

(4) Stranke mogu predlagati koje činjenice treba utvrditi te dokaze kojima se one mogu utvrditi, ali sud nije vezan tim prijedlozima.

(5) Dokazi su isprave, iskaz svjedoka, mišljenje i nalaz vještaka, očevid, saslušanje stranaka i druga dokazna sredstva.

Pravna pomoć

Članak 50.

(1) Sudovi su jedan drugome dužni pružiti pravnu pomoć u upravnom sporu.

(2) Ako zamoljeni sud nije nadležan da obavi radnju za koju je zamoljen, ustupit će molbu nadležnom sudu odnosno drugome javnopravnom tijelu i o tome obavijestiti sud od koga je primio molbu, a ako mu nadležni sud odnosno javnopravno tijelo nije poznato, vratit će molbu.

Prava i obveze stranaka u upravnom sporu

Članak 51.

(1) Stranke su obvezne u tužbi i odgovoru na tužbu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve, predložiti dokaze potrebne za njihovo utvrđivanje i izjasniti se o činjeničnim navodima i dokaznim prijedlozima drugih stranaka.

(2) Sud može od stranke zatražiti izjašnjenje o određenim pitanjima koja se odnose na činjenice te predlaganje dokaza koji podupiru njezine tvrdnje. U tu joj svrhu sud može odrediti primjereni rok.

(3) Sud može od stranke zatražiti da u primjerenom roku dopuni i obrazloži svoje podneske, dostavi isprave i druge dokaze koji se mogu koristiti u sporu.

Činjenice koje ne treba dokazivati

Članak 52.

(1) Ne treba dokazivati činjenice koje je stranka priznala u tijeku postupka, ali sud može odlučiti da se dokazuju i takve činjenice ako smatra da je to potrebno radi osiguranja zakonitosti.

(2) Sud će, uzimajući u obzir sve okolnosti, prema svom uvjerenju ocijeniti hoće li uzeti za priznatu ili osporenu činjenicu koju je stranka najprije priznala, a onda potpuno ili djelomično porekla ili ograničila priznanje dodavanjem drugih činjenica.

(3) Činjenice čije postojanje zakon pretpostavlja ne treba dokazivati, ali se može dokazivati da te činjenice ne postoje, ako zakonom nije što drugo određeno.

(4) Ne treba dokazivati činjenice koje su općepoznate.

Slobodna ocjena dokaza

Članak 53.

- (1) Koje će činjenice uzeti kao dokazane odlučuje sud prema svom uvjerenju na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, a i na temelju rezultata cjelokupnog postupka.
- (2) Ako sud na temelju izvedenih dokaza ne može sa sigurnošću utvrditi neku činjenicu, o postojanju činjenice zaključit će primjenom pravila o teretu dokazivanja, a da to ne bude na štetu prava koja imaju neuke stranke.

Izvođenje dokaza u sporovima koje rješava vijeće

Članak 54.

- (1) U sporovima koje rješava vijeće dokazi na raspravi izvode se pred vijećem, ali vijeće može iz važnih razloga odlučiti da se određeni dokazi izvedu pred predsjednikom vijeća ili sućem zamoljenog suda. U tom slučaju zapisnici o izvedenim dokazima pročitat će se na raspravi.
- (2) Kad vijeće odluči da se kakav dokaz izvede pred zamoljenim sućem, u zamolnici za izvođenje dokaza opisat će se stanje stvari prema tijeku rasprave i posebno će se naznačiti o kojim okolnostima treba osobito voditi računa pri izvođenju dokaza.
- (3) O ročištu za izvođenje dokaza, pred predsjednikom vijeća ili pred zamoljenim sućem obavijestit će se i stranke, ako nisu izjavile da neće pristupiti ročištu.
- (4) Predsjednik vijeća ili zamoljeni sudac ima pri izvođenju dokaza sva ovlaštenja koja ima vijeće odnosno predsjednik vijeća kad se dokazi izvode na raspravi.
- (5) Predsjednik vijeća ili zamoljeni sudac kome je povjereno izvođenje dokaza ovlašten je, ako stranke to predlože, izvesti i druge dokaze, ako smatra da je to svrsishodno.

Odgoda izvođenja dokaza

Članak 55.

- (1) Ako se prema okolnostima može pretpostaviti da se dokaz neće moći izvesti ili da se neće moći izvesti u primjerenom roku, ili ako dokaz treba izvesti u inozemstvu, sud će u rješenju o izvođenju dokaza odrediti rok do kojeg će se čekati izvođenje dokaza.
- (2) Kad određeni rok protekne, rasprava će se provesti bez obzira na to što određeni dokaz nije izveden.

Javna isprava

Članak 56.

- (1) Pod javnom ispravom u smislu ovoga Zakona smatra se isprava koju su izdali nadležni sudovi ili javnopravna tijela u granicama svoje nadležnosti i u propisanom obliku. Javna isprava dokazuje istinitost onoga što se u njoj potvrđuje ili određuje.

(2) Dokaznu snagu kao javna isprava imaju i druge isprave koje su posebnim propisima u pogledu dokazne snage izjednačene s javnim ispravama.

(3) Dopušteno je dokazivati da su u javnoj ispravi neistinito utvrđene činjenice ili da je isprava nepravilno sastavljena.

(4) Ako sud posumnja u autentičnost isprave, može zatražiti da se o tome izjasni tijelo ovlašteno za njeno izdavanje.

Inozemna javna isprava

Članak 57.

Ako međunarodnim ugovorom nije što drugo određeno, inozemne javne isprave koje su propisno ovjerene imaju, uz uvjet uzajamnosti, istu dokaznu snagu kao i domaće javne isprave.

Dužnost stranke da podnese ispravu

Članak 58.

(1) Stranka je dužna sama podnijeti ispravu na koju se poziva za dokaz svojih navoda. Stranka je dužna podnijeti ispravu u trenutku predlaganja tog dokaza, osim ako sud odredi drukčije.

(2) Uz ispravu sastavljenu na stranom jeziku podnosi se i ovjereni prijevod.

(3) Ako se isprava nalazi kod javnopravnog tijela ili pravne i fizičke osobe kojoj su povjerene javne ovlasti, a sama stranka ne može postići da se isprava preda ili pokaže, sud će na prijedlog stranke pribaviti tu ispravu.

Pribavljanje isprave

Članak 59.

(1) Kad se jedna stranka poziva na ispravu i tvrdi da se ona nalazi kod druge stranke, sud će tu stranku pozvati da podnese ispravu, ostavljajući joj za to određeni rok.

(2) Stranka ne može uskratiti podnošenje isprave ako se ona sama pozvala na tu ispravu za dokaz svojih navoda, ili ako je riječ o ispravi koju je po zakonu dužna predati ili pokazati, ili ako se isprava s obzirom na njezin sadržaj smatra zajedničkom za obje stranke.

(3) U pogledu prava stranke da uskrati podnošenje drugih isprava na odgovarajući način primjenjuju se odredbe ovoga Zakona o pravu svjedoka da uskrati svjedočenje ili odgovor na pojedina pitanja.

(4) Kad stranka koja je pozvana da podnese ispravu poriče da se isprava kod nje nalazi, sud može radi utvrđivanja te činjenice izvoditi dokaze.

(5) Sud će, s obzirom na sve okolnosti, po svom uvjerenju cijeniti od kakva je značenja što stranka koja drži ispravu neće postupiti po rješenju suda kojim joj se nalaže da podnese ispravu ili protivno uvjerenju suda poriče da se isprava kod nje nalazi.

Dužnost treće osobe da podnese ispravu

Članak 60.

(1) Treća osoba dužna je po nalogu suda podnijeti ispravu koju je po zakonu dužna pokazati ili podnijeti, odnosno ispravu koja je po svojem sadržaju zajednička za tu osobu i stranku koja se na ispravu poziva. U pogledu prava treće osobe da uskrati podnošenje drugih isprava na odgovarajući način primjenjuju se odredbe ovoga Zakona o pravu svjedoka da uskrati svjedočenje ili odgovor na pojedina pitanja.

(2) Prije nego što donese odluku kojom trećoj osobi naređuje da podnese ispravu sud će pozvati treću osobu da se o tome izjasni.

(3) Kad treća osoba poriče da se isprava nalazi kod nje, sud može radi utvrđivanja te činjenice izvoditi dokaze.

(4) Rješenje o dužnosti treće osobe da podnese ispravu može se izvršiti prema pravilima ovršnog postupka.

Obveza dostave isprava kojima raspolažu javnopravna tijela

Članak 61.

(1) Na zahtjev suda javnopravna tijela dostavit će isprave kojima raspolažu.

(2) Isprave ili dijelove isprava kojima je pristup ograničen ili zabranjen sukladno posebnim propisima javnopravno tijelo će posebno označiti. S takvim ispravama postupat će se sukladno tim propisima.

Svjedoci

Članak 62.

(1) Svaka osoba koja se poziva kao svjedok dužna je odazvati se pozivu, a ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, dužna je i svjedočiti.

(2) Kao svjedoci mogu se saslušati samo osobe koje su sposobne dati obavijesti o činjenicama koje se dokazuju, kao i razlozima donošenja odluka u postupku koji je prethodio sporu.

(3) Ne može se saslušati kao svjedok osoba koja bi svojim iskazom povrijedila dužnost čuvanja službene ili vojne tajne, dok je nadležno tijelo ne oslobodi te dužnosti.

Pravo uskrate svjedočenja

Članak 63.

(1) Svjedok može uskratiti svjedočenje:

1. o onome što mu je stranka kao svom opunomoćeniku povjerila
2. o onome o čemu se stranka ili druga osoba svjedoku kao vjerskom ispovjedniku ispovjedila,
3. o činjenicama što ih je svjedok saznao kao odvjetnik, liječnik, ili u obavljanju kakva drugog poziva ili kakve druge djelatnosti ako postoji obveza da se kao tajna čuva ono što se saznalo u obavljanju tog poziva ili djelatnosti.

(2) Sudac kojem je predmet dodijeljen u rad ili predsjednik vijeća upozorit će svjedoka da može uskratiti davanje iskaza u slučajevima iz ovoga članka.

Pravo uskrate odgovora na pojedina pitanja

Članak 64.

(1) Svjedok može uskratiti odgovor na pojedina pitanja ako za to postoje važni razlozi, a osobito ako bi svojim odgovorom na ta pitanja izložio teškoj sramoti, znatnoj imovinskoj šteti ili kaznenom gonjenju sebe ili svoje srodnike po krvi u pravoj liniji do bilo kojeg stupnja, a u pobočnoj liniji do trećeg stupnja zaključno, svoga bračnog druga, izvanbračnog druga, životnog partnera, neformalnog životnog partnera ili srodnike po tazbini do drugog stupnja zaključno i onda kad je brak, izvanbračna zajednica ili životno partnerstvo prestalo te svog skrbnika ili šticećenika, posvojitelja ili posvojenika.

(2) Sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad ili predsjednik vijeća upozorit će svjedoka da može uskratiti davanje odgovora na postavljeno pitanje.

Iznimka od prava uskrate odgovora na pojedina pitanja

Članak 65.

Svjedok ne može zbog opasnosti od kakve imovinske štete uskratiti svjedočenje o pravnim poslovima pri kojima je bio prisutan kao pozvani svjedok, o radnjama što ih je u pogledu spornog odnosa poduzeo kao pravni prethodnik ili zastupnik jedne od stranaka, o činjenicama koje se tiču imovinskih odnosa uvjetovanih obiteljskom, bračnom vezom, izvanbračnom vezom, životnim partnerstvom, neformalnim životnim partnerstvom o činjenicama koje se tiču rođenja, sklapanja braka ili smrti te kad je na temelju posebnih propisa dužan podnijeti prijavu ili dati izjavu.

Opravdanost razloga za uskraćivanje svjedočenja ili odgovora na pojedina pitanja

Članak 66.

(1) Opravdanost razloga za uskraćivanje svjedočenja ili odgovora na pojedina pitanja ocjenjuje sud pred kojim svjedok treba svjedočiti. Ako je potrebno, prije toga će se o tome saslušati stranke.

(2) Svjedok može rješenje kojim mu se odbija zahtjev za uskratu svjedočenja ili uskratu odgovora na pojedina pitanja, pobijati u žalbi protiv rješenja o novčanoj kazni ili o zatvoru zbog toga što je uskratio svjedočenje ili odgovor na pojedino pitanje.

Prijedlog za saslušanje svjedoka

Članak 67.

Stranka koja predlaže da se određena osoba sasluša kao svjedok mora prije toga naznačiti o čemu ona treba svjedočiti i navesti njezino ime i prezime i adresu.

Pozivanje svjedoka

Članak 68.

(1) Svjedoci se pozivaju dostavom pisanog poziva u kojem se navodi prezime i ime pozvanoga, vrijeme i mjesto dolaska, predmet u vezi s kojim se poziva i naznaka da se poziva kao svjedok. U pozivu će se svjedok upozoriti na posljedice neopravdanog izostanka i na pravo na naknadu troškova.

(2) Svjedoci koji se zbog starosti, bolesti ili invalidnosti ne mogu odazvati pozivu saslušati će se u svom domu.

Saslušanje svjedoka

Članak 69.

(1) Svjedoci se saslušavaju pojedinačno i bez prisutnosti svjedoka koji će se kasnije saslušavati. Svjedok je dužan odgovore davati usmeno.

(2) Svjedok će se najprije opomenuti da je dužan govoriti istinu i da ne smije ništa prešutjeti, a nakon toga će se upozoriti na posljedice davanja lažnog iskaza.

(3) Zatim će se svjedok pitati za ime i prezime, osobni identifikacijski broj, ime oca, zanimanje, mjesto rođenja, godine života i njegov odnos sa strankama.

(4) Poslije općih pitanja svjedok se poziva da iznese sve što mu je poznato o činjenicama o kojima treba svjedočiti, a nakon toga mu se mogu postavljati pitanja radi provjere, dopune ili razjašnjenja.

(5) Svjedok će se uvijek pitati otkud mu je poznato ono o čemu svjedoči.

(6) Svjedoci se mogu suočiti ako se njihovi iskazi ne slažu o važnim činjenicama. Suočeni će se o svakoj okolnosti o kojoj se ne slažu pojedinačno saslušati.

Saslušanje putem tumača

Članak 70.

(1) Svjedok koji ne zna jezik na kojem se vodi postupak saslušati će se preko tumača.

(2) Ako je svjedok gluh, postavljat će mu se pitanja u pisanom obliku, a ako je nijem, pozvat će se da u pisanom obliku odgovara. Ako se saslušanje ne može obaviti na taj način, pozvat će se kao tumač osoba koja se sa svjedokom može sporazumjeti.

(3) Sud će tumača upozoriti na dužnost vjernog prenošenja pitanja koja se svjedoku postavljaju i izjava koje svjedok bude davao.

Osiguranje prisutnosti svjedoka

Članak 71.

(1) Ako svjedok koji je uredno pozvan ne dođe, a izostanak ne opravda ili se bez odobrenja ili opravdanog razloga udalji s mjesta gdje treba biti saslušan, sud može narediti da se prisilno dovede i podmiruje troškove dovođenja, a može ga i kazniti novčano.

(2) Ako svjedok dođe i nakon što je upozoren na posljedice uskrati svjedočenje ili odgovor na pojedino pitanje, a sud ocijeni da su razlozi uskraćivanja neopravdani, može ga kazniti novčano, a ako i poslije toga odbije svjedočiti, može ga zatvoriti. Zatvor traje sve dok svjedok ne pristane svjedočiti ili dok njegovo saslušanje ne postane nepotrebno, ali najdulje mjesec dana.

(3) Žalba protiv rješenja o novčanoj kazni ili o zatvoru je dopuštena te ne zadržava izvršenje rješenja, osim ako se u toj žalbi pobija i odluka suda kojom nisu prihvaćeni razlozi svjedoka za uskraćivanje svjedočenja ili odgovora na pojedino pitanje.

(4) Sud će na zahtjev stranke odlučiti da je svjedok dužan nadoknaditi troškove što ih je uzrokovao svojim neopravdanim izostankom odnosno neopravdanim odbijanjem da svjedoči.

(5) Ako svjedok naknadno opravda svoj izostanak sud će poništiti rješenje o kazni, a može svjedoka sasvim ili djelomično osloboditi naknade troškova. Sud može poništiti rješenje o kazni i kad svjedok naknadno pristane svjedočiti.

Saslušanje drugih osoba u svojstvu svjedoka

Članak 72.

(1) Sud može u svojstvu svjedoka saslušati i svaku osobu koja je kao službenik javnopravnog tijela ili na drugi način sudjelovala u postupku koji je prethodio upravnom sporu.

(2) Svjedok iz ovoga članka, osim o činjenicama, može iskazivati i o razlozima i mišljenjima zbog kojih je donio neku od odluka u postupku koji je prethodio upravnom sporu.

Naknade svjedocima

Članak 73.

(1) Svjedok ima pravo na naknadu putnih troškova i troškova za prehranu i prenoćište te na naknadu izmakle dobiti.

(2) Svjedok treba zatražiti naknadu odmah nakon saslušanja, inače gubi pravo na nju. Sud je dužan na to upozoriti svjedoka.

(3) U rješenju kojim se odmjeravaju troškovi svjedoka sud će odrediti da se određeni iznos isplati iz položenog predujma, a ako predujam nije položen, naredit će stranci da određeni iznos plati svjedoku u roku od osam dana.

(4) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka dopuštena je žalba, koja odgađa izvršenje rješenja.

Vještačenje

Članak 74.

(1) Sud će izvesti dokaz vještačenjem kad je radi utvrđivanja ili razjašnjenja kakve činjenice potrebno stručno znanje kojim sud ne raspolaže.

(2) Sud će izvesti dokaz vještačenjem i kada je radi razjašnjenja kakve činjenice potrebno ocijeniti stručnu podlogu službenih osoba javnopravnih tijela koja je provedena u postupku koji je prethodio upravnom sporu.

(3) Ako sud provodi vještačenje iz razloga navedenih u stavku 2. ovoga članka, može saslušati službenu osobu koja je sačinila stručnu podlogu u postupku koji je prethodio upravnom sporu o razlozima konkretne podloge.

Određivanje vještačenja

Članak 75.

(1) Sud određuje vještačenje po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka.

(2) Sud će omogućiti strankama da se izjasne o predloženom vještaku.

(3) Vještačenje, u pravilu, obavlja jedan vještak, a kad sud ocijeni da je vještačenje složeno, može odrediti dva ili više vještaka.

(4) Vještaci se određuju u prvom redu iz reda stalnih sudskih vještaka za određenu vrstu vještačenja. Vještačenje se može povjeriti i stručnoj ustanovi, a ako postoje posebne ustanove za određene vrste vještačenja, takva će se vještačenja povjeravat tim ustanovama.

Oslobođenje dužnosti vještačenja

Članak 76.

(1) Određeni vještaci dužni su odazvati se pozivu suda i iznijeti svoj nalaz i mišljenje.

(2) Sud će vještaka, na njegov zahtjev, osloboditi dužnosti vještačenja iz razloga iz kojih svjedok može uskratiti svjedočenje ili odgovor na pojedino pitanje.

(3) Sud može vještaka, na njegov zahtjev, osloboditi dužnosti vještačenja i iz drugih opravdanih razloga. Oslobođenje od dužnosti vještačenja može tražiti i ovlaštena osoba tijela ili pravne osobe u kojoj vještak radi.

Izuzeće vještaka

Članak 77.

- (1) Vještak može biti izuzet iz istih razloga iz kojih može biti izuzet sudac, propisanih člankom 15. stavkom 1. ovoga Zakona.
- (2) Stranka je dužna podnijeti zahtjev za izuzeće vještaka čim sazna da postoji razlog za izuzeće, a najkasnije prije početka izvođenja dokaza vještačenjem.
- (3) U zahtjevu za izuzeće vještaka stranka je dužna navesti okolnosti na kojima temelji svoj zahtjev za izuzeće.
- (4) O zahtjevu za izuzeće odlučuje sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad. Sudac zamoljenog suda odlučuje o izuzeću ako mu je povjereno izvođenje dokaza vještačenjem.
- (5) Ako je stranka saznala za razlog izuzeća poslije provedenog vještačenja i prigovara vještačenju iz tog razloga, sud će postupiti kao da je zahtjev za izuzeće stavljen prije provedenog vještačenja.

Kažnjavanje vještaka

Članak 78.

- (1) Sud će kazniti novčanom kaznom vještaka koji ne dođe na ročište iako je uredno pozvan, a izostanak ne opravda, vještaka koji bez opravdanog razloga odbije vještačiti te vještaka koji svoj nalaz i mišljenje bez opravdanog razloga ne podnese u roku koji mu je odredio sud.
- (2) Rješenje o kazni sud može poništiti pod uvjetima propisanim za svjedoke.
- (3) Na zahtjev stranke sud može rješenjem narediti vještaku da nadoknadi troškove koje je uzrokovao svojim neopravdanim nedolaskom ili neopravdanim odbijanjem da vještači. O takvom zahtjevu sud je dužan odlučiti bez odgode. Protiv rješenja žalba je dopuštena.

Naknade i nagrade vještacima

Članak 79.

- (1) Vještak ima pravo na naknadu putnih troškova i troškova za prehranu i prenoćište, troškova vještačenja te pravo na nagradu za obavljeno vještačenje.
- (2) U pogledu naknade troškova i nagrade vještaka na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 73. stavaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona.

Pozivanje vještaka

Članak 80.

Vještaci se pozivaju dostavom pisanog poziva u kojem se navodi ime i prezime pozvanoga, vrijeme i mjesto dolaska, predmet u vezi s kojim se poziva i naznaka da se poziva kao vještak.

U pozivu će se vještak upozoriti na posljedice neopravdanog izostanka i na pravo na naknadu troškova.

Pravila vještačenja

Članak 81.

(1) Prije početka vještačenja pozvat će se vještak da predmet vještačenja brižljivo razmotri, da točno navede sve što opazi i nađe i da svoje mišljenje iznese savjesno i u skladu s pravilima znanosti i vještine, a upozorit će se i na posljedice davanja lažnog iskaza.

(2) Nakon toga će se vještak pitati za ime i prezime, osobni identifikacijski broj, ime oca, zanimanje, mjesto rođenja, godine života i njegov odnos sa strankom.

(3) Sud rukovodi vještačenjem, označuje vještaku predmet koji će se razgledati, postavlja mu pitanja i, prema potrebi, traži objašnjenja u vezi s danim nalazom i mišljenjem.

(4) Vještaku se mogu davati razjašnjenja, a može mu se dopustiti i razmatranje spisa. Na zahtjev vještaka mogu se izvoditi i novi dokazi da bi se utvrdile okolnosti koje su važne za davanje mišljenja vještaka.

Nalaz i mišljenje vještaka

Članak 82.

(1) Sud će odrediti hoće li vještak iznijeti svoj nalaz i mišljenje usmeno na raspravi ili u pisanom obliku prije rasprave. Sud će odrediti rok za podnošenje nalaza i mišljenja u pisanom obliku koji ne može biti duži od 60 dana.

(2) Vještak mora obrazložiti svoje mišljenje.

(3) Sud će dostaviti strankama pisani nalaz i mišljenje najkasnije 15 dana prije ročišta na kojem će se o njima raspravljati.

(4) Ako stranke istaknu obrazložene prigovore na pisani nalaz i mišljenje vještaka ili sud smatra da je to potrebno radi razrješenja pojedinih okolnosti, sud će odrediti da se vještak i usmeno sasluša na raspravi.

(5) Ako vještak svoj nalaz i mišljenje ne podnese u roku, sud će rješenjem naložiti vještaku da snosi trošak koji je time prouzročio.

(6) Protiv rješenja iz stavka 5. ovoga članka dopuštena je žalba, koja odgađa izvršenje rješenja.

Zajednički nalaz i mišljenje vještaka

Članak 83.

(1) Ako je određeno više vještaka, oni mogu podnijeti zajednički nalaz i mišljenje. Ako se njihovi nalazi i mišljenja razlikuju, svaki vještak posebno daje svoj nalaz i mišljenje.

(2) Ako se podaci vještaka o njihovu nalazu bitno razilaze, ili ako je nalaz jednog ili više vještaka nejasan, nepotpun ili u proturječnosti sam sa sobom ili s utvrđenim okolnostima, a ti se nedostaci ne mogu otkloniti ponovnim saslušanjem vještaka, obnovit će se vještačenje s istim ili drugim vještacima.

(3) Ako u mišljenju jednog ili više vještaka ima proturječnosti ili nedostataka, ili se pojavi osnovana sumnja u pravilnost danog mišljenja, a ti se nedostaci ili sumnja ne mogu otkloniti ponovnim saslušanjem vještaka, zatražit će se mišljenje drugih vještaka.

Tumač

Članak 84.

Odredbe članka 75. do 81. ovoga Zakona, na odgovarajući se način primjenjuju i na tumače.

Očevid

Članak 85.

(1) Očevid se poduzima kad je za utvrđivanje kakve činjenice ili za razjašnjenje kakve okolnosti potrebno neposredno opažanje suda.

(2) Očevid se može obavljati i uz sudjelovanje vještaka.

(3) Vijeće će ovlastiti predsjednika vijeća da obavi očevid, ako se stvar koju treba razgledati ne može donijeti u sud ili bi njezino donošenje uzrokovalo znatne troškove, a vijeće smatra da nije nužno neposredno opažanje svih članova vijeća.

(4) Ako treba razgledati stvar koja se nalazi kod jedne od stranaka, kod treće osobe, kod javnogopravnog tijela ili kod pravne osobe, na odgovarajući način primjenjuju se odredbe ovoga Zakona o pribavljanju isprava od tih osoba ili tijela.

Saslušanje stranaka

Članak 86.

(1) Sporne činjenice važne za odluku sud može utvrđivati i saslušavanjem stranaka.

(2) Neće se saslušati stranka koja uskrati davanje iskaza ili se bez opravdanog razloga ne odazove pozivu suda.

(3) Za stranku koja nema postupovnu sposobnost saslušat će se njezin zakonski zastupnik. Sud može odlučiti da se umjesto ili pored zakonskog zastupnika sasluša sama stranka, ako je njezino saslušanje moguće.

(4) Za pravnu osobu saslušat će se njezin zakonski zastupnik. Ako kao stranka u sporu sudjeluje na jednoj strani više osoba, sud će odlučiti hoće li se saslušati sve te osobe ili samo neke od njih.

(5) Odredbe o izvođenju dokaza svjedocima na odgovarajući način primjenjuju se i pri izvođenju dokaza saslušanjem stranaka, ako za saslušanje stranaka nije što drugo propisano.

Pozivanje stranaka

Članak 87.

(1) Poziv na ročište na kojem će se izvoditi dokaz saslušanjem stranaka dostavit će se osobno strankama odnosno osobi koja će se za stranku saslušati.

(2) Ako stranka ima opunomoćenika, poziv na ročište na kojemu će se izvesti dokaz saslušanjem stranaka stranci ili osobi koja se treba saslušati za stranku uputit će se preko opunomoćenika.

(3) U pozivu će se naznačiti da će se na ročištu izvoditi dokaz saslušanjem stranaka i da stranka koja dođe na ročište može biti saslušana u odsutnosti druge stranke.

(4) Ne mogu se primijeniti nikakve prisilne mjere prema stranci koja se nije odazvala pozivu suda radi saslušanja niti se stranka može prisiliti na davanje iskaza.

(5) Sud će, s obzirom na sve okolnosti, ocijeniti od kakva je značenja što stranka nije došla na saslušanje ili što je uskratila iskaz.

Osiguranje dokaza

Članak 88.

Na osiguranje dokaza u upravnom sporu na odgovarajući se način primjenjuju pravila kojima je uređeno osiguranje dokaza u općem upravnom postupku.

GLAVA IV.

RASPRAVA

Zakazivanje rasprave

Članak 89.

(1) Ročište za raspravu zakazuje sudac pojedinac, a u sporovima u kojima sudi vijeće raspravu priprema i zakazuje sudac kojem je predmet dodijeljen u rad kao predsjednik vijeća, koji je ovlašten donositi sve odluke i poduzimati sve radnje koje je tijekom pripremanja rasprave ovlašten donositi, odnosno poduzimati sudac pojedinac.

(2) Ročište se, u pravilu, održava neposredno. Sud može odrediti da se ročište održi na daljinu, uz korištenje odgovarajućih audiovizualnih uređaja ili da se na taj način izvede pojedini dokaz.

(3) Sudac će na ročište pozvati stranke, svjedoke i po potrebi vještake. Poziv se mora uručiti najkasnije 15 dana prije održavanja ročišta na koje su pozvani, a u hitnim postupcima bez odgode.

(4) U pozivu će se navesti da se ročište može održati i donijeti presuda i bez nazočnosti uredno obaviještene stranke.

(5) Sudac, u pravilu, zakazuje jedno ročište za raspravu radi izvođenja svih dokaza.

(6) Imenovane vještake sud će obavijestiti o predmetu koji treba razgledati i pozvati ih da u roku koji odredi sudac pripreme svoj nalaz i mišljenje.

Javnost rasprave

Članak 90.

(1) Rasprava je javna.

(2) Ako to zahtijevaju razlozi zaštite privatnosti, tajnosti podataka i drugi zakonom propisani razlozi sud će isključiti javnost za cijelu raspravu ili njezin dio.

(3) O isključenju javnosti odlučuje se rješenjem.

Tijek rasprave

Članak 91.

(1) Sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad utvrđuje jesu li došle sve pozvane osobe, a ako nisu, provjerava jesu li uredno pozvane i jesu li opravdale svoj izostanak i nakon toga otvara raspravu, objavljuje predmet raspravljanja te rukovodi raspravom.

(2) Sudac ispituje stranke i izvodi dokaze, a u sporovima u kojima sudi vijeće daje riječ članovima vijeća te objavljuje odluke vijeća.

(3) Ako stranka ili drugi sudionik spora bez opravdanog razloga ne dođu na ročište, isto se može održati i bez njihove nazočnosti.

(4) O raspravi se vodi zapisnik.

Rukovođenje raspravom

Članak 92.

(1) Ročište za raspravu počinje izlaganjem tužbe, a nakon toga ovlaštena osoba tuženika odgovara na navode tužbe.

(2) U daljnjem tijeku rasprave raspravlja se o prijedlozima stranaka i činjeničnim navodima kojima stranke obrazlažu svoje prijedloge odnosno pobijaju prijedloge protivne stranke kao i o dokazima ponuđenim s njihove strane, izvode se dokazi i raspravlja o rezultatima njihovog izvođenja.

(3) Stranke mogu iznositi svoja pravna shvaćanja koja se odnose na predmet spora.

(4) Sudac će postavljanjem pitanja i na drugi svrsishodan način nastojati da se tijekom rasprave iznesu sve odlučne činjenice, da se dopune nepotpuni navodi stranaka o važnim činjenicama, da se označe ili dopune dokazna sredstva koja se odnose na navode stranaka i uopće, da se daju sva razjašnjenja potrebna za utvrđenje činjeničnog stanja važnog za odluku.

(5) U mjeri u kojoj je to potrebno radi ostvarenja toga cilja, sudac će sa strankama razmotriti i pravna pitanja spora.

Određivanje izvođenja dokaza

Članak 93.

(1) Izvođenje dokaza određuje sud rješenjem u kojem će se naznačiti sporna činjenica o kojoj treba izvesti dokaz i dokazno sredstvo.

(2) Predložene dokaze koje ne smatra važnim za odluku sud će odbiti i u rješenju naznačiti razlog odbijanja.

(3) Sud nije u daljnjem tijeku spora vezan za svoje prijašnje rješenje o izvođenju dokaza.

Izvođenje dokaza saslušanjem

Članak 94.

(1) U sporovima u kojima sudi vijeće, kad sudac kojem je predmet dodijeljen u rad završi saslušanje pojedinog svjedoka, vještaka ili stranke, članovi vijeća mogu toj osobi neposredno postavljati pitanja.

(2) Stranka ili njen zastupnik ili opunomoćenik mogu po odobrenju suca neposredno postavljati pitanja protivnoj stranci, svjedocima i vještacima.

(3) Sudac će zabraniti stranci postavljanje određenog pitanja ili će zabraniti odgovor na postavljeno pitanje ako je već u pitanju sadržano kako na njega treba odgovoriti ili ako se pitanje ne odnosi na predmet.

(4) Ako sudac kojem je predmet dodijeljen u rad zabrani postavljanje određenog pitanja ili davanja odgovora, stranka može zahtijevati da o tome odluči vijeće.

(5) Na zahtjev stranke u zapisnik će se unijeti pitanje koje je sud odbio, a i pitanje na koje je zabranjen odgovor.

Otpuštanje svjedoka i vještaka i mogućnost njihovog ponovnog saslušanja

Članak 95.

(1) Saslušani svjedoci i vještaci ostaju u sudnici ako sudac ne odluči drugačije.

(2) Sudac može odrediti da se saslušani svjedoci i vještaci kasnije ponovo pozovu i još jednom saslušaju u prisutnosti ili odsutnosti drugih svjedoka ili vještaka.

Zaključivanje rasprave

Članak 96.

(1) Kad sudac zaključi da je predmet raspravljen tako da se može donijeti odluka sudac će priopćiti da je rasprava zaključena. U sporovima u kojima sudi, vijeće će se nakon toga povući na vijećanje i glasanje.

(2) Sudac, odnosno vijeće tijekom vijećanja i glasanja može odlučiti da se rasprava ponovno otvori ako je to potrebno radi dopune postupka ili razjašnjenja pojedinih važnijih pitanja.

Održavanje reda na raspravi

Članak 97.

(1) Dužnost je suca kojemu je predmet dodijeljen u rad da se u tijeku rasprave brine o održavanju reda u sudnici i o dostojanstvu suda.

(2) Ako osoba koja sudjeluje u postupku u podnesku ili na ročištu vrijeđa sud ili druge sudionike u postupku, ometa rad ili se ne pridržava naredbi suda za održavanje reda, odnosno ako to učini osoba koja prisustvuje ročištu, sud će je opomenuti ili kazniti novčanom kaznom, a može je i udaljiti i kazniti tom novčanom kaznom.

(3) Ako stranka ili zastupnik stranke bude udaljen iz sudnice, ročište će se održati i bez njihove prisutnosti.

(4) Ako iz sudnice bude udaljen zakonski zastupnik fizičke osobe, sud će odgoditi ročište ako je to potrebno radi zaštite prava i interesa zastupane stranke.

(5) Kad sud novčano kazni ili udalji iz sudnice odvjetnika ili odvjetničkoga vježbenika kao opunomoćenika, obavijestit će o tome Hrvatsku odvjetničku komoru.

(6) Kad sud novčano kazni ili udalji iz sudnice državnog odvjetnika, obavijestit će o tome nadležnog državnog odvjetnika.

Rješavanje upravnog spora bez rasprave

Članak 98.

Sud može presudom riješiti spor bez rasprave:

1. ako je tuženik priznao tužbeni zahtjev u cijelosti,
2. u predmetu u kojem se rješava na temelju pravomoćne presude donesene u oglednom sporu,
3. ako utvrdi da pojedinačna odluka, postupanje ili upravni ugovor sadržava nedostatke koji sprječavaju ocjenu njihove zakonitosti,
4. ako tužitelj osporava samo primjenu prava, činjenice su nesporne, a stranke u tužbi ili u odgovoru na tužbu izričito ne zahtijevaju održavanje rasprave,
5. ako se stranke o tome izrijekom suglase, a sud utvrdi da nije potrebno izvoditi nove dokaze,
6. ako na temelju stanja spisa utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela nezakonita, a tuženik u odgovoru na tužbu ne traži održavanje rasprave i ne predlaže izvođenje dokaza.

GLAVA V.**RADNJE U UPRAVNOM SPORU****Proširenje tužbenog zahtjeva****Članak 99.**

- (1) Tužitelj može proširiti tužbeni zahtjev do zaključenja rasprave, a kad se rasprava ne vodi, do donošenja odluke suda.
- (2) Proširenje tužbenog zahtjeva mora biti u okviru istoga predmeta spora.
- (3) Kad dopusti proširenje tužbenog zahtjeva, sud će odrediti vrijeme potrebno za pripremu tuženika i zainteresiranih osoba za raspravu.

Proširenje tužbenog zahtjeva u sporu pokrenutom zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke**Članak 100.**

- (1) Ako nakon pokretanja upravnog spora zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke javnopravno tijelo naknadno donese pojedinačnu odluku koju je propustilo donijeti u propisanom roku, to će tijelo, osim tužitelja, istovremeno izvijestiti i sud pred kojim je spor pokrenut. Sud će u tom slučaju pozvati tužitelja da u roku od 15 dana izjavi je li naknadno donesenom odlukom zadovoljan ili proširuje tužbeni zahtjev i na novu odluku.
- (2) Ako tužitelj izjavi da je naknadno donesenom odlukom zadovoljan ili ako ne da izjavu u roku iz stavka 1. ovoga članka, sud će donijeti rješenje o obustavi spora. Protiv rješenja o obustavi spora može se izjaviti žalba.
- (3) Ako tužitelj izjavi da proširuje tužbeni zahtjev i na novu odluku, sud će nastaviti postupak ako protiv nove odluke nije dopušten redoviti pravni lijek u upravnom postupku.

Povlačenje tužbe**Članak 101.**

- (1) Tužitelj može povući tužbu sve do zaključenja rasprave, a kad se rasprava ne vodi, do donošenja odluke suda. Povlačenje tužbe ne može se opozvati.
- (2) Ako tužitelj u roku koji mu je za to određen ne postupi po zahtjevu suda, pri čemu je poučen o pravnim posljedicama propuštanja, tužba se smatra povučenom.
- (3) U slučaju povlačenja tužbe spor se obustavlja.

Priznanje tužbenog zahtjeva

Članak 102.

(1) Ako tuženik u odgovoru na tužbu ili tijekom spora prizna tužbeni zahtjev u cijelosti, sud će presudom riješiti spor.

(2) Ako tuženik u odgovoru na tužbu ili tijekom spora prizna tužbeni zahtjev u jednom dijelu, sud će nastaviti voditi spor samo o spornim dijelovima tužbenog zahtjeva.

Postupanje prema tužbenom zahtjevu u tijeku upravnog spora

Članak 103.

(1) Ako tuženik u tijeku spora u cijelosti postupi prema tužbenom zahtjevu, sud će obustaviti spor.

(2) Ako tuženik u tijeku spora djelomično postupi prema tužbenom zahtjevu, sud će o preostalom dijelu zahtjeva nastaviti voditi spor.

Prethodno pitanje

Članak 104.

(1) Kad odluka suda u sporu ovisi o pravnom pitanju koje čini samostalnu pravnu cjelinu, a o kojem drugi sud ili nadležno javnopravno tijelo nije odlučilo (prethodno pitanje), sud može sam riješiti to pitanje, ako zakonom nije drukčije propisano, ili prekinuti spor do donošenja odluke o prethodnom pitanju.

(2) Odluka suda o prethodnom pitanju ima pravni učinak samo u upravnom sporu u kojem je to pitanje riješeno.

Prekid upravnog spora

Članak 105.

(1) Sud će rješenjem prekinuti spor:

1. do pravomoćnosti presude donesene u oglednom sporu,
2. kad tužitelj umre ili prestane postojati, a spor se s obzirom na narav upravne stvari može nastaviti,
3. kad je to propisano zakonom,
4. kad sud odluči podnijeti zahtjev Sudu Europske unije o tumačenju prava Europske unije ili o valjanosti akta koje su donijele institucije Europske unije.

(2) Sud rješenjem može prekinuti spor:

1. dok se ne odluči o prethodnom pitanju ako je postupak o prethodnom pitanju pokrenut pred sudom ili nadležnim javnopravnim tijelom,
2. dok Visoki upravni sud ne odluči o zakonitosti općeg akta koji se u konkretnom slučaju primjenjuje.

- (3) Protiv rješenja o prekidu spora može se izjaviti žalba.
- (4) Za trajanja prekida spora prestaju teći svi rokovi određeni za obavljanje radnji u sporu te sud ne može poduzimati nikakve radnje.
- (5) Po prestanku razloga prekida, sud će donijeti rješenje o nastavku spora na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti. Rokovi koji su zbog prekida spora prestali teći počinju iznova teći od dana dostave rješenja o nastavku spora.
- (6) Ako je sud odredio prekid spora iz stavka 2. točke 1. ovoga članka radi podnošenja zahtjeva Sudu Europske unije, dužan je o tome obavijestiti ministarstvo nadležno za vanjske poslove i dostaviti mu podneseni zahtjev.

Obustava upravnog spora

Članak 106.

- (1) Sud će rješenjem obustaviti spor:
1. kad tužitelj umre ili prestane postojati, a spor se s obzirom na narav upravne stvari ne može nastaviti,
 2. kad nastupe razlozi propisani člankom 101. stavcima 1. i 2., člankom 103. stavkom 1. ili člankom 165. ovoga Zakona,
 3. kada se iz cjelokupnog stanja spora može zaključiti da je tužitelj odustao od tužbenog zahtjeva.
- (2) Rješenje o obustavi spora sud će dostaviti svim strankama u sporu te nasljednicima odnosno pravnim sljednicima tužitelja koji je umro ili prestao postojati, nakon što oni budu utvrđeni.
- (3) Sud će nasljednicima umrlog tužitelja, na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti, postaviti privremenog zastupnika kojemu će dostaviti rješenje o obustavi spora, ako ocijeni da bi ostavinski postupak mogao dulje trajati.
- (4) Kad je pravna osoba prestala postojati, sud će rješenje o obustavi spora dostaviti drugim strankama i pravnom sljedniku tužitelja nakon što on bude utvrđen.
- (5) Protiv rješenja o obustavi spora stranka može izjaviti žalbu. Dok se postupak po žalbi o obustavi spora ne završi, na rokove za poduzimanje radnji te na prava stranaka na odgovarajući način primjenjuju se pravila o prekidu spora.

Spajanje upravnih sporova

Članak 107.

- (1) Ako jedan ili više tužitelja pred istim sudom pokrenu dva ili više sporova protiv istog tuženika radi ocjene zakonitosti pojedinačnih odluka, propuštanja donošenja pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora, koji se temelje na istoj činjeničnoj i pravnoj osnovi, ti se sporovi po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke mogu rješenjem spojiti radi zajedničkog raspravljanja. Nakon završetka raspravljanja spojeni predmeti mogu se razdvojiti radi donošenja zasebnih odluka.

(2) Ako više tužitelja pokrene spor radi ocjene zakonitosti iste pojedinačne odluke, istog propuštanja donošenja pojedinačne odluke, istog postupanja ili istog upravnog ugovora, ti će se sporovi po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke rješenjem spojiti radi zajedničkog raspravljanja i donošenja zajedničke odluke

(3) Spojeni se sporovi nastavljaju pred sucem ili vijećem koje je odlučilo o spajanju.

(4) Za sve spojene sporove sud može donijeti zajedničku odluku.

Ogledni spor

Članak 108.

(1) Ako je u pet ili više prvostupanjskih upravnih sporova predmet tužbe iste pravne i činjenične prirode, sud može rješenjem odlučiti koji će predmet riješiti u oglednom sporu. U ostalim predmetima sud će rješenjem prekinuti spor.

(2) Nakon pravomoćnosti presude donesene u oglednom sporu sud će nastaviti voditi prekinute sporove uz primjenu dokaza koji su provedeni u oglednom sporu.

(3) Na temelju pravomoćne presude donesene u oglednom sporu sud može riješiti spor pokrenut nakon pravomoćnosti te presude bez vođenja rasprave, ali nakon omogućivanja strankama da se o tome izjasne.

Podnesci

Članak 109.

(1) Podnesci se dostavljaju u pisanom ili elektroničkom obliku putem informacijskog sustava. Izjava koja se daje podneskom može se sudu dati i usmeno na zapisnik.

(2) Podnesak mora biti razumljiv te sadržavati sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, osobito oznaku suda, osobno ime odnosno naziv, osobni identifikacijski broj i adresu stranke i osoba ovlaštenih za zastupanje, predmet spora, sadržaj izjave te potpis. Podnesak u elektroničkom obliku mora biti potpisan kvalificiranim elektroničkim potpisom u skladu s posebnim propisima. Podnesak u elektroničkom obliku potpisan kvalificiranim elektroničkim potpisom smatrat će se vlastoručno potpisanim.

(3) Ako podnesak nije razumljiv ili ne sadržava sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, sud će podnositelju naložiti da podnesak ispravi, odnosno dopuni i za to mu odrediti primjereni rok, uz upozorenje na pravne posljedice ako to u određenom roku ne učini. Ako se nedostaci u roku ne otklone, a po podnesku se ne može postupiti, sud će rješenjem odbaciti podnesak.

(4) Dan kada je informacijski sustav podnositelju potvrdio primitak podneska, smatra se danom predaje podneska sudu kojemu je upućen.

(5) Ako podnesak podnesen u elektroničkom obliku sadržava nedostatak koji onemogućuje postupanje po podnesku odnosno ako je podnesak nerazumljiv ili nepotpun, sud će o tome elektroničkim putem obavijestiti podnositelja i odredit će rok u kojem je podnositelj dužan

otkloniti nedostatak, uz upozorenje na pravne posljedice ako to u određenom roku ne učini. Ako podnositelj u roku ne postupi po traženju suda, sud će rješenjem odbaciti podnesak.

(6) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, tijela državne uprave i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje imaju javne ovlasti, državno odvjetništvo, odvjetnici, javni bilježnici, sudski vještaci, sudski procjenitelji, sudski tumači, stečajni upravitelji, povjerenici te pravne osobe obvezni su podneske podnositi u elektroničkom obliku.

(7) Ako podnositelj iz stavka 6. ovoga članka podnesak ne podnese u elektroničkom obliku, sud će mu naložiti da u roku od osam dana podnesak dostavi u elektroničkom obliku. Ako podnositelj ne dostavi podnesak u elektroničkom obliku u određenom roku, sud će rješenjem odbaciti podnesak.

(8) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa uspostavlja informacijski sustav.

(9) Pretpostavke za podnošenje podnesaka i dostavu u elektroničkom obliku, oblike zapisa podnesaka u elektroničkom obliku te organizaciju i djelovanje informacijskog sustava uređuju se pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Dostava

Članak 110.

(1) Dostava se obavlja prema pravilima kojima je uređena dostava u općem upravnom postupku.

(2) Ako stranka izjavi da je suglasna da joj se dostava obavlja elektroničkim putem, sud će dostavu obavljati putem informacijskog sustava. Smatra se da je stranka suglasna, dok ne priopći drukčije, ako je sudu podnijela podnesak u elektroničkom obliku.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, pismena se dostavljaju tijelima državne uprave i drugim državnim tijelima, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnim osobama koje imaju javne ovlasti, državnom odvjetništvu, odvjetnicima, javnim bilježnicima, sudskim vještacima, sudskim procjeniteljima, sudskim tumačima, stečajnim upraviteljima, povjerenicima te pravnim osobama u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava.

(4) Sud putem informacijskog sustava šalje adresatu u njegov sigurni elektronički poštanski pretinac pismeno, koje adresat mora preuzeti u roku od 15 dana od dana kad je pismeno pristiglo u njegov sigurni elektronički poštanski pretinac, u protivnom nastupaju posljedice iz stavka 7. ovoga članka.

(5) Informacijski sustav istodobno sa slanjem pismena iz stavka 4. ovoga članka šalje adresatu na adresu elektroničke pošte i informativnu poruku u kojoj ga obavještava o dostavi pismena. U poruci se adresata upozorava na pravne posljedice iz stavka 7. ovoga članka.

(6) Adresat pismeno preuzima iz sigurnog elektroničkog poštanskog pretinca informacijskog sustava tako da dokaže svoj identitet putem Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava i elektronički potvrdi primitak pismena.

(7) Smatrat će se da je dostava prema stavku 6. ovoga članka obavljena istekom 15 dana od dana kada je pismeno pristiglo u sigurni elektronički poštanski pretinac, ako adresat u tom roku ne potvrdi primitak pismena.

(8) Informacijski sustav o dostavi obavještava sud potvrdom u elektroničkom obliku.

(9) Na način određen u ovom članku, elektroničkim putem mogu se dostaviti i ona pismena koja imaju izvornike u fizičkom obliku ako je elektronički (skenirani) prijepis koji je izrađen na temelju izvornika u fizičkom obliku potpisan kvalificiranim elektroničkim pečatom suda.

(10) Ako sud utvrdi da dostava elektroničkim putem nije moguća, dostavit će pismeno na drugi način i navesti razlog za takvu dostavu.

Rokovi

Članak 111.

(1) Ako rokovi nisu propisani ovim Zakonom, određuje ih sud prema okolnostima slučaja. Sud rokove određuje na dane ili određenim datumom.

(2) Kad je rok određen na dane, dan kada je dostava izvršena odnosno dan u koji pada događaj od kojega se računa trajanje roka ne uračunava se u rok, već se početak roka računa od sljedećeg dana.

(3) Nedjelje, blagdani i neradni dani ne utječu na početak i tijek roka. Kad zadnji dan roka pada u nedjelju, na blagdan ili drugi dan kada sud ne radi, rok istječe prvog sljedećeg radnog dana.

Povrat u prijašnje stanje

Članak 112.

(1) Ako stranka propusti ročište ili rok za poduzimanje neke radnje u sporu i zbog toga izgubi pravo poduzeti tu radnju, sud će toj stranci na njezin prijedlog dopustiti naknadno obavljanje radnje samo ako ocijeni da postoje opravdani razlozi za propuštanje.

(2) Prijedlog za povrat u prijašnje stanje podnosi se sudu kod kojeg je trebalo obaviti propuštenu radnju u roku od 15 dana od dana kad je prestao razlog koji je uzrokovao propuštanje, a ako je stranka tek kasnije saznala za propuštanje, od dana kad je za to saznala. Nakon proteka 90 dana od propuštanja ne može se tražiti povrat u prijašnje stanje.

(3) Ako se povrat u prijašnje stanje traži zbog propuštanja roka za poduzimanje radnje, predlagatelj je dužan istodobno s podnošenjem prijedloga obaviti i propuštenu radnju.

(4) O prijedlogu za povrat u prijašnje stanje sud odlučuje rješenjem, a ako prijedlog usvoji, spor se vraća u ono stanje u kojem se nalazio prije propuštanja te se poništavaju sve odluke koje je sud zbog propuštanja donio.

(5) Neće se dopustiti povrat u prijašnje stanje ako je propušten rok za podnošenje prijedloga za povrat u prijašnje stanje ili ako je propušteno ročište određeno u povodu prijedloga za povrat u prijašnje stanje.

Razgledavanje spisa predmeta

Članak 113.

(1) Stranke imaju pravo obavijestiti se o tijeku spora i razgledati spis te o svom trošku umnožiti akte iz spisa, osim akata koji su označeni određenim stupnjem tajnosti. Nacrta sudskih odluka i pripremni tekstovi izrađeni tijekom rada na predmetu nisu sastavni dio spisa.

(2) Pristup dijelovima spisa predmeta može se uskratiti ako je to nužno radi zaštite javnog interesa, interesa jedne od stranaka ili interesa trećih osoba.

(3) Razgledavanje spisa predmeta odobrava sudac kojem je predmet dodijeljen u rad.

(4) Pristup elektroničkom spisu može se odobriti i elektroničkim putem.

GLAVA VI.

SUDSKE ODLUKE

Presuda

Članak 114.

(1) O tužbenom zahtjevu koji se odnosi na glavnu stvar i sporedna traženja sud odlučuje presudom.

(2) Presuda se donosi i objavljuje u ime Republike Hrvatske.

(3) Sud presudu donosi prema slobodnom uvjerenju te na temelju razmatranja svih pravnih i činjeničnih pitanja.

(4) Presuda se može temeljiti samo na činjenicama i dokazima o kojima je strankama dana mogućnost izjašnjavanja.

Donošenje presude kada rješava vijeće

Članak 115.

(1) Vijeće donosi presudu većinom glasova.

(2) O vijećanju i glasovanju vodi se poseban zapisnik koji potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar.

(3) Na zahtjev člana vijeća koji je izdvojio glas, njegovo pisano obrazloženje izdvojenog glasa priložit će se pisanoj presudi. To mišljenje objavljuje se na isti način kao i presuda.

Odbijanje tužbenog zahtjeva

Članak 116.

(1) Sud će odbiti tužbeni zahtjev ako utvrdi da je neosnovan.

(2) Sud će odbiti tužbeni zahtjev kao neosnovan i kada utvrdi da je u postupku koji je prethodio donošenju pojedinačne odluke bilo nedostataka, ali nisu utjecali na rješavanje predmeta postupka te ako utvrdi da je pojedinačna odluka zasnovana na zakonu, ali zbog drugih razloga od onih navedenih u odluci.

Usvajanje tužbenog zahtjeva

Članak 117.

(1) Ako sud utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela nezakonita, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev, poništiti pobijanu odluku i sam riješiti stvar, osim kada to ne može učiniti s obzirom na prirodu stvari ili je tuženik rješavao po slobodnoj ocjeni.

(2) Ako sud utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela ništava, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i oglasiti odluku ništavom.

(3) Ako sud utvrdi da javnopravno tijelo nije u propisanom roku donijelo pojedinačnu odluku koju je prema propisima trebalo donijeti, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i sam riješiti stvar, osim kada to ne može učiniti s obzirom na prirodu stvari ili je tuženik rješavao po slobodnoj ocjeni. Tada će tuženiku narediti donošenje odluke i za to mu odrediti primjereni rok.

(4) Ako sud utvrdi da tuženik nije postupio sukladno propisima, pojedinačnoj odluci ili upravnom ugovoru, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i narediti postupanje u primjerenom roku.

(5) Ako sud utvrdi da je upravni ugovor ništetan, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i ugovor oglasiti ništetnim.

(6) Ako sud utvrdi da je javnopravno tijelo nezakonito raskinulo upravni ugovor, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i poništiti odluku o raskidu upravnog ugovora.

Naknada štete i povrat stvari

Članak 118.

(1) Sud će u okviru tužbenog zahtjeva odlučiti i o naknadi štete te povratu stvari.

(2) Kad sud utvrdi da je upravni ugovor nezakonito raskinut ili ništetan, odlučit će i o naknadi štete.

(3) Sud će odbiti tužbeni zahtjev glede naknade štete i povrata stvari ako utvrdi da je tužitelj svojim postupanjem prouzročio štetu ili pridonio nastanku takve štete.

Sadržaj presude

Članak 119.

(1) Presuda mora sadržavati uvod, izreku, obrazloženje i uputu o pravnom lijeku.

(2) Uvod sadržava:

1. naznaku da se presuda izriče u ime Republike Hrvatske,
2. naziv suda,
3. ime i prezime suca kojemu je predmet dodijeljen u rad, odnosno predsjednika i članova sudskog vijeća te zapisničara,
4. ime i prezime ili naziv, osobni identifikacijski broj te adresu stranaka i osoba ovlaštenih za zastupanje
5. kratku oznaku predmeta spora,
6. datum presude.

(3) Izreka sadržava odluku suda.

(4) Ako se predmet vraća na ponovni postupak, izreka odluke suda sadrži i obvezu nadležnog tijela da u ponovljenom postupku postupi u skladu s pravnim shvaćanjima i primjedbama suda izraženima u obrazloženju odluke.

(5) U obrazloženju sud izlaže zahtjeve stranaka, činjenice koje su iznijele i dokaze koje su predložile, koje je činjenice sud utvrđivao, zašto i kada ih je utvrdio, a ako ih je utvrdio dokazivanjem, koje je dokaze izvodio i kako ih je ocijenio. Sud će posebno navesti koje je odredbe materijalnog prava primijenio odlučujući u sporu i izjasniti se o prijedlozima i prigovorima stranaka o kojima nije iznio razloge tijekom spora.

(6) Ako sud nije sam riješio stvar dužan je u presudi detaljno obrazložiti zašto nije tako odlučio.

(7) Uputom o pravnom lijeku stranka se obavješćuje može li protiv presude izjaviti žalbu, kojem sudu, u kojem roku i na koji način.

(8) Izvornik presude potpisuje sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad, odnosno predsjednik vijeća.

Dopunska presuda

Članak 120.

(1) Ako je sud propustio odlučiti o svim zahtjevima ili je propustio odlučiti o dijelu zahtjeva, stranka može u roku od 15 dana od dana dostave presude podnijeti prijedlog da se presuda dopuni.

(2) Sud će nepravodobni prijedlog odbaciti odnosno neosnovani prijedlog odbiti rješenjem bez održavanja rasprave. Protiv rješenja prvostupanjskog suda o odbacivanju ili odbijanju prijedloga dopuštena je žalba.

(3) Ako sud utvrdi da je prijedlog osnovan, zakazat će raspravu radi donošenja presude o zahtjevu koji nije riješen. Dopunska presuda može se donijeti i bez održavanja rasprave ako je

zahtjev u pogledu kojeg se traži dopuna dovoljno raspravljen. Na podnošenje i druga pitanja odlučivanja o žalbi protiv dopunske presude primjenjuju se odredbe o žalbi protiv presude.

(4) Ako je uz prijedlog za dopunsku presudu izjavljena i žalba protiv presude, sud će zastati s dostavom te žalbe drugostupanjskom sudu dok ne donese odluku o prijedlogu za dopunu presude i dok ne protekne rok za žalbu protiv te odluke. Ako i protiv odluke o dopuni presude bude izjavljena žalba, prvostupanjski sud će je zajedno sa žalbom protiv presude dostaviti drugostupanjskom sudu.

Objava presude

Članak 121.

- (1) Presuda se objavljuje u roku koji ne može biti dulji od 30 dana od dana zaključenja rasprave.
- (2) Presudu objavljuje sudac kojem je predmet dodijeljen u rad, odnosno predsjednik vijeća.
- (3) Na objavi presude javno će se pročitati izreka i ukratko obrazložiti presuda.
- (4) Datum objave presude odredit će se na ročištu na kojem je rasprava zaključena.
- (5) Ročište na kojem se presuda objavljuje održat će se neovisno o tome jesu li stranke o njemu uredno obaviještene, odnosno jesu li pristupile na ročište.
- (6) Ako je javnost na raspravi bila isključena, izreka presude će se javno pročitati, a sud će odlučiti hoće li se i koliko isključiti javnost pri objavi razloga presude.
- (7) Svi prisutni saslušat će čitanje izreke presude stojeći.

Dostava presude

Članak 122.

Presuda se dostavlja svim strankama u sporu pisanim ili elektroničkim putem i otprema u roku od 15 dana od dana objave, a ako nije objavljena, od njezina donošenja.

Pravomoćnost presude

Članak 123.

- (1) Prvostupanjska presuda postaje pravomoćna protekom roka za žalbu, ako žalba nije podnesena, odnosno danom donošenja, ako žalba nije dopuštena.
- (2) Drugostupanjska presuda postaje pravomoćna danom donošenja.

Ispravljanje pogrešaka u presudi

Članak 124.

- (1) Pogreške u imenima i brojevima, očite pogreške u pisanju i računanju te druge očite pogreške sud može rješenjem ispraviti bez roka. O ispravljanju presude sud može odlučiti bez izjašnjavanja stranaka.
- (2) Rješenje o ispravku prilaže se izvorniku i ovjerenim prijepisima presude.
- (3) Ako je presuda pohranjena u elektroničkom obliku, rješenje o ispravku pohranjuje se kao zasebna elektronička isprava.
- (4) Protiv rješenja o ispravku može se izjaviti žalba.

Rješenje

Članak 125.

- (1) O postupovnim pitanjima sud odlučuje rješenjem.
- (2) Rješenja koja se odnose na upravljanje postupkom donosi sudac kojem je predmet dodijeljen u rad.
- (3) Rješenja koja se donose na raspravi objavljuje sudac kojem je predmet dodijeljen u rad, a u sporovima u kojima sudi vijeće predsjednik vijeća.
- (4) Rješenje objavljeno na raspravi prema strankama ima učinak od trenutka objave. Rješenje doneseno izvan rasprave sud će strankama dostaviti pisanim ili elektroničkim putem. Rješenje u pisanom ili elektroničkom obliku prema strankama ima učinak od trenutka uredne dostave.
- (5) Pisani otpravak rješenja sadržava uvod, izreku i uputu o pravnom lijeku. Rješenje mora biti obrazloženo ako se njime odbija prijedlog stranke ili ako se njime rješava o suprotnim prijedlozima stranaka, a može biti obrazloženo kad sud to smatra potrebnim.
- (6) Odredbe ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se i na članak 124. ovoga Zakona.

DIO TREĆI

PRAVNI LIJEKOVI

GLAVA I.

ŽALBA

Žalba protiv presude

Članak 126.

- (1) Protiv presude upravnog suda stranke mogu izjaviti žalbu zbog:

1. bitne povrede odredaba upravnog spora,
2. pogrešno ili nepotpuno utvrđenoga činjeničnog stanja u sporu,
3. pogrešne primjene materijalnog prava.

(2) Bitna povreda odredaba upravnog spora postoji ako upravni sud u tijeku spora nije primijenio ili je nepravilno primijenio odredbe ovoga Zakona, a to je bilo ili je moglo biti od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne presude.

(3) Bitna povreda odredaba upravnog spora uvijek postoji:

1. ako je u donošenju presude sudjelovao sudac koji je prema članku 15. ovoga Zakona morao biti izuzet, ili ako je u donošenju presude sudjelovala osoba koja nema svojstvo suca,
2. ako je sud pogrešno odlučio da ne postoje pretpostavke za vođenje spora iz članka 46. stavka 1. ovoga Zakona,
3. ako je odlučeno o ocjeni zakonitosti pojedinačne odluke koja nije predmet spora,
4. ako je sud riješio spor bez održavanja rasprave protivno članku 98. ovoga Zakona,
5. ako stranci nije bila dana mogućnost da sudjeluje u upravnom sporu,
6. ako je sud odbio zahtjev stranke da se u postupku služi svojim jezikom u skladu s člankom 11. ovoga Zakona, a stranka se zbog toga žali,
7. ako stranku nije zastupao zakonski zastupnik odnosno osoba ovlaštena za zastupanje,
8. ako je protivno zakonu bila isključena javnost na raspravi.

(4) Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje u sporu postoji kad je upravni sud odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio ili je o činjeničnom stanju izveo pogrešan zaključak.

(5) Pogrešna primjena materijalnog prava postoji kad upravni sud nije primijenio odredbu materijalnog prava koju je trebao primijeniti ili kad takvu odredbu nije pravilno primijenio.

(6) Žalba odgađa izvršenje pobijane presude.

Nedopuštenost žalbe protiv presude

Članak 127.

(1) Žalba nije dopuštena protiv presude kojom je pojedinačna odluka javnopravnog tijela poništena ili oglašena ništavom i predmet prvi put vraćen na ponovni postupak, kao ni protiv presude kojom je sud naložio donošenje pojedinačne odluke koja nije donesena u propisanom roku.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, žalba je dopuštena protiv presude kojom je predmet prvi put vraćen na ponovni postupak, ako je u obrazloženju presude naloženo donošenje sadržajno određene odluke.

Žalba protiv rješenja

Članak 128.

(1) Protiv rješenja upravnog suda žalba se može izjaviti samo kad je to propisano ovim Zakonom.

(2) Protiv rješenja Visokog upravnog suda žalba nije dopuštena.

(3) Žalba protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(4) U odlučivanju o žalbi protiv rješenja Visoki upravni sud poništiti će nezakonito rješenje. Na podnošenje i druga pitanja odlučivanja o žalbi protiv rješenja na odgovarajući se način primjenjuju odredbe o podnošenju i odlučivanju o žalbi protiv presude.

Odricanje od žalbe i povlačenje od žalbe

Članak 129.

(1) Stranka se može odreći prava na žalbu od trenutka objave presude, a ako presuda nije objavljena, od dana primitka presude do isteka roka za izjavljivanje žalbe.

(2) Stranka može povući žalbu do donošenja drugostupanjske presude, a postupak u povodu žalbe obustavlja se rješenjem.

(3) Odricanje od žalbe i povlačenje žalbe mora biti izričito i ne može se opozvati.

Sadržaj žalbe

Članak 130.

(1) Žalba treba sadržavati:

1. oznaku presude protiv koje se izjavljuje,
2. opseg osporavane presude,
3. razloge zbog kojih se žalba izjavljuje,
4. ostale podatke propisane člankom 109. stavkom 2. ovoga Zakona.

(2) Razlozi zbog kojih se žalba izjavljuje moraju biti obrazloženi.

(3) U žalbi se ne mogu iznositi nove činjenice.

Podnošenje žalbe

Članak 131.

(1) Žalba se podnosi upravnom sudu koji je donio presudu u roku od 15 dana od dana dostave presude.

(2) Žalba se podnosi u dovoljnom broju primjeraka za sud i sve stranke u sporu.

(3) Na predaju žalbe odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 41. stavka 1. do 3. ovoga Zakona.

Postupanje upravnog suda po žalbi

Članak 132.

- (1) Nepravodobnu, nedopuštenu ili žalbu podnesenu od neovlaštene osobe upravni sud će odbaciti rješenjem u roku od 15 dana od dana njezina primitka.
- (2) Ako je žalba neuredna, upravni sud će u roku od 15 dana od dana primitka žalbe rješenjem pozvati žalitelja da dopuni ili ispravi žalbu i za to mu odrediti primjereni rok. Ako žalitelj u roku ne postupi po traženju suda, sud će žalbu rješenjem odbaciti kao neurednu.
- (3) Primjerak uredne žalbe dostavit će prvostupanjski sud protivnoj stranci koja može u roku od 15 dana od primitka žalbe podnijeti tome sudu odgovor na žalbu. Odgovor na žalbu predaje se sukladno pravilima o predaji podnesaka.
- (4) Primjerak odgovora na žalbu dostavit će prvostupanjski sud žalitelju bez odgode.
- (5) Nakon primitka odgovora na žalbu ili nakon isteka roka za odgovor na žalbu sud će žalbu i odgovor na žalbu, ako je podnesen, sa svim spisima dostaviti drugostupanjskom sudu.
- (6) Protiv rješenja prvostupanjskog suda kojim je žalba odbačena može se izjaviti žalba.

Postupanje Visokog upravnog suda po žalbi

Članak 133.

- (1) Nepravodobnu, nedopuštenu ili žalbu izjavljenu od neovlaštene osobe Visoki upravni sud će odbaciti rješenjem u roku od 15 dana od dana njezina primitka.
- (2) Ako je žalba neuredna, Visoki upravni sud će, ako je to propustio učiniti upravni sud, u roku od 15 dana od dana primitka žalbe rješenjem pozvati žalitelja da dopuni ili ispravi žalbu i za to mu odrediti primjereni rok. Ako žalitelj u roku ne postupi po traženju suda, sud će žalbu rješenjem odbaciti kao neurednu.

Razmatranje žalbe

Članak 134.

- (1) Visoki upravni sud ispituje prvostupanjsku presudu u dijelu u kojem je osporavana žalbom i u granicama razloga navedenih u žalbi. Na razloge ništavosti pojedinačne odluke i ništetnosti upravnog ugovora Visoki upravni sud pazi po službenoj dužnosti.
- (2) Visoki upravni sud o žalbi odlučuje na sjednici vijeća, bez održavanja rasprave.
- (3) Visoki upravni sud može održati raspravu ako to smatra potrebnim. Na zakazivanje i tijek rasprave pred Visokim upravnim sudom na odgovarajući se način primjenjuju odredbe o raspravi pred upravnim sudom. Odluka u sporu može se donijeti i ako na raspravu bez opravdanog razloga nije došla jedna stranka ili nisu došle obje uredno pozvane stranke.

Ovlasti Visokog upravnog suda u odlučivanju po žalbi

Članak 135.

- (1) Visoki upravni sud presudom će odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu kad utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija ili da oni ne utječu na donošenje drukčije odluke.
- (2) Visoki upravni sud poništiti će prvostupanjsku presudu te će sam otkloniti nedostatke i presudom riješiti stvar ako utvrdi da je upravni sud počinio bitnu povredu odredaba upravnog spora iz članka 126. stavka 2. ovoga Zakona, da je o činjeničnom stanju izveo pogrešan zaključak ili da je pogrešno primijenio materijalno pravo.
- (3) Visoki upravni sud poništiti će prvostupanjsku presudu te vratiti predmet prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje ako utvrdi da je upravni sud počinio bitnu povredu odredaba upravnog spora iz članka 126. stavka 3. ovoga Zakona ili da je odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio.
- (4) Prvostupanjska se presuda u povodu žalbe može poništiti i predmet vratiti upravnom sudu na ponovno suđenje samo jednom.

Drugostupanjska presuda

Članak 136.

- (1) Na sadržaj presude Visokog upravnog suda na odgovarajuće način primjenjuju se odredbe ovoga Zakona o sadržaju presude, s time da uvod presude sadrži ime i prezime predsjednika i članova sudskog vijeća.
- (2) Vijeće donosi presudu većinom glasova.
- (3) O vijećanju i glasovanju vodi se poseban zapisnik koji potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar.
- (4) Odredbe članka 115. stavka 3. ovoga Zakona na odgovarajući način primjenjuju se i na donošenje drugostupanjske presude.
- (5) U obrazloženju presude Visoki upravni sud treba ocijeniti žalbene navode koji su od odlučnog značenja te navesti razloge koje je uzeo u obzir pri donošenju odluke.
- (6) Visoki upravni sud presudu dostavlja upravnom sudu koji je dostavlja strankama.

GLAVA II.

OBNOVA SPORA

Razlozi obnove

Članak 137.

(1) Spor okončan odlukom suda obnovit će se na prijedlog stranke:

1. ako je konačnom odlukom Europskog suda za ljudska prava odlučeno o povredi temeljnog ljudskog prava ili slobode na drukčiji način od odluke suda i ako je postupak pred Europskim sudom za ljudska prava okončan prijateljskim rješenjem spora u skladu s člankom 39. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, odnosno jednostranim priznanjem povrede u skladu s člankom 62.A Poslovnika Europskog suda za ljudska prava.
2. ako se presuda temelji na prethodnom pitanju, a nadležni sud ili drugo javnopravno tijelo o tom je pitanju poslije odlučilo u bitnim točkama drukčije,
3. ako je do odluke suda došlo zbog kaznenog djela suca ili službenika suda,
4. ako se odluka suda temelji na ispravi koja je krivotvorena ili u kojoj je ovjeren neistinit sadržaj, ili ako se odluka suda temelji na lažnom iskazu svjedoka, vještaka ili stranke,
5. ako je u donošenju odluke sudjelovao sudac koji je prema članku 15. ovoga Zakona morao biti izuzet,
6. ako stranka sazna za nove činjenice ili nađe ili stekne mogućnost da upotrijebi nove dokaze na temelju kojih bi spor bio povoljnije riješen za nju da su te činjenice, odnosno dokazi bili izneseni ili upotrijebljeni u prijašnjem sudskom postupku,
7. ako zainteresiranoj osobi nije bila dana mogućnost da sudjeluje u upravnom sporu,
8. ako odluka u oglednom postupku na temelju koje su riješeni ogledni sporovi bude poništena.

(2) Prijedlog za obnovu spora podnosi se sudu koji je donio odluku najkasnije u roku od 30 dana od dana kad je stranka saznala za razlog obnove. Nakon proteka jedne godine od pravomoćnosti odluke obnova se ne može predložiti iz razloga propisanog stavkom 1. točkama 5. do 7. ovoga članka.

(3) U prijedlogu se mora navesti:

1. oznaka odluke donesene u sporu kojeg se obnova traži,
2. zakonska osnova obnove i dokazi koji je čine vjerojatnom,
3. dokazi da je prijedlog podnesen u zakonskom roku,
4. ostali podaci propisani člankom 109. stavkom 2. ovoga Zakona.

Postupak obnove

Članak 138.

(1) Sud će odbaciti prijedlog rješenjem ako utvrdi da je prijedlog podnijela neovlaštena osoba ili da je prijedlog nepravodoban ili da stranka nije učinila vjerojatnim postojanje zakonske osnove za obnovu.

(2) Ako sud ne odbaci prijedlog, dostavit će ga drugim strankama te ih pozvati da u roku od 15 dana odgovore na prijedlog.

(3) Ako se obnova dopusti, prijašnja odluka će se poništiti u cijelosti ili djelomično. Prijašnje postupovne radnje na koje ne utječu razlozi obnove neće se obnavljati. Presudom kojom se obnova dopušta odlučit će se o predmetu spora.

GLAVA III.

ZAHTJEV ZA IZVANREDNO PREISPITIVANJE ZAKONITOSTI PRAVOMOĆNE ODLUKE

Razlozi za podnošenje zahtjeva

Članak 139.

Zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne odluke (u daljnjem tekstu: zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti) može se podnijeti protiv pravomoćne presude ili rješenja upravnog suda ili Visokog upravnog suda zbog osobito teške materijalne ili postupovne povrede zakona koja dovodi u pitanje jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

Prijedlog za podnošenje zahtjeva

Članak 140.

(1) Stranke u upravnom sporu mogu predložiti Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti u roku od 60 dana od dana dostave pravomoćne presude ili rješenja.

(2) Prijedlog iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati:

1. osobno ime, odnosno naziv, osobni identifikacijski broj i adresu stranke i osoba ovlaštenih za zastupanje,
2. oznaku presude, odnosno rješenja protiv kojeg se podnosi,
3. opseg osporavanja presude, odnosno rješenja,
4. razloge iz članka 139. ovoga Zakona koji moraju biti detaljno obrazloženi,
5. potpis podnositelja.

(3) Prijedlogu treba priložiti izvornik ili presliku osporene presude, odnosno rješenja.

(4) Državno odvjetništvo Republike Hrvatske dužno je o svojoj odluci obavijestiti stranku što je prije moguće, a najkasnije u roku od 90 dana od dana podnošenja prijedloga.

(5) Ako Državno odvjetništvo Republike Hrvatske odluči da nema uvjeta za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne odluke, obavijest stranci mora biti obrazložena.

Podnošenje zahtjeva

Članak 141.

(1) Zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti Državno odvjetništvo Republike Hrvatske može podnijeti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske u roku od šest mjeseci od dana dostave

pravomoćne presude, odnosno rješenja strankama. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ovaj zahtjev može podnijeti i po službenoj dužnosti.

(2) Ako je državno odvjetništvo bilo stranka u upravnom sporu ili je zastupalo tuženika u upravnom sporu zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti može Vrhovnom sudu Republike Hrvatske izravno podnijeti i protivna stranka u roku iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ako Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ne postupi u skladu s člankom 140. stavkom 4. i 5. ovoga Zakona, zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti može Vrhovnom sudu Republike Hrvatske izravno podnijeti stranka u roku iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Odredba stavka 3. ovoga članka ne primjenjuje se na javnopravna tijela.

(5) Zahtjev mora sadržavati podatke propisane člankom 140. stavkom 2. ovoga Zakona.

(6) Protivna stranka iz stavka 2. ovoga članka i stranka iz stavka 3. ovoga članka mogu same podnijeti zahtjev ako imaju završen sveučilišni diplomski studij prava odnosno integrirani prijediplomski i diplomski sveučilišni studij prava i položeni pravosudni ispit odnosno za njih može zahtjev podnijeti kao opunomoćenik osoba koja ih je prema odredbama ovoga ili kojega drugog zakona ovlaštena zastupati u tom svojstvu ako ima završen sveučilišni diplomski studij prava odnosno integrirani prijediplomski i diplomski sveučilišni studij prava i položeni pravosudni ispit.

(7) U zahtjevu se ne mogu iznositi nove činjenice, osim onih koje se odnose na osobito teške materijalne ili postupovne povrede zakona iz članka 139. ovoga Zakona.

Sastav vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske

Članak 142.

(1) O zahtjevu za izvanredno preispitivanje zakonitosti odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću koje čini pet sudaca.

(2) Ako vijeće iz stavka 1. ovoga članka ocijeni da bi svojom odlukom odstupilo od ustaljene prakse ili odluke proširenog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske ili da praksa Vrhovnog suda Republike Hrvatske u vezi s pravnim pitanjem o kojem odlučuje nije jedinstvena, odluku će prepustiti proširenom vijeću od trinaest sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Odlučivanje o zahtjevu

Članak 143.

(1) Nepravodoban zahtjev, zahtjev koji je podnijela neovlaštena osoba, kao i zahtjev koji ne sadrži podatke propisane člankom 140. stavkom 2. ovoga Zakona, Vrhovni sud Republike Hrvatske odbacit će rješenjem.

(2) Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske ne odbaci zahtjev, dostavit će ga protivnoj stranci koja može u roku od 30 dana podnijeti odgovor na zahtjev.

(3) Sud protiv čije presude, odnosno rješenja je podnesen zahtjev i javnopravno tijelo kao tuženik dužni su bez odlaganja dostaviti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, na njegov zahtjev, sve spise predmeta.

(4) Vrhovni sud Republike Hrvatske rješava o zahtjevu na nejavnoj sjednici, a pobijanu odluku ispituje samo u dijelu u kojem je osporavana zahtjevom i u granicama razloga navedenih u zahtjevu.

(5) Vrhovni sud Republike Hrvatske odbit će zahtjev ako utvrdi da je neosnovan.

(6) Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske utvrdi osobito tešku povredu zakona koja dovodi u pitanje jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni, presudom će usvojiti zahtjev i osporavanu odluku ukinuti i vratiti predmet na ponovno rješavanje ili ju preinačiti.

DIO ČETVRTI

TROŠKOVI UPRAVNOG SPORA

Troškovi upravnog spora

Članak 144.

(1) Troškove spora čine opravdani izdaci učinjeni u tijeku ili u povodu spora.

(2) Troškovi spora obuhvaćaju i nagradu za rad odvjetnika i drugih osoba koje imaju pravo na zakonom propisanu naknadu.

(3) Vrijednost predmeta spora smatra se neprocjenjivom.

(4) Troškovi spora obuhvaćaju i zatezne kamate koje teku od dana donošenja odluke kojom je naloženo plaćanje troškova do isplate, ako ih stranka kojoj je naloženo plaćanje troškova ne podmiri u ostavljenom roku. O zateznim kamatama na iznos troškova spora sud odlučuje na zahtjev stranke.

Predujmljivanje troškova

Članak 145.

(1) Svaka stranka prethodno sama podmiruje troškove koje je prouzročila svojim radnjama, osim ako zakonom nije drukčije propisano.

(2) Troškovi proizašli iz poduzimanja radnji po službenoj dužnosti suda predujmljuju se iz sredstava suda.

Troškovi za izvođenje dokaza

Članak 146.

- (1) Kad stranka predloži izvođenje dokaza, dužna je po nalogu suda unaprijed položiti iznos potreban za podmirenje troškova koji će nastati u povodu izvođenja dokaza.
- (2) Kad izvođenje dokaza predlože obje stranke ili kad ga sud odredi po službenoj dužnosti, sud može odrediti da iznos potreban za podmirenje troškova polože obje stranke na jednake dijelove ili samo jedna stranka.
- (3) Sud će odustati od izvođenja dokaza ako iznos potreban za podmirenje troškova ne bude položen u roku što ga sud odredi. U tom će slučaju sud, s obzirom na sve okolnosti, po svojem uvjerenju cijeliti od kakve je važnosti što stranka nije u roku položila iznos potreban za podmirenje troškova.
- (4) Ako sud izvede dokaz iako predujam za njegovo izvođenje nije položen, rješenjem će naložiti stranci da u roku od osam dana od dana primitka tog rješenja određeni iznos plati svjedoku ili vještaku.

Snošenje troškova spora

Članak 147.

- (1) Stranka koja izgubi spor u cijelosti snosi sve troškove spora, ako zakonom nije drukčije propisano.
- (2) Ako stranka djelomično uspije u sporu, sud može, s obzirom na postignuti uspjeh, odrediti da svaka stranka snosi svoje troškove ili da se troškovi raspodijele razmjerno uspjehu u sporu.
- (3) Sud može odlučiti da jedna stranka nadoknadi sve troškove koje je protivna stranka imala, ako protivna stranka nije uspjela samo u razmjerno neznatnom dijelu svog zahtjeva, a zbog tog dijela nisu nastali posebni troškovi.
- (4) Stranka je dužna neovisno o ishodu spora nadoknaditi protivnoj stranci troškove koje je uzrokovala svojom krivnjom ili slučajem koji se njoj dogodio.
- (5) Stranka koja je povukla tužbu, žalbu ili drugi prijedlog koji je prouzročio troškove drugim strankama snosi troškove i tim strankama.
- (6) Ako je spor obustavljen nakon što je tuženik postupio po tužbenom zahtjevu, tužitelj ima pravo na naknadu troškova spora.
- (7) Ako je obveznik izvršenja izvršio presudu nakon proteka roka za izvršenje presude i nakon što je zaprimio zahtjev za izvršenje presude, predlagatelj izvršenja ima pravo na naknadu troškova nastalih povodom zahtjeva za izvršenje presude.
- (8) Stranka koja zlouporabi prava koja joj pripadaju u sporu, nema pravo na naknadu troškova.

Odlučivanje o naknadi troškova

Članak 148.

- (1) O naknadi troškova odlučuje sud na zahtjev stranke.
- (2) Stranka je dužna u zahtjevu navesti troškove za koje traži naknadu.
- (3) Zahtjev za naknadu troškova stranka je dužna postaviti najkasnije do zaključenja rasprave. Ako je odluka donesena bez rasprave, stranka je dužna zahtjev za naknadu troškova postaviti u roku od 15 dana od dostave odluke kojom je spor okončan.
- (4) O troškovima spora sud može odlučiti zajedno s odlukom o glavnoj stvari ili posebnim rješenjem u roku od 15 dana od dana objave presude ili postavljanja zahtjeva iz stavka 3. ovoga članka.
- (5) Protiv rješenja iz stavka 4. ovoga članka žalba je dopuštena.
- (6) Iznimno od članka 128. stavka 3. ovoga Zakona, žalba odgađa izvršenje rješenja.

Oslobođenje od plaćanja troškova spora

Članak 149.

Pravo na oslobođenje od plaćanja troškova postupka i pravo na stručnu pravnu pomoć stranka ostvaruje na način i uz uvjete propisane propisom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć.

DIO PETI

IZVRŠENJE SUDSKIH ODLUKA

Izvršnost sudskih odluka

Članak 150.

- (1) Pravomoćna presuda postaje izvršna nakon dostave stranci, ako presudom nije određen drugi rok za izvršenje.
- (2) Rješenje postaje izvršno nakon objave, odnosno dostave stranci, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Izvršenje presuda

Članak 151.

- (1) Izvršenje presude dužan je osigurati tuženik, odnosno tijelo nadležno za izvršenje.
- (2) U izvršenju presude tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje obvezno je postupiti sukladno izreci presude, najkasnije u roku od 60 dana od dostave pravomoćne presude i povrata

spisa tuženiku ako je spis vođen u fizičkom obliku, pri čemu je vezan pravnim shvaćanjem i primjedbama suda.

Zahtjev za izvršenje presude i odgovor na zahtjev

Članak 152.

(1) Ako tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje u izvršenju presude ne donese novu odluku u roku koji je određen presudom ili donese odluku koja je protivna izreci presude, pravnom shvaćanju ili primjedbama suda, tužitelj može sudu koji je donio presudu podnijeti zahtjev za izvršenje presude. Ako je presudom naložena isplata, izvršenje se provodi u ovršnom postupku pred nadležnim tijelom.

(2) Zahtjev za izvršenje presude sud dostavlja tuženiku odnosno tijelu nadležnom za izvršenje, koje mora u roku od 15 dana dostaviti odgovor na zahtjev za izvršenje. U odgovoru se mora očitovati je li presuda izvršena i o istome dostaviti dokaz, a ako presuda nije izvršena mora obrazložiti razloge.

Postupak po zahtjevu za izvršenje presude kad nova odluka nije donesena u roku iz opravdanih razloga

Članak 153.

Ako nova odluka nije donesena u roku koji je određen presudom zbog opravdanih razloga, sud će tuženiku odnosno tijelu nadležnom za izvršenje odrediti novi rok za izvršenje presude, sukladno okolnostima konkretnog slučaja.

Postupak po zahtjevu za izvršenje presude kad ne postoje opravdani razlozi za nedonošenje nove odluke u roku

Članak 154.

(1) Ako tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje bez opravdanih razloga ne donese novu odluku u roku koji je određen presudom ili ako u roku od 15 dana ne dostavi sudu odgovor na zahtjev za izvršenje, sud će čelniku nadležnog javnopravnog tijela rješenjem izreći novčanu kaznu u iznosu do 30% prosječne godišnje bruto plaće ostvarene u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini.

(2) Sud će izricati daljnje novčane kazne unutar utvrđenog raspona sve dok tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje ne donese novu odluku u izvršenju presude.

(3) Novčana kazna uplaćuje se u korist prihoda državnog proračuna. Ako čelnik tijela u roku koji je sud odredio rješenjem ne dostavi dokaz o uplati novčane kazne, sud će rješenje o novčanoj kazni s potvrdom ovršnosti dostaviti Financijskoj agenciji radi provedbe ovrhe na novčanim sredstvima u skladu s odredbama zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima.

(4) Ako Financijska agencija u roku od godine dana od dana primitka rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne provede ovrhu na novčanim sredstvima čelnika tijela u skladu s odredbama zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima u cjelokupnom iznosu izrečene novčane

kazne, dostavit će rješenje iz stavka 1. ovoga članka nadležnoj ispostavi Područnog ureda Porezne uprave prema prebivalištu kažnjene osobe radi prisilne naplate izrečene novčane kazne prema propisima o prisilnoj naplati poreza.

(5) Ako kažnjena osoba nema prebivalište na području Republike Hrvatske, Financijska agencija će dostaviti rješenje iz stavka 1. ovoga članka ispostavi Područnog ureda Porezne uprave prema sjedištu suda koji je donio rješenje iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Ako je rješenje o izricanju novčane kazne poništeno ili preinačeno, čelnik tijela kojem je naplaćena izrečena novčana kazna može u roku od tri mjeseca od dana primitka tog rješenja u istom postupku zatražiti od suda da naloži Republici Hrvatskoj isplatu neosnovano naplaćenog iznosa novčane kazne. Ako taj zahtjev bude podnesen nakon isteka toga roka, sud će ga odbaciti.

(7) Zahtjev za isplatu temeljem rješenja kojim se nalaže Republici Hrvatskoj isplata neosnovano naplaćenog iznosa novčane kazne podnosi se ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

Postupak po zahtjevu za izvršenje presude kad je nova odluka donesena protivno izreci presude, pravnom shvaćanju ili primjedbama suda

Članak 155.

(1) Ako tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje u izvršenju presude donese novu odluku koja je protivna izreci presude, pravnom shvaćanju ili primjedbama suda, sud će nakon primitka odgovora na zahtjev za izvršenje ili proteka roka za dostavu odgovora na zahtjev za izvršenje, presudom bez održavanja rasprave poništiti odluku koja je donesena protivno izreci presude, pravnom shvaćanju ili primjedbama suda i naložiti tuženiku odnosno tijelu nadležnom za izvršenje da u određenom roku izvrši presudu.

(2) U izreci presude iz ovoga članka sud će čelniku nadležnog javnopravnog tijela izreći novčanu kaznu sukladno odredbama članka 154. ovoga Zakona.

Odlučivanje o zahtjevu za izvršenje presude

Članak 156.

(1) Sud će rješenjem odbaciti zahtjev za izvršenje podnesen od strane neovlaštene osobe te preuranjen zahtjev.

(2) Sud će rješenjem odbiti zahtjev za izvršenje, ako se zahtjev odnosi na tijelo koje nije obveznik izvršenja presude ili ako je zahtjev neosnovan iz drugih razloga.

(3) Sud će rješenjem obustaviti postupak ako podnositelj odustane od zahtjeva za izvršenje, ako je presuda izvršena prije donošenja odluke o zahtjevu ili ako je tijekom postupka izvršenja presuda koja se izvršava stavljena izvan snage.

(4) Protiv rješenja i presude upravnog suda iz članaka 152. do 155. ovoga Zakona žalba je dopuštena, a postupak po žalbi hitan.

(5) Zbog štete nastale izvršenjem, odnosno nepravodobnim izvršenjem presude donesene u upravnom sporu, tužitelj ima pravo na naknadu štete, koja se ostvaruje u postupku pred sudom opće nadležnosti.

Izvršenje rješenja

Članak 157.

(1) Rješenje protiv kojeg žalba nije dopuštena izvršava sud koji je rješenje donio.

(2) Na izvršenje pravomoćnih rješenja odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona o izvršenju pravomoćnih presuda.

(3) Izvršenje novčanih obveza određenih rješenjem provodi se dostavom rješenja s potvrdom ovršnosti Financijskoj agenciji radi provedbe ovrhe na novčanim sredstvima stranke u skladu s odredbama zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima.

DIO ŠESTI

OCJENA ZAKONITOSTI OPĆIH AKATA

Pokretanje postupka

Članak 158.

(1) Postupak ocjene zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud pokreće na zahtjev fizičke ili pravne osobe ili skupine osoba povezanih zajedničkim interesom koji smatraju da su im općim aktom povrijeđena njihova prava ili pravni interes.

(2) Postupak ocjene zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud može pokrenuti po službenoj dužnosti, na temelju obavijesti fizičkih ili pravnih osoba, prijedloga pučkog ili posebnog pravobranitelja ili na zahtjev suda.

Zahtjev suda za ocjenu zakonitosti općeg akta

Članak 159.

(1) Ako sud u postupku utvrdi da opći akt koji bi trebao primijeniti, odnosno pojedina njegova odredba nisu suglasni sa zakonom, na konkretan slučaj može neposredno primijeniti zakon.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka sud će Visokom upravnom sudu podnijeti zahtjev za ocjenu zakonitosti spornog općeg akta, odnosno pojedine njegove odredbe.

(3) Kad sud pravomoćnom odlukom odbije primijeniti opći akt zbog njegove nezakonitosti, odnosno pojedinu njegovu odredbu, a Visoki upravni sud utvrdi da takva nezakonitost ne postoji, stranka kojoj je time bilo povrijeđeno neko pravo ili pravni interes može zahtijevati izmjenu pravomoćne odluke suda odgovarajućom primjenom odredaba o obnovi upravnog spora ili drugog sudskog postupka u roku od tri mjeseca od dana dostave odluke.

(4) Sud koji je podnio zahtjev Visokom upravnom sudu dostavit će odluku strankama.

Sadržaj i predaja zahtjeva odnosno obavijesti

Članak 160.

(1) Zahtjev odnosno obavijest iz članka 158. ovoga Zakona mora sadržavati:

1. osobno ime, odnosno naziv, osobni identifikacijski broj i adresu podnositelja,
2. naziv osporenog općeg akta i naznaku njegova donositelja,
3. oznaku odredbi kojih se zakonitost osporava,
4. razloge nezakonitosti općeg akta,
5. potpis podnositelja.

(2) Podnositelj zahtjeva iz članka 158. stavka 1. ovoga Zakona mora u zahtjevu učiniti vjerojatnim da se općim aktom ili njegovom primjenom dira u njegovo pravo ili pravni interes.

(3) Zahtjev se predaje Visokom upravnom sudu odgovarajućom primjenom odredbi članka 41. ovoga Zakona.

Postupanje suda po zahtjevu

Članak 161.

(1) Visoki upravni sud rješenjem će odbaciti zahtjev za ocjenu zakonitosti i o tome obavijestiti podnositelja ako utvrdi:

1. da akt koji se zahtjevom osporava nije opći akt,
2. da je akt koji se zahtjevom osporava propis kojeg je ocjena zakonitosti u nadležnosti Ustavnog suda Republike Hrvatske,
3. da je zakonom osigurana druga zaštita od nezakonitosti općeg akta,
4. da je zahtjev podnijela neovlaštena osoba.

(2) Sud može, do donošenja presude, rješenjem obustaviti izvršenje osporenog općeg akta. Rješenje o obustavi izvršenja objavljuje se u „Narodnim novinama“.

Odlučivanje o zakonitosti općeg akta

Članak 162.

(1) O zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud odlučuje na javnoj sjednici.

(2) Visoki upravni sud može održati savjetodavnu raspravu ako ocijeni da je prije odlučivanja o biti stvari potrebna rasprava sa sudionicima postupka, znanstvenicima i drugim stručnjacima.

(3) Sud će presudom ukinuti opći akt, ili pojedine njegove odredbe, ako utvrdi da nije suglasan sa zakonom ili statutom javnopravnog tijela.

(4) Ukinuti opći akt prestaje važiti, odnosno ukinute odredbe općeg akta prestaju važiti danom objave presude Visokog upravnog suda u „Narodnim novinama“.

Ocjena zakonitosti osporenog općeg akta

Članak 163.

- (1) Ako u tijeku postupka pred Visokim upravnim sudom pokrenutog po zahtjevu za ocjenu zakonitosti općeg akta taj opći akt prestane važiti, Visoki upravni sud može ocijeniti zakonitost osporenog općeg akta.
- (2) Kad u postupku iz stavka 1. ovoga članka utvrdi da opći akt nije bio suglasan sa zakonom ili statutom javnopravnog tijela, Visoki upravni sud će donijeti presudu o utvrđenju nezakonitosti općeg akta odnosno pojedinih njegovih odredaba.
- (3) Presuda iz stavka 2. ovoga članka objavit će se u „Narodnim novinama“.

Zahtjev za izmjenu pojedinačne odluke zbog ukidanja ili utvrđenja nezakonitosti općeg akta

Članak 164.

Podnositelj zahtjeva iz članka 158. stavka 1. ovoga Zakona ima pravo podnijeti zahtjev nadležnom tijelu za izmjenu pojedinačne odluke tijela kojom je povrijeđeno njegovo pravo ili pravni interes odgovarajućom primjenom odredaba o obnovi postupka u roku od tri mjeseca od dana objave presude u „Narodnim novinama“.

Obustava postupka

Članak 165.

- (1) Sud može obustaviti postupak ocjene zakonitosti općeg akta ako podnositelj odustane od zahtjeva.
- (2) Sud će rješenjem obustaviti postupak kad prestanu postojati pretpostavke za njegovo vođenje.

DIO SEDMI

POSEBAN NAČIN RJEŠAVANJA UPRAVNIH SPOROVA

Sudska nagodba

Članak 166.

- (1) Stranke mogu tijekom spora pred sudom sklopiti nagodbu o predmetu spora.
- (2) Nagodba se ne može sklopiti o zahtjevima kojima stranke ne mogu raspolagati.
- (3) Sud će tijekom spora upozoriti stranke na mogućnost sklapanja nagodbe i pomoći im pri sklapanju nagodbe. Sudska nagodba unosi se u zapisnik koji potpisuju i stranke.

(4) Ako se nagodba odnosi na cjelokupni tužbeni zahtjev, sud će rješenjem obustaviti spor, a ako se odnosi na dio tužbenog zahtjeva, sadržaj nagodbe sud će uključiti u izreku presude.

(5) Protiv dijela presude iz stavka 4. ovoga članka koji čini sadržaj sudske nagodbe žalba nije dopuštena.

(6) Na izvršenje nagodbe na odgovarajući način primjenjuju se odredbe ovoga Zakona kojima je uređeno izvršenje sudske presude.

DIO OSMI

POSEBNI DIO O NOVČANIM KAZNAMA

Novčane kazne i zlouporaba prava u upravnom sporu

Članak 167.

(1) Sud će kazniti novčanom kaznom od 60,00 do 1320,00 eura osobu koja ne postupi sukladno članku 71. stavcima 1. i 2., članku 78. stavku 1. i članku 97. stavku 2. ovoga Zakona.

(2) Sud će kazniti novčanom kaznom od 330,00 do 6630,00 eura pravnu osobu, odnosno novčanom kaznom od 60,00 do 1320,00 eura fizičku osobu koja teže zlouporabi prava koja joj pripadaju u sporu ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(3) Novčana kazna iz stavka 2. ovoga članka može se izreći i zastupniku stranke ako je on odgovoran za zlouporabu prava.

(4) Kada kažnjena osoba ne plati izrečenu novčanu kaznu u ostavljenom roku ili o tome bez odgađanja ne obavijesti sud, sud će u daljnjem roku od osam dana na rješenje o izrečenoj novčanoj kazni staviti potvrdu o ovršnosti te rješenje dostaviti Financijskoj agenciji radi izravne naplate novčane kazne provedbom ovrhe na novčanim sredstvima kažnjene osobe.

(5) Ako Financijska agencija u roku od godine dana od dana primitka rješenja iz stavka 2. ovoga članka ne provede ovrhu na novčanim sredstvima kažnjene osobe u skladu s odredbama zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima u cjelokupnom iznosu izrečene novčane kazne, dostavit će rješenje iz stavaka 1. i 2. ovoga članka nadležnoj ispostavi Područnog ureda Porezne uprave prema prebivalištu, odnosno sjedištu kažnjene osobe radi prisilne naplate izrečene novčane kazne prema propisima o prisilnoj naplati poreza.

(6) Ako kažnjena osoba nema prebivalište, odnosno sjedište na području Republike Hrvatske, Financijska agencija će dostaviti rješenje iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ispostavi Područnog ureda Porezne uprave prema sjedištu suda koji je donio rješenje iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

(7) Naplaćena novčana kazna uplaćuje se na račun prihoda državnog proračuna Republike Hrvatske, dok će se o izvršenoj naplati obavijestiti sud.

(8) Protiv rješenja o novčanoj kazni žalba je dopuštena.

(9) Ako u roku od godine dana od dana primitka rješenja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ne uspije naplatiti novčanu kaznu, nadležna ispostava Područnog ureda Porezne uprave će o nenaplaćenju novčanoj kazni za fizičku osobu obavijestiti sud koji je donio rješenje, nakon čega će se novčana kazna izrečena fizičkoj osobi zamijeniti kaznom zatvora po pravilima kaznenog prava o zamjeni novčane kazne kaznom zatvora, o čemu će odluku donijeti sud koji je izrekao novčanu kaznu. Ako se novčana kazna izrečena pravnoj osobi ne naplati u roku od godine dana od dana primitka rješenja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, ta će se kazna prisilno naplatiti po pravilima kaznenog prava.

(10) Ako je rješenje o izricanju novčane kazne poništeno ili preinačeno, osoba kojoj je naplaćena izrečena novčana kazna može u roku od tri mjeseca od dana primitka tog rješenja u istom postupku zatražiti od suda da naloži Republici Hrvatskoj isplatu neosnovano naplaćenog iznosa novčane kazne. Ako taj zahtjev bude podnesen nakon isteka toga roka, sud će ga odbaciti. Zahtjev za isplatu temeljem rješenja kojim se nalaže Republici Hrvatskoj isplata neosnovano naplaćenog iznosa novčane kazne podnosi se ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

Pribavljanje podatka o osobnom identifikacijskom broju.

Članak 168.

(1) Ako je udovoljeno uvjetima za donošenje odluke o izricanju novčane kazne, a sud ne raspolaže podatkom o osobnom identifikacijskom broju fizičke odnosno pravne osobe, sud će pribaviti taj podatak po službenoj dužnosti od Ministarstva financija, Porezne uprave.

(2) U slučaju iz ovoga članka Ministarstvo financija, Porezna uprava dužna je u roku od osam dana, na zahtjev suda, uz dostavu podataka o imenu, prezimenu i datumu rođenja ili broju osobne iskaznice za fizičke osobe, odnosno nazivu i matičnom broju pravne osobe, dati podatak o osobnom identifikacijskom broju, ako se na temelju dostavljenih podataka može jednoznačno identificirati osoba.

DIO DEVETI

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Dovršenje upravnih sporova pokrenutih do dana stupanja na snagu ovoga Zakona

Članak 169.

(1) Upravni sporovi pokrenuti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama ovoga Zakona.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, upravni sporovi u kojima je zaključena rasprava do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se po odredbama Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, br. 20/10., 143/12., 152/14. 94/16. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 29/17. i 110/21.).

Podzakonski akti

Članak 170.

Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 109. stavka 9. ovoga Zakona, ostaje na snazi Pravilnik o elektroničkoj komunikaciji („Narodne novine“, br. 139/21. i 27/23.).

Prestanak važenja Zakona

Članak 171.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o upravnim sporovima („Narodne novine“, br. 20/10., 143/12., 152/14., 94/16. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 29/17. i 110/21.).

Stupanje na snagu

Članak 172.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. srpnja 2024.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE NJIME UREĐUJU

Stupanjem na snagu Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, broj 20/10.) započela je provedba reforme upravnog spora. Zakon o upravnim sporovima („Narodne novine“, br. 20/10., 143/12., 152/14., 94/16. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 29/17. i 110/21.; u daljnjem tekstu: ZUS) temeljni je izvor upravnosudskog postupovnog prava koji je više puta mijenjan s ciljem da se prevladaju uočeni problemi u njegovoj primjeni i unaprijedi sustav osiguranja zakonitosti i sudske zaštite prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka povrijeđenih pojedinačnim odlukama ili postupanjem javnopravnih tijela. Unatoč navedenom, problemi nisu u potpunosti otklonjeni, a samim izmjenama i dopunama ZUS-a se na jasan i pregledan način ne bi mogle ugraditi značajne novine kojima se osigurava veća pravna sigurnost i ostvaruje bolja zaštita prava stranaka.

Novi Zakon ima devet dijelova:

- prvi dio se odnosi na opće odredbe kojima se propisuje predmet i cilj novog Zakona, predmet upravnog spora, načela upravnog spora, nadležnost i sastav suda, stranke u upravnom sporu i njihovo zastupanje,
- drugi dio obuhvaća prvostupanjski upravni spor koji započinje podnošenjem tužbe, postupanje suda po tužbi, dokaze i izvođenje dokaza, zakazivanje i vođenje rasprave, poduzimanje drugih radnji u sporu i donošenje sudske odluke,
- treći dio se odnosi na žalbu kao redoviti pravni lijek, obnovu spora i zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne odluke kao izvanredne pravne lijekove,
- četvrti dio obuhvaća troškove upravnog spora,
- peti dio se odnosi na izvršenje sudskih odluka,
- šestim dijelom se propisuje ocjena zakonitosti općih akata,
- sedmi dio se odnosi na poseban način rješavanja upravnih sporova,
- osmi dio obuhvaća novčane kazne i
- deveti dio su prijelazne i završne odredbe.

Osnova novog Zakona je osuvremenjivanje upravnog spora, ukidanje supsidijarne primjene Zakona o parničnom postupku, bolja zaštita prava stranaka, sprečavanje bespotrebnog opterećenja Visokog upravnog suda Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Visoki upravni sud) i Upravnog suda u Zagrebu, poticanje proaktivnijeg pristupa suda u rješavanju predmeta, skraćivanje trajanja upravnog spora, procesna disciplina, osjećaj izvjesnosti za stranke te uklanjanje podnormiranosti.

Naime, novim Zakonom se, s obzirom na to da je Republika Hrvatska država članica Europske unije, izričito propisuje da u upravnom sporu sud odlučuje, između ostalog, na temelju pravne stečevine Europske unije.

Nadalje, budući da je nekim posebnim zakonima propisano da su predmetni upravni sporovi hitni, a ne postoji nikakva opravdanost u hitnosti tih upravnih sporova u odnosu na druge upravne sporove, potrebna je dopuna članka 8. ZUS-a na način da je u slučajevima kada se posebnim zakonom propisuje rok za rješavanje upravnog spora, predlagatelj dužan razloge za takvo propisivanje roka detaljno i razumno obrazložiti.

Također, posebnim zakonima propisuje se prvostupanjska nadležnost Visokog upravnog suda, čime se odstupa od temeljnog pravila o dvostupanjskom upravnom sudovanju, a Visoki upravni sud, koji prvenstveno rješava najsloženije upravne sporove, nepotrebno se opterećuje. S obzirom na navedeno potrebna je dopuna članka 12. ZUS-a na način da je u slučajevima kada se posebnim zakonom propisuje nadležnost Visokog upravnog suda, predlagatelj posebnog zakona dužan razloge za takvo rješavanje upravnog spora detaljno i razumno obrazložiti.

Posebnim zakonima propisuje se i mjesna nadležnost Upravnog suda u Zagrebu, na primjer: Zakonom o naknadama u području intelektualnog vlasništva („Narodne novine“, broj 66/21.), Zakonom o kreditnim institucijama („Narodne novine“ br. 159/13., 19/15., 102/15., 15/18., 70/19., 47/20., 146/20., 151/22.), Zakonom o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda („Narodne novine“, br. 173/03., 76/07., 30/09., 49/11., 46/18.), Zakonom o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga („Narodne novine“, br. 173/03., 186/03., 54/05., 76/07., 49/11., 46/18.), Zakonom o industrijskom dizajnu („Narodne novine“, br. 173/03., 54/05., 76/07., 30/09., 49/11., 46/18.), Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima („Narodne novine“, broj 111/21.), Zakonom o žigu („Narodne novine“, broj 14/19.), Zakonom o patentu („Narodne novine“, broj 16/20.), Zakonom o izdavanju pokrivenih obveznica i javnom nadzoru pokrivenih obveznica („Narodne novine“, broj 53/22.) te je potrebna dopuna članka 13. ZUS-a kako bi se spriječilo nepotrebno opterećenje Upravnog suda u Zagrebu u odnosu na druge upravne sudove.

Nadalje, zbog složenosti pojedinih predmeta u upravnim sporovima potrebna je dopuna članka 14. ZUS-a na način da se uvede mogućnost da u posebnim slučajevima i pod određenim uvjetima u upravnim sporovima pred upravnim sudovima odlučuje vijeće.

Institut oglednog spora primjenjuje se ako je u pet ili više prvostupanjskih upravnih sporova predmet tužbe iste pravne i činjenične prirode, čime se ostvaruje načelo ekonomičnosti, pravna sigurnost i osjećaj izvjesnosti za stranke.

Budući da ZUS u odnosu na poslovnu sposobnost fizičke osobe i valjanost zastupanja upućuje na odgovarajuću primjenu Zakona o parničnom postupku (članak 20. stavak 7. i članak 21. stavak 2. ZUS-a) predmetno, s obzirom na specifičnosti upravnog spora, stvara probleme u primjeni te se stoga novim Zakonom u potpunosti razrađuju navedene odredbe (članci 17. do 37. novog Zakona).

Također, radi procesne discipline i uklanjanja dvojbi koje su postojale u podrednoj primjeni Zakona o parničnom postupku (članak 33. stavak 5., članak 34. stavak 3. i članak 54. stavak 2. ZUS-a) novi Zakon u cijelosti propisuje i detaljno razrađuje dokaze i izvođenje dokaza u upravnom sporu, pribavljanje dokaza te održavanje reda.

Nadalje, novim Zakonom uklanja se i podnormiranost u odnosu na raspravu (članci 37. do 39. ZUS-a). Detaljnim razrađivanjem odredbi od zakazivanja do zaključivanja rasprave potiče se proaktivniji pristup suda u rješavanju predmeta i procesna disciplina stranaka, što u konačnici dovodi do skraćivanja trajanja upravnog spora.

Upotpunjuju se i uočene praznine ZUS-a te se novim Zakonom propisuje proširenje tužbenog zahtjeva u sporu pokrenutom zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke, spajanje upravnih sporova i donošenje dopunske presude.

Članak 66. ZUS-a se mijenja na način da se u žalbenom postupku propisuje bolja zaštita prava stranaka na način da novi Zakon radi razliku između bitnih odredaba upravnog spora koje su utjecale ili su mogle biti od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne odluke i bitnih povreda upravnog spora koje zbog svoje težine uvijek utječu na donošenje zakonite odluke i takve povrede taksativno navodi.

Također, mijenja se i članak 76. ZUS-a koji se odnosi na obnovu spora te se propisuje bolja zaštita prava stranaka na način da se uvodi mogućnost obnove spora okončanog rješenjem, a kao razlozi obnove dodaju se slučajevi kada je postupak pred Europskim sudom za ljudska prava okončan prijateljskim rješenjem spora u skladu s člankom 39. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, odnosno jednostranim priznanjem povrede u skladu s člankom 62.A Poslovnika Europskog suda za ljudska prava i kada je odluka u oglednom sporu na temelju koje su riješeni ogledni sporovi stavljena izvan snage.

Izmjenom članka 78. ZUS-a omogućuje se strankama izravan pristup Vrhovnom sudu Republike Hrvatske. Naime, novim Zakonom se propisuje da zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne odluke može podnijeti protivna stranka ako je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske bilo stranka u upravnom sporu ili je zastupalo tuženika u upravnom sporu i stranka ako Državno odvjetništvo Republike Hrvatske utvrdi da ne postoje uvjeti za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti, a o tome ne obavijesti stranku najkasnije u roku od tri mjeseca od dana podnošenja prijedloga.

Nadalje, mijenjaju se i nadopunjuju odredbe koje se odnose na troškove upravnog spora, izvršenje sudskih odluka i ocjenu zakonitosti općih akata.

Naime, novim Zakonom uklanja se podnormiranost u odnosu na troškove upravnog spora (članak 79. ZUS-a) čime se ostvaruje procesna disciplina stranaka, što u konačnici dovodi do skraćivanja trajanja upravnog spora i smanjenja troškova postupka. Također, sprečava se zlouporaba prava stranka koja im pripadaju u sporu na način da nemaju pravo na naknadu troškova.

Novi Zakon propisuje proaktivniji pristup izvršenju odluka u odnosu na članke 81. i 82. ZUS-a te se uvode novčane kazne za čelnika nadležnog javnopravnog tijela ako tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje bez opravdanih razloga ne donese novu odluku u roku koji je određen presudom, ako u roku od 15 dana ne dostavi sudu odgovor na zahtjev za izvršenje i ako u izvršenju presude donese novu odluku koja je protivna izreci presude, pravnom shvaćanju ili primjedbama suda. Sud će izricati daljnje novčane kazne sve dok tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje ne donese novu odluku o izvršenju presude.

Također, radi bolje zaštite prava stranaka ukida se pojedinačna odluka javnopravnog tijela kao preduvjet za pokretanje postupka za ocjenu zakonitosti općeg akt (članak 83. ZUS-a) te postupak ocjene zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud pokreće na zahtjev fizičke ili pravne osobe ili skupine osoba povezanih zajedničkim interesom koji smatraju da su im općim aktom povrijeđena njihova prava ili pravni interes. Također, detaljno se razrađuje postupak ocjene zakonitosti općih akata.

II. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOGA ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim člankom određuje se predmet novog Zakona o upravnim sporovima - uređenje nadležnosti, sastava suda i pravila postupka na temelju kojih upravni sudovi u upravnim sporovima odlučuju o zakonitosti odluka i postupanja javnopravnih tijela kao i o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka.

Uz članak 2.

Ovim člankom propisuje se cilj Zakona, odnosno osiguranje zakonitosti i sudske zaštite prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba, ali i drugih stranaka povrijeđenih pojedinačnim odlukama ili postupanjem javnopravnih tijela. Ovaj članak precizno određuje i pojam javnopravnog tijela, kao jedan od ključnih pojmova za primjenu Zakona, s ciljem izbjegavanja dvojbi o pasivnim subjektima upravnoga spora.

Uz članak 3.

Taksativno se navode predmeti upravnog spora: ocjena zakonitosti pojedinačne odluke kojom je javnopravno tijelo odlučilo o pravu, obvezi ili pravnom interesu stranke u upravnoj stvari (upravni akt) protiv koje nije dopušteno izjaviti redoviti pravni lijek, ocjena zakonitosti postupanja javnopravnog tijela iz područja upravnog prava kojim je povrijeđeno pravo, obveza ili pravni interes stranke protiv kojeg nije dopušteno izjaviti redoviti pravni lijek, ocjena zakonitosti propuštanja javnopravnog tijela iz područja upravnog prava da u zakonom propisanom roku odluči o pravu, obvezi ili pravnom interesu ili redovitom pravnom lijeku stranke odnosno da postupi prema propisu, ocjena zakonitosti sklapanja, raskidanja i izvršavanja upravnog ugovora i ocjena zakonitosti općeg akta jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koja ima javnu ovlast i pravne osobe koja obavlja javnu službu.

Uz članak 4.

Upravni spor ne može se voditi u stvarima u kojima je već osigurana sudska zaštita izvan upravnog spora kao ni o pravilnosti pojedinačne odluke donesene primjenom slobodne ocjene javnopravnog tijela, ali se može voditi o zakonitosti takve odluke, granicama ovlasti i svrsi radi koje je ovlast dana. Upravni spor ne može se voditi protiv postupovne odluke javnopravnog tijela, već se takva odluka može pobijati tužbom protiv odluke o glavnoj stvari, ako zakonom nije drukčije propisano.

Uz članak 5.

U upravnom sporu sud odlučuje na temelju Ustava, pravne stečevine Europske unije, međunarodnih ugovora, zakona i drugih važećih izvora prava, čime se ova odredba usklađuje s Ustavom Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i Zakonom o sudovima („Narodne novine“, br. 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 126/19., 130/20., 21/22., 60/22., 16/23.). Napominjemo da su važeći izvori prava, između ostalog, običajno pravo, sudska praksa, ustavnosudska praksa, praksa Europskog suda za ljudska prava, praksa tijela izvršne vlasti, pravna znanost.

Uz članak 6.

Jamstvo poštovanja prava stranaka u sporu ogleda se u mogućnosti stranaka da se izjasne o zahtjevima i navodima drugih stranaka o svim činjenicama i pravnim pitanjima koja su predmet upravnog spora.

Uz članak 7.

Sukladno članku 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljenih sloboda, u upravno sudovanje uvedena je obvezna usmena rasprava pred prvostupanjskim sudovima.

Uz članak 8.

Ograničava se mogućnost da se posebnim zakonima bez valjanog opravdanja propisuje hitnost nekih upravnih sporova ili izuzetno kratki rokovi za donošenje odluke u upravnom sporu.

Uz članak 9.

Načelo kojim se štite prava neukih stranka u upravnom sporu, a sve u cilju zaštite prava sudionika u upravnom sporu.

Uz članak 10.

Ovim člankom se propisuje obveznost pravomoćnih presuda za stranke u upravnom sporu i njihove pravne sljednike kao i ocjena zakonitosti općih akata koje su obvezne za sve.

Uz članak 11.

Jezik i pismo na kojem se vodi upravni spor je hrvatski jezik i latinično pismo, međutim osigurano je pravo stranaka da upotrebljavaju svoj jezik u upravnom sporu uz ovlaštenog prevoditelja.

Uz članak 12.

Ovim člankom propisana je stvarna nadležnost sudova koji rješavaju u upravnim sporovima. Upravni sudovi rješavaju u prvom stupnju o tužbama protiv pojedinačnih odluka javnopravnih tijela te postupanja javnopravnih tijela, o tužbama zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili postupanja javnopravnog tijela u zakonom propisanom roku i o tužbama protiv upravnih ugovora i izvršavanja upravnih ugovora. Nadležnost Visokog upravnog suda ograničena je samo na presude i rješenja upravnih sudova protiv kojih je ovim Zakonom dopuštena žalba, zakonitosti općih akata, o sukobu nadležnosti između upravnih sudova. Budući da se posebnim zakonima propisuje nadležnost Visokog upravnog suda, na primjer: Zakonom o javnoj nabavi („Narodne novine”, br.120/16., 114/22.), Zakonom o pravu na pristup informacijama („Narodne novine”, br. 25/13., 85/15., 69/22.), Zakonom o elektroničkim komunikacijama („Narodne novine”, broj 76/22.), Zakonom o poštanskim uslugama, („Narodne novine”, br. 144/12., 153/13., 78/15., 110/19.), Zakonom o regulaciji tržišta željezničkih usluga i zaštita prava putnika u željezničkom prijevozu („Narodne novine”, broj 104/17.), Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine”, br. 79/09., 80/13., 41/21.), Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine”, br. 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12., 123/17., 98/19., 144/20.), Zakonom o registru birača („Narodne novine” br. 144/12., 105/15., 98/19.), ovim Zakonom se takva mogućnost ograničava te je u slučajevima kada se posebnim zakonom propisuje nadležnost Visokog upravnog suda, predlagatelj posebnog zakona dužan razloge za takvo rješavanje upravnog spora detaljno obrazložiti.

Uz članak 13.

Odredbe o mjesnoj nadležnosti nastoje upravno sudovanje u najvećoj mogućoj mjeri približiti građanima i drugim strankama tako da je za rješavanje u upravnom sporu mjesno nadležan upravni sud na području kojeg tužitelj ima prebivalište ili sjedište. Time su se sudovi učinili dostupniji građanima te smanjili putni i drugi troškovi, kao i vrijeme potrebno strankama za dolazak na sud radi održavanja rasprava. Budući da se nekim posebnim zakonima propisuje mjesna nadležnost Upravnog suda u Zagrebu, na primjer: Zakonom o naknadama u području

intelektualnog vlasništva („Narodne novine", broj 66/21.), Zakon o kreditnim institucijama („Narodne novine" br. 159/13., 19/15., 102/15., 15/18., 70/19., 47/20., 146/20., 151/22.), Zakonom o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda („Narodne novine", br. 173/03., 76/07., 30/09., 49/11., 46/18.), Zakonom o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga („Narodne novine", br. 173/03., 186/03., 54/05., 76/07., 49/11., 46/18.), Zakonom o industrijskom dizajnu („Narodne novine", br. 173/03., 54/05., 76/07., 30/09., 49/11., 46/18.), Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima („Narodne novine", broj 111/21.), Zakonom o žigu („Narodne novine", broj 14/19.), Zakonom o patentu („Narodne novine", broj 16/20.), Zakonom o izdavanju pokrivenih obveznica i javnom nadzoru pokrivenih obveznica („Narodne novine", broj 53/22.), predmetni sud se nepotrebno opterećuje u odnosu na druge upravne sudove te stoga propisivanje mjesne nadležnosti određenog upravnog suda posebnim zakonom nije dopušteno.

Uz članak 14.

Ovom odredbom propisuje se sastav suda. U upravnim sporovima pred upravnim sudovima odlučuje sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad. U upravnim sporovima, a kada to zahtijeva složenost slučaja, sudac kojem je predmet dodijeljen u rad može takav predmet rješavati u vijeću od tri suca.

Uz članak 15.

Ovim člankom propisuju se slučajevi kada sudac ne može odlučivati niti sudjelovati u sporu te će sudac, čim sudac sazna da postoji koji od razloga za izuzeće, prekinut svaki rad na tom predmetu i o tome obavijestiti predsjednika suda koji će rješenjem odlučiti o njegovu izuzeću. Izuzeće suca može tražiti i stranka koja je zahtjev za izuzeće dužna podnijeti čim sazna da postoji razlog za izuzeće, najkasnije do zaključenja rasprave, a ako nije bilo rasprave, do donošenja odluke. O izuzeću predsjednika suda odlučuje predsjednik Visokog upravnog suda, a o njegovom izuzeću predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Odredbe o izuzeću sudaca primjenjuju se na odgovarajući način na savjetnike i zapisničare.

Uz članak 16.

Taksativno se navode slučajevi kada nije dopušteno podnijeti zahtjev za izuzeće. Nedopušten zahtjev i zahtjev podnesen nakon proteka roka iz članka 15. stavka 3. ovoga Zakona odbaciti će sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad odnosno predsjednik vijeća Visokog upravnog suda pred kojim se vodi spor u povodu kojeg je izuzeće zatraženo.

Uz članke 17. do 20.

Odredbe članaka 17. - 20. određuju tko može biti tužitelj, tuženik i zainteresirana osoba u upravnom sporu. Razrađeno je tko se u upravnom sporu smatra zainteresiranom osobom. Pod zainteresiranom osobom u smislu ovoga Zakona smatra se svaka osoba kojoj bi poništavanje, izmjena ili donošenje pojedinačne odluke, poništavanje ili poduzimanje postupanja odnosno sklapanja i raskida ili izvršavanja upravnog ugovora neposredno bilo na štetu, čime je toj osobi svakako dano šire značenje nego u važećem Zakonu. Zainteresirana osoba u upravnom sporu može biti i javnopravno tijelo koje smatra da sudska odluka može imati učinak na prava i pravne interese koje to javnopravno tijelo štiti na temelju zakona, što znači da se ta osoba ubuduće može javiti i na strani tužitelja, a ne samo tuženika

Uz članak 21.

Ovim člankom regulira se ovlast za poduzimanje radnji u upravnom sporu. Mogućnost poduzimanja radnji za tuženika i od strane službene osobe tog tijela, dok je za zastupanje nekih javnopravnih tijela otvorena mogućnost zastupanja i od strane državnog odvjetništva. Time su

osigurane pravne pretpostavke za profesionalno i kvalitetno sudjelovanje javnopravnih tijela kao stranke u upravnom sporu.

Uz članak 22.

Ovim člankom propisuje se tko zastupa tužitelja ili zainteresiranu osobu koja nema postupovnu sposobnost.

Uz članak 23.

Ovim člankom propisuju se ovlasti odnosno radnje koje zakonski zastupnik tužitelja ili zainteresirane osobe mogu poduzimati u sporu, kao i ovlaštenja suda da od zakonskog zastupnika zatraži posebno ovlaštenje za poduzimanje određenih radnji, nadzor suda nad radom zakonskog zastupnika odnosno ulaže li zakonski zastupnik dovoljno pozornosti u zastupanju.

Uz članke 24. do 26.

Propisuje se obveza suda da tijekom cijelog upravnog spora po službenoj dužnosti pazi na postupovnu sposobnost tužitelja ili zainteresirane osobe, zastupa li postupovno nesposobnu stranku njezin zakonski zastupnik i ima li zakonski zastupnik posebno ovlaštenje kad je ono potrebno. Sud je ovlašten zatražiti od nadležnog tijela postavljanje skrbnika postupovno nesposobnoj stranci kao i mogućnost da odredi stranci rok za otklanjanje nedostataka u zastupanju. Tužitelja ili zainteresiranu osobu kao opunomoćenik može zastupati odvjetnik, osoba koja je s njom u radnom odnosu, ako je potpuno poslovno sposobna, krvni srodnik u ravnoj lozi, brat, sestra, bračni drug, izvanbračni drug, životni partner, neformalni životni partner – ako je potpuno poslovno sposoban, ako zakonom nije drugačije određeno.

Uz članke 27. i 28.

Ovim člankom propisuje se obveza suda da rješenjem uskrati opunomoćeniku daljnje zastupanje ako isti ne može biti opunomoćeniku u upravnom sporu. Obveza je suda da upozori stranku na štetne posljedice koje mogu nastati zbog nepravilnog zastupanja po opunomoćeniku. Stranka može izmijeniti ili opozvati izjavu svog opunomoćenika.

Uz članak 29.

Ovim člankom propisano je da opseg punomoći određuje stranka kao i da stranka može ovlastiti opunomoćenika za poduzimanjem određene ili svih radnji u sporu.

Uz članak 30.

Ovim člankom se propisuju koje sve radnje odvjetnik može poduzimati ako stranka nije pobliže odredila ovlaštenja odvjetnika u punomoći. Posebna punomoć odvjetniku je potrebna za podnošenje prijedloga za obnovom spora, zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne odluke i zahtjeva za izvršenje presude.

Uz članak 31.

Ovim člankom propisuju se ovlasti privremenog zamjenika i preuzimatelja ureda odvjetnika.

Uz članak 32.

Ako stranka u punomoći nije pobliže odredila ovlaštenja opunomoćeniku koji nije odvjetnik, on može obavljati sve radnje u sporu, ali mu je uvijek potrebno izričito ovlaštenje za povlačenje tužbe, za zaključenje nagodbe, za odricanje ili odustanak od pravnog lijeka i za prenošenje punomoći na drugu osobu te za podnošenje izvanrednih pravnih lijekova.

Uz članak 33.

Ovim člankom propisuje se oblik punomoći. Stranka izdaje punomoć pisano ili usmeno na zapisnik kod suda.

Uz članak 34.

Sud je dužan u tijeku cijelog upravnog spora paziti je li opunomoćenik ovlašten za zastupanje. Ako sud utvrdi da osoba koja se pojavljuje kao opunomoćenik nije ovlaštena za zastupanje, poništiti će radnje ako te radnje nije stranka naknadno odobrila. Sud može dopustiti da radnje u sporu za stranku privremeno obavi osoba koja nije podnijela punomoć, ali će istovremeno narediti toj osobi da naknadno u određenom roku podnese punomoć ili odobrenje stranke za obavljanje radnje u sporu. Ako punomoć nije dostavljena uz tužbu ni naknadno, a tužitelj nije odobrio poduzete radnje, sud će odbaciti tužbu.

Uz članak 35.

Ovim člankom se propisuje kako stranka može punomoć u svako vrijeme opozvati, a opunomoćenik je može u svako vrijeme otkazati. Stranka mora obavijestiti sud o otkazu punomoći. Otkaz punomoći vrijedi za sud i druge stranke od trenutka kad su o tome obaviještene. Poslije otkaza punomoći opunomoćenik je dužan još mjesec dana obavljati radnje za osobu koja mu je izdala punomoć ako je potrebno od nje otkloniti kakvu štetu koja bi u to vrijeme mogla nastati.

Uz članke 36. i 37.

Ovim člancima propisuje se djelovanje punomoći u određenim slučajevima, kao i prestanak (smrt fizičke osobe, prestanka postojanja pravne osobe).

Uz članak 38.

Propisano je da se upravni spor pokreće tužbom. Radi preciznosti i nedvosmislenosti, tužbeni razlozi taksativno su propisani. Tako se tužbom može zahtijevati poništavanje ili oglašavanje ništavosti pojedinačne odluke, donošenje pojedinačne odluke koja nije donesena u propisanom roku, postupanje koje je tuženik sukladno propisima i pojedinačnoj odluci obvezan izvršiti te oglašavanje ništetnim upravnog ugovora ili izvršavanje obveze iz upravnog ugovora.

Uz članak 39.

Ovim člankom propisuje se da tužba mora biti razumljiva i što tužba mora sadržavati, čime bi se trebalo reducirati podnošenje neurednih tužbi.

Uz članak 40.

Propisuju se rokovi u kojima se tužba može podnijeti. Utvrđen je objektivni rok protekom kojeg se upravni spor više ne bi mogao pokrenuti, što se u praksi javnopravnih tijela pokazalo neophodnim radi zaštite pravnog instituta pravomoćnosti, načela pravne sigurnosti, kao i radi zaštite stečenih prava stranaka u upravnom postupku, budući da postojeće odredbe koje vrlo široko definiraju tko može biti tužiteljem, bitno otežavaju, a u slučajevima da upravni spor nije pokrenut i posve onemogućavaju nedvojbeno određivanje datuma, te iskazivanje pravomoćnosti upravnog akta.

Uz članak 41.

Propisuje se način predaje tužbe nadležnom sudu koji može biti neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili putem pošte, odnosno dostavlja se u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava.

Uz članak 42.

Ujednačuju se odredbe o odgovornom učinku i privremenim mjerama te se propisuje da sud može na prijedlog stranke izdati privremenu mjeru ako je to nužno kako bi se izbjegla šteta koja bi se teško mogla popraviti, a privremena mjera nije protivna javnom interesu, niti bi se njome nanijela veća nenadoknativa šteta protivnoj stranci. O odgovornom učinku i privremenoj mjeri sud odlučuje rješenjem protiv kojeg se može izjaviti žalba. Odgodni učinak tužbe i privremene mjere vrijede do pravomoćnog okončanja spora ili drugačije odluke suda.

Uz članke 43. do 46.

U člancima 43. do 46. propisano je postupanje suda po primitku tužbe. Sud najprije treba ispitati je li nadležan za postupanje po tužbi, urednost tužbe te postoje li pretpostavke za vođenje upravnog spora. Pri ocjenjivanju pretpostavki za vođenje spora sud će utvrditi može li se postupak voditi te će rješenjem odbaciti tužbu ako utvrdi da je podnesena nepravovremeno ili prijevremeno, da se pojedinačnom odlukom, postupanjem ili upravnim ugovorom ne dira u pravo tužitelja ili njegov pravni interes, da se protiv pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora nije iskoristio pravni lijek, da je sudska zaštita osigurana izvan upravnog spora, da već postoji pravomoćna odluka u upravnom sporu u istoj stvari ili da je tužba podnesena protiv postupovne odluke. Ti razlozi ne razlikuju se od razloga za odbacivanje tužbe iz važećeg Zakona. Omogućuje se pravo žalbe na sva rješenja koja se odnose na pristup sudu time se osigurava temeljno pravo stranke i izravno omogućuje ujednačavanje sudske prakse kroz nadzor sudskih odluka od strane Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, koji je ustrojen kao žalbeni sud.

Uz članak 47.

Sudac može okvalificirati tužbu koja mu je upućena kao tužbu u sporu pune jurisdikcije ako smatra da će je moći riješiti učinkovitije nego što bi to omogućio spor o zakonitosti te je stoga potrebno izrijekom propisati da sud može meritorno riješiti stvar i kada to tužitelj nije izrijekom tražio.

Uz članak 48.

Ovim člankom propisuje se način na koji je sud obvezan dostaviti tužbu tuženiku i zainteresiranim osobama te rok u kojem su oni ovlašteni podnijeti odgovor na tužbu. Propisivanjem najkraćeg i najdužeg roka za poduzimanje te radnje nastoji se zaštititi pravo stranke, ali i ubrzati okončanje upravnog postupka. Međutim, određivanje roka prepušteno je sudu u svakom konkretnom slučaju zbog specifičnosti koje se mogu javiti u različitim upravnim stvarima i područjima. Proširuju se slučajevi u kojima sud može presudom riješiti spor bez rasprave te se propisuje da sud može riješiti spor bez rasprave i u slučaju ako na temelju stanja spisa utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela nezakonita, a tuženik u odgovoru na tužbu ne traži održavanje rasprave i ne predlaže izvođenje dokaza.

Uz članak 49.

Ovim člankom propisuje se da sud sukladno načelu samostalnosti slobodno ocjenjuje dokaze i utvrđuje činjenice. Dokazivanje obuhvaća sve činjenice koje su važne za donošenje odluke. Sud uzima u obzir činjenice utvrđene u postupku donošenja osporene odluke, kojima nije vezan, i činjenice koje je sam utvrdio. Stranke mogu predlagati koje činjenice treba utvrditi te dokaze kojima se one mogu utvrditi, ali sud nije vezan tim prijedlozima. Dokazi su isprave, iskaz svjedoka, mišljenje i nalaz vještaka, očevid, saslušanje stranaka i druga dokazna sredstva.

Uz članak 50.

Propisano je da su sudovi jedan drugome dužni pružiti pravnu pomoć u upravnom sporu.

Uz članak 51.

Ovim člankom obvezuju se stranke da u tužbi i u odgovoru na tužbu iznesu sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve, predlože sve dokaze potrebne za utvrđivanje činjenica i da se izjasne o činjeničnim navodima i dokaznim prijedlozima drugih stranaka. Time bi se sudu trebalo omogućiti da na jednom ročištu, u najkraćem mogućem vremenu, riješi spor. Međutim, ima li ikakvih nedoumica, sud može od stranaka zatražiti i izjašnjenje o određenim pitanjima, koja se odnose na činjenice ili dokaze koji podupiru njihove tvrdnje i za izjašnjenje odrediti im primjereni rok, čime se i dalje osigurava efikasnost postupanja suda.

Uz članak 52.

Ovim člankom propisano je koje činjenice u upravnom sporu ne treba dokazivati kao i na koji način sud ocjenjuje činjenice u upravnom sporu.

Uz članak 53.

Sud slobodno ocjenjuje koje su činjenice dokazane prema svom uvjerenju na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno. Ako sud na temelju izvedenih dokaza ne može sa sigurnošću utvrditi neku činjenicu, o postojanju činjenice zaključit će primjenom pravila o teretu dokazivanja, a da to ne bude na štetu prava koja imaju neuke stranke.

Uz članak 54.

Ovim člankom se propisuju pravila za izvođenje dokaza u sporovima koje rješava vijeće.

Uz članak 55.

Ovim člankom propisuje se kada će doći do odgode izvođenja dokaza kao i obvezu suda da odredi rok do kojeg će se čekati izvođenje dokaza kao i posljedice isteka roka za izvođenje dokaza.

Uz članak 56.

Ovim člankom definira se pojam javne isprave, a dokazuje istinitost onoga što se u njoj potvrđuje ili određuje.

Uz članak 57.

Ovim člankom se propisuje kako strane javne isprave imaju istu dokaznu snagu kao i domaće javne isprave pod određenim pretpostavkama.

Uz članak 58.

Ovim člankom se propisuje tko je dužan podnijeti ispravu na koju se poziva kao i vrijeme kada je dužan podnijeti ispravu. Ako se isprava nalazi kod javnopravnog tijela ili koje pravne ili fizičke osobe kojima se povjerene javne ovlasti, a sama stranka ne može postići da se isprava preda ili pokaže, sud će na prijedlog stranke pribaviti tu ispravu.

Uz članke 59. i 60.

Propisano je kako se pribavlja isprava u upravnom sporu na koju se poziva stranka. Treća osoba dužna je po nalogu suda podnijeti ispravu koju je po zakonu dužna pokazati ili podnijeti, odnosno ispravu koja je po svojem sadržaju zajednička za tu osobu i stranku koja se na ispravu poziva.

Uz članak 61.

Javnopravna tijela će na zahtjev suda dostaviti isprave kojima raspolažu. Isprave ili dijelove isprava kojima je pristup ograničen ili zabranjen sukladno posebnim propisima javnopravno tijelo će posebno označiti.

Uz članak 62.

Ovaj članak propisuje dužnosti svjedoka te tko se može, odnosno ne može saslušati kao svjedok.

Uz članke 63. i 64.

Ovim člancima propisuje se u kojim slučajevima svjedok može uskratiti svjedočenje i odgovor na pojedina pitanja.

Uz članak 65.

Navode su slučajevi u kojim svjedok ne može uskratiti svjedočenje zbog opasnosti od kakve imovinske štete.

Uz članak 66.

Sud pred kojim svjedok treba svjedočiti odlučiti će o opravdanost razloga za uskraćivanje svjedočenja ili odgovora na pojedina pitanja. Rješenje kojim se odbija zahtjev svjedok može pobijati u žalbi protiv rješenja o novčanoj kazni ili o zatvoru zbog toga što je uskratio svjedočenje ili odgovor na pojedino pitanje.

Uz članke 67. i 68.

Propisuje se da stranka koja predlaže da se određena osoba sasluša kao svjedok mora prije toga naznačiti o čemu ona treba svjedočiti i navesti propisane podatke. Svjedoci se pozivaju dostavom pisanog poziva u kojemu se upozoravaju na posljedice neopravdanog izostanka i na pravo na naknadu troškova. Svjedoci koji se zbog starosti, bolesti ili invalidnosti ne mogu odazvati pozivu saslušat će se u svom domu.

Uz članak 69.

Ovim člankom se propisuje način saslušavanja svjedoka.

Uz članak 70.

Propisuje se saslušanje svjedoka putem tumača u slučaju da ne zna jezik na kojemu se vodi postupak te način saslušanja ako je gluh i njem.

Uz članak 71.

Ovim člankom se propisuje osiguranje prisutnosti svjedoka. Budući da je svaka osoba koja se poziva kao svjedok dužna odazvati se pozivu i svjedočiti, sud može narediti da se svjedok koji uredno pozvan ne dođe, a izostanak ne opravda ili se bez odobrenja ili opravdanog razloga udalji s mjesta gdje treba da bude saslušan, prisilno dovede i podmiruje troškove dovođenja, a može ga i novčano kazniti. Sud može svjedoka koji dođe i nakon što je upozoren na posljedice uskrati svjedočenje ili odgovor na pojedino pitanje, a sud ocijeni da su razlozi uskraćivanja neopravdani, novčano kazniti, a ako i poslije toga odbije svjedočiti, može ga zatvoriti. Zatvor traje sve dok svjedok ne pristane svjedočiti ili dok njegovo saslušanje ne postane nepotrebno, ali najdulje mjesec dana. Žalba protiv rješenja o novčanoj kazni ili o zatvoru je dopuštena te ne zadržava izvršenje rješenja, osim ako se u toj žalbi pobija i odluka suda kojom nisu prihvaćeni razlozi svjedoka za uskraćivanje svjedočenja ili odgovora na pojedino pitanje.

Uz članak 72.

Svaku osobu koja je kao službenik javnopravnog tijela ili na drugi način sudjelovala u postupku koji je prethodio upravnom sporu sud može saslušati u svojstvu svjedoka, a osim o činjenicama može iskazivati i o razlozima i mišljenjima zbog kojih je donijela neku od odluka u postupku koji je prethodio upravnom sporu.

Uz članak 73.

Ovim člankom se propisuje pravo svjedoka na naknadu i rok u kojemu naknadu treba zatražiti. Protiv rješenje kojim se odmjeravaju troškovi dopuštena je žalba koja odgađa izvršenje rješenja.

Uz članak 74.

Sud će izvesti dokaz vještačenjem kada je radi utvrđivanja ili razjašnjenja kakve činjenice potrebno stručno znanje kojim sud ne raspolaže i kada je je radi razjašnjenja kakve činjenice potrebno ocijeniti stručnu podlogu službenih osoba javnopravnih tijela koja je provedena u postupku koji je prethodio upravnom sporu (može saslušati službenu osobu koja je sačinila stručnu podlogu u postupku koji je prethodio upravnom sporu o razlozima konkretne podloge).

Uz članak 75.

Ovim člankom se propisuje da sud određuje vještačenje po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka, a strankama će omogućiti da se izjasne o predloženom vještačenju. Kad sud utvrdi da je vještačenje složeno može odrediti dva ili više vještaka. Vještaci se određuju u prvom redu iz reda stalnih sudskih vještaka za određenu vrstu vještačenja, a vještačenje se može povjeriti i stručnoj ustanovi.

Uz članak 76.

Ovim člankom propisano je da su se vještaci dužni odazvati pozivu suda i iznijeti svoj nalaz i mišljenje te da će ih sud, na njihov zahtjev, osloboditi dužnosti vještačenja iz razloga iz kojih svjedok može uskratiti svjedočenje ili odgovor na pojedino pitanje. Sud može vještaka, na njegov zahtjev, osloboditi dužnosti vještačenja i iz drugih opravdanih razloga. Oslobođenje od dužnosti vještačenja može tražiti i ovlaštena osoba tijela ili pravne osobe u kojoj vještak radi.

Uz članak 77.

Propisuje se izuzeće vještak iz istih razloga iz kojih može biti izuzet sudac te rokovi u kojima je stranka dužna podnijeti zahtjev za izuzeće. O zahtjevu odlučuje sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad, a sudac zamoljenog suda ako mu je povjereno izvođenje dokaza vještačenjem.

Uz članak 78.

Ovim člankom propisuje se kada će sud novčano kazniti vještaka i narediti mu naknadu troškova.

Uz članak 79.

Ovim člankom propisuje se pravo vještaka na naknadu i nagradu troškova.

Uz članak 80.

Propisuje se način pozivanja vještaka i što sve sadrži.

Uz članak 81.

Pravila vještačenja obuhvaćaju poziv vještaku da prije početka vještačenja predmet vještačenja brižljivo razmotri, da točno navede sve što opazi i nađe i da svoje mišljenje iznese savjesno i u skladu s pravilima znanosti i vještine. Vještaka će se upozorit i na posljedice davanja lažnog

iskaza. Sud rukovodi vještačenjem, označuje vještaku predmet koji će se razgledati, postavlja mu pitanja i prema potrebi, traži objašnjenja u vezi s danim nalazom i mišljenjem.

Uz članak 82.

Propisuje se da će sud odrediti hoće li vještak iznijeti svoj nalaz i mišljenje usmeno na raspravi ili u pisanom obliku prije rasprave te rok za podnošenje nalaza i mišljenja u pisanom obliku koji ne može biti duži od 60 dana. Ako vještak svoj nalaz i mišljenje ne podnese u roku sud će mu rješenjem naložiti da snosi trošak koji je time prouzročio, a protiv rješenja je dopuštena žalba koja odgađa izvršenje rješenja. Vještak mora obrazložiti svoje mišljenje. Ako stranke istaknu obrazložene prigovore na pisani nalaz i mišljenje vještaka ili sud smatra da je to potrebno radi razrješenja pojedinih okolnosti, sud će odrediti da se vještak i usmeno sasluša na raspravi.

Uz članak 83.

Ovim člankom propisno je da ako je određeno više vještaka, oni mogu podnijeti zajednički nalaz i mišljenje kad se u nalazu i mišljenju slažu. Ako se njihovi nalazi i mišljenja razlikuju, svaki vještak posebno daje svoj nalaz i mišljenje. Ako se podaci vještaka o njihovu nalazu bitno razilaze, ili ako je nalaz jednog ili više vještaka nejasan, nepotpun ili u proturječnosti sam sa sobom ili s utvrđenim okolnostima, a ti se nedostaci ne mogu otkloniti ponovnim saslušanjem vještaka, obnovit će se vještačenje s istim ili drugim vještacima. Ako u mišljenju jednog ili više vještaka ima proturječnosti ili nedostataka, ili se pojavi osnovana sumnja u pravilnost danog mišljenja, a ti se nedostaci ili sumnja ne mogu otkloniti ponovnim saslušanjem vještaka, zatražit će se mišljenje drugih vještaka.

Uz članak 84.

Odredbe o vještacima se na odgovarajući način primjenjuju i na tumače.

Uz članak 85.

Ovim člankom je propisano da se očevid poduzima kad je za utvrđivanje kakve činjenice ili za razjašnjenje kakve okolnosti potrebno neposredno zapažanje suda.

Uz članak 86.

Sud može sporne činjenice važne za odluku utvrđivati i saslušavanjem stranaka. Odredbe o izvođenju dokaza svjedocima primjenjivat će se i pri izvođenju dokaza saslušanjem stranaka, ako za saslušanje stranaka nije što drugo propisano.

Uz članak 87.

Predmetnom odredbom propisuje se način na koji će se dostaviti strankama poziv na ročište na kojemu će se izvoditi dokaz saslušanjem stranaka te što će se u pozivu naznačiti.

Uz članak 88.

Ovim člankom je propisano da se u upravnom sporu na odgovarajući način primjenjuju pravila kojima je uređeno osiguranje dokaza u općem upravnom postupku.

Uz članak 89.

Ovim odredbama propisana su pravila za vođenje rasprave. Ujedno, određuje se mjesto održavanja ročišta i mogućnost korištenja odgovarajućih audiovizualnih uređaja za potrebe održavanja ročišta na daljinu ili izvođenje pojedinih dokaza korištenjem takve opreme.

Uz članak 90.

Rasprava je javna, a isključenje javnosti moguće je samo iz zakonom propisanih razloga, kao npr. zaštite privatnosti.

Uz članak 91.

Ovim člankom propisuje se tijek i rukovođenje raspravom kao i mogućnost održavanja ročišta ako stranka ili drugi sudionik spora bez opravdanog razloga ne dođu na ročište.

Uz članke 92. do 96.

Člancima 92. do 96. propisuje se rukovođenje raspravom, odnosno na koji način rasprava počinje, koja je uloga suca i stranka u raspravi. Izvođenje dokaza određuje se rješenjem u kojem će naznačiti sporne činjenice o kojima treba izvesti dokaz i dokazno sredstvo. Postupanje stranka, svjedoka i suca u izvođenju dokaza saslušanjem. Stranka ili njen zastupnik ili opunomoćenik mogu po odobrenju suca neposredno postavljati pitanja protivnoj stranci, svjedocima i vještacima. Sudac će zabraniti stranci postavljanje određenog pitanja ili će zabraniti odgovor na postavljeno pitanje ako je isto sugestivno ili se isto ne odnosi na predmet. Sudac ili vijeće u sporovima u kojima sudí vijeće, zaključit će raspravu kada ocijeni da je predmet raspravljen te da se može donijeti odluka.

Uz članak 97.

Ovim člankom se propisuje održavanje reda na raspravi.

Uz članak 98.

Propisuju se slučajevi u kojima sud može presudom riješiti spor bez rasprave te se propisuje da sud može riješiti spor bez rasprave i u slučaju ako na temelju stanja spisa utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela nezakonita, a tuženik u odgovoru na tužbu ne traži održavanje rasprave i ne predlaže izvođenje dokaza.

Uz članak 99.

Ovim člankom propisana je mogućnost tužitelju da proširi tužbeni zahtjev do zaključenja rasprave. Proširenje tužbenog zahtjeva mora biti u okviru istog predmeta spora, čime se daje na značenju do tada poduzetim radnjama suda.

Uz članak 100.

Određuje se da će sud nastaviti postupak ako nakon pokretanja upravnog spora zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke javnopravno tijelo naknadno donese pojedinačnu odluku koju je propustilo donijeti u propisanom roku, a kojom tužitelj nije zadovoljan i protiv koje nije dopušten redoviti pravni lijek u upravnom postupku. Propisuju se mogućnosti u slučaju proširenja tužbenog zahtjeva u sporu pokrenutom zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke.

Uz članak 101.

Tužitelj može povući tužbu sve do zaključenja rasprave, a kad se rasprava ne vodi, do donošenja odluke suda. Konačno, s ciljem povećanja učinkovitosti poduzimanja procesnih radnji stranaka u sporu, predviđena je i mogućnost presumpcije povlačenja tužbe zbog neaktivnosti tužitelja, a kojemu je tada pružena zaštita putem žalbe na rješenje o obustavi postupka. Kod povlačenja tužbe sud će rješenjem obustaviti postupak.

Uz članak 102.

Sud će presudom okončati upravni spor ako tuženik u odgovoru na tužbu ili tijekom upravnog spora prizna tužbeni zahtjev. Kako je u slučaju priznavanja tužbenog zahtjeva daljnje vođenje spora suvišno, jer nema daljnjih nespornih pitanja, ovdje se nalaže sudu da u najkraćem vremenu okonča spor i tako omogućiti strankama što brže ostvarenje prava i pravnih interesa. Međutim, ako tuženik prizna tužbeni zahtjev samo u jednom dijelu, a tužitelj prihvati takvo priznanje, sud je dužan nastaviti voditi spor samo o spornim dijelovima tužbenog zahtjeva. Time se ograničava opseg daljnjeg spora i time pridonosi njegovu bržem okončanju.

Uz članak 103.

Ovim člankom propisuje se postupanje prema tužbenom zahtjevu u tijeku upravnog spora. Dakle, ako tuženik u tijeku spora u cijelosti postupi prema tužbenom zahtjevu, sud će obustaviti spor, ali ako tuženik u tijeku spora samo djelomično postupi prema tužbenom zahtjevu, sud će u preostalom dijelu zahtjeva nastaviti voditi upravni spor.

Uz članak 104.

Kada odluka suda u sporu ovisi o pravnom pitanju koje čini samostalnu pravnu cjelinu, a o kojem drugi sud ili nadležno javnopravno tijelo još nije odlučilo (prethodno pitanje), sud može sam riješiti to pitanje ako Zakonom nije drukčije propisano. Odluka suda o prethodnom pitanju ima samo pravni učinak u upravnom sporu u kojem je to pitanje riješeno.

Uz članak 105.

Ovim člankom su taksativno navedeni slučajevi u kojima sud mora rješenjem prekinuti spor, kao i slučajevi kada sud rješenjem može prekinuti spor. Za vrijeme trajanja prekida spora prestaju teći svi rokovi određeni za obavljanje radnji u sporu te sud ne može poduzimati nikakve radnje. Po prestanku razloga za prekid, sud će donijeti rješenje o nastavku spora na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti.

Uz članak 106.

Ovim člankom su propisani razlozi za obustavu postupka. Protiv rješenja o obustavi spora stranka može izjaviti žalbu.

Uz članak 107.

Propisuje se mogućnost spajanja upravnih sporova po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke radi ocjene zakonitosti pojedinačnih odluka, propuštanja donošenja pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora, koji se temelje na istoj činjeničnoj i pravnoj osnovi, čime se ostvaruje načelo ekonomičnosti.

Uz članak 108.

Institut oglednog spora primjenjuje se ako je u pet ili više prvostupanjskih upravnih sporova predmet tužbe iste pravne i činjenične prirode, čime se ostvaruje načelo ekonomičnosti.

Uz članak 109.

Ovim člankom se uređuje sadržaj i oblik dostave podnesaka, propisuju obvezni korisnici elektroničke komunikacije, a to su: tijela državne uprave i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje imaju javne ovlasti, državno odvjetništvo, odvjetnici, javni bilježnici, sudski vještaci, sudski procjenitelji, sudski tumači, stečajni upravitelji i pravne osobe. Podnesak u elektroničkom obliku mora biti potpisan kvalificiranim elektroničkim potpisom u skladu s posebnim propisima, u kojem slučaju se

smatra vlastoručno potpisanim. Ako podnesak nije razumljiv ili ne sadržava sve potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, sud će od podnositelja zatražiti ispravak odnosno dopunu podneska i za to mu odrediti primjeren rok. Ako se nedostaci ne otklone u zadanom roku, a po podnesku se ne može postupiti, sud će rješenjem odbaciti podnesak. Dan kada informacijski sustav podnositelju potvrdi primitak podneska smatra se danom predaje podneska sudu kojemu je upućen. Ako podnesak podnesen u elektroničkom obliku sadržava nedostatak koji onemogućuje postupanje po njemu, ako je nerazumljiv ili nepotpun, sud će o tome elektroničkim putem obavijestiti podnositelja i odrediti mu rok za otklanjanje nedostataka. Ako podnositelj u roku ne postupi po traženju suda, sud će rješenjem odbaciti podnesak. Ako obvezni korisnik elektroničke komunikacije podnesak ne podnese u elektroničkom obliku, sud će mu naložiti da u roku od osam dana podnesak dostavi u elektroničkom obliku. Ako ne dostavi podnesak u elektroničkom obliku u određenom roku, sud će rješenjem odbaciti podnesak. Elektronička komunikacija moguća je putem jedinstvenog informacijskog sustava kojeg uspostavlja ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa. Pretpostavke za podnošenje podnesaka i dostavu u elektroničkom obliku, oblike zapisa podnesaka u elektroničkom obliku te organizaciju i djelovanje informacijskog sustava uređuje pravilnikom ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Uz članak 110.

Ovim člankom propisuje se obavljanje dostave i način obavljanja dostave elektroničkim putem. Dostava se obavlja prema pravilima kojima je uređena dostava u općem upravnom postupku. Ako stranka izjavi da je suglasna da joj se dostava obavlja elektroničkim putem, sud će joj dostavu obavljati putem informacijskog sustava. Smatra se da je stranka suglasna, dok ne priopći drugačije, ako je sudu podnijela podnesak u elektroničkom obliku. Obveznim korisnicima elektroničke komunikacije (tijela državne uprave i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje imaju javne ovlasti, državno odvjetništvo, odvjetnici, javni bilježnici, sudski vještaci, sudski procjenitelji, sudski tumači, stečajni upravitelji, povjerenici te pravne osobe) pismena se dostavljaju u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava. Sud putem informacijskog sustava šalje adresatu u njegov sigurni elektronički poštanski pretinac pismeno, koje adresat mora preuzeti u roku od 15 dana od dana kad je pristiglo u sigurni elektronički poštanski pretinac jer će se u protivnom smatrati da je dostava obavljena istekom 15 dana od dana kada je pismeno pristiglo u sigurni elektronički poštanski pretinac. Informacijski sustav istodobno sa slanjem pismena adresatu šalje i informativnu poruku u kojoj ga obavještava o dostavi pismena te ga upozorava na pravne posljedice propuštanja preuzimanja pismena u propisanom roku. Adresat pismeno preuzima iz sigurnog elektroničkog poštanskog pretinca informacijskog sustava uz dokazivanje svoga identiteta putem Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava i elektroničku potvrdu primitka pismena. Informacijski sustav o dostavi obavještava sud potvrdom u elektroničkom obliku. Na ovaj način elektroničkim se putem mogu dostaviti i ona pismena koja imaju izvornike u fizičkom obliku ako je elektronički (skenirani) prijepis koji je izrađen na temelju izvornika u fizičkom obliku potpisan kvalificiranim elektroničkim pečatom suda. Ako sud utvrdi da dostava elektroničkim putem nije moguća, dostavit će pismeno na drugi prikladan način i navesti razlog za takvu dostavu.

Uz članak 111.

Ovaj članak upućuje na računanje rokova propisanih ovim Zakonom. Ujedno otvara sudu mogućnost da sam, prema okolnostima slučaja određuje rokove, kada oni nisu Zakonom propisani.

Uz članak 112.

Ovim člankom propisuje se kad je moguće izvršiti povrat u prijašnje stanje. Sud će stranci, na njezin prijedlog, dopustiti da naknadno obavi propuštenu procesnu radnju samo ako ocijeni da su postojali opravdani razlozi za njezino propuštanje. Ako se prijedlog usvoji, spor se vraća u stanje u kojem se nalazio prije propuštanja te se poništavaju odluke koje je sud zbog propuštanja i nakon propuštanja donio. Ako je propušten rok za podnošenje prijedloga za povrat u prijašnje stanje, sud neće dopustiti taj povrat. Takvim se rješenjem inzistira na procesnoj disciplini stranaka.

Uz članak 113.

Propisuje se pravo stranke na razgledavanje spisa predmeta i pravo stranke da bude obaviještena o tijeku spora. Pristup dijelovima spisa predmeta može se uskratiti samo ako je to nužno radi zaštite javnog interesa, interesa jedne od stranaka ili interesa drugih osoba.

Uz članak 114.

Propisuje se kako sud o tužbenom zahtjevu odlučuje presudom. Presuda se donosi i objavljuje u ime Republike Hrvatske, a sud presudu donosi prema slobodnom uvjerenju na temelju razmatranja svih pravnih i činjeničnih pitanja. Presuda se može temeljiti samo na činjenicama i dokazima o kojima je strankama dana mogućnost izjašnjavanja, čime se štite procesna prava stranaka u sporu

Uz članak 115.

Ovim člankom propisano je kako vijeće donosi presudu većinom glasova. O vijećanju i glasovanju vodi se poseban zapisnik koji potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar. Ujedno je propisana mogućnost obrazloženja i objave izdvojenog glasa člana vijeća.

Uz članke 116. i 117.

Sud može presudom odbiti tužbeni zahtjev ako utvrdi da je neosnovan (članak 116.) ili usvojiti tužbeni zahtjev (članak 117.) ako utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela nezakonita, ništava ili nije donesena u propisanom roku. Pritom sud ima ovlast, ali i obvezu sam riješiti stvar, osim kad to ne može učiniti s obzirom na prirodu stvari ili kad je tuženik rješavao po slobodnoj ocjeni.

Uz članak 118.

Ovim člankom propisano je da sud u okviru tužbenog zahtjeva može odlučiti i o naknadi štete i povratu stvari. Međutim, ako je tužitelj svojim postupanjem prouzročio ili pridonio nastanku takve štete, sud može odbiti tužbeni zahtjev u pogledu naknade štete i povrata stvari.

Uz članak 119.

Ovom odredbom propisuje se što presuda mora sadržavati. Tako uvod presude mora sadržavati i osobni identifikacijski broj stranaka i osoba ovlaštenih za njihovo zastupanje, kao stalnu i glavnu identifikacijsku oznaku osoba. Nadalje, kako bi se uklonila dvojba oko toga jesu li javnopravna tijela vezana pravnim shvaćanjima i primjedbama suda, izreka odluke suda, u slučaju da se predmet vraća na ponovni postupak, sadrži i obvezu nadležnog tijela da u ponovljenom postupku postupi u skladu s pravnim shvaćanjima i primjedbama suda izraženim u obrazloženju odluke. Također, ako sud nije sam riješio stvar dužan je u presudi detaljno obrazložiti zašto nije tako odlučio.

Uz članak 120.

U praksi se pokazalo da postoje situacije kada je donošenje dopunske presude potrebno te se stoga predmetnim člankom propisuje kada i u kojem roku stranka može podnijeti prijedlog za dopunu presude. Također se propisuje kada će sud prijedlog odbaciti, a kada odbiti. Nadalje, ako sud utvrdi da je prijedlog osnovan, zakazat će raspravu radi donošenja presude o zahtjevu koji nije riješen. Dopunska presuda može se donijeti i bez održavanja rasprave ako je zahtjev u pogledu kojeg se traži dopuna dovoljno raspravljen. Na podnošenje i druga pitanja odlučivanja o žalbi protiv dopunske presude primjenjuju se odredbe o žalbi protiv presude. Ako je uz prijedlog za dopunsku presudu izjavljena i žalba protiv prvotne presude, sud će zastati s dostavom te žalbe drugostupanjskom sudu dok ne donese odluku o prijedlogu za dopunu presude i dok ne protekne rok za žalbu protiv te odluke. Ako i protiv odluke o dopuni presude bude izjavljena žalba, prvostupanjski sud će je zajedno sa žalbom protiv presude dostaviti drugostupanjskom sudu.

Uz članak 121.

Ovim člankom uređeno je da se presuda objavljuje u roku od 30 dana od dana zaključenja rasprave. Presudu objavljuje sudac kojem je predmet dodijeljen u rad. Propisana je obveza objave datuma presude na ročištu na kojem je rasprava zaključena.

Uz članak 122.

Presuda se dostavlja svim strankama, a presuda u sporu u kojem je održana rasprava strankama se mora otpremiti u roku 15 dana od dana objave, a ako nije objavljena, od njezina donošenja, čime se ponovo, određivanjem roka obvezuje sud na učinkovitost.

Uz članak 123.

Propisuje se pravomoćnosti presude. Prvostupanjska presuda postaje pravomoćna protekom roka za žalbu ako žalba nije izjavljena, a drugostupanjska presuda postaje pravomoćna danom donošenja.

Uz članak 124.

Ovim člankom propisuje se da sud bez roka rješenjem može ispraviti pogreške u imenima i brojevima, očite pogreške u pisanju i računanju. O ispravljanju presude sud može odlučiti bez izjašnjavanja stranaka, a rješenje o ispravku prilaže se u izvorniku i ovjerenim prijepisima presude. Protiv rješenja o ispravku može se izjaviti žalba. Ovdje je, dakle, riječ samo o očitim pogreškama, a ne i o postupovnim i materijalnim propustima u odlučivanju.

Uz članak 125.

Ovim člankom propisuje se u kojim slučajevima sud odlučuje rješenjem, ograničavajući donošenje rješenja samo na odlučivanje o postupovnim pitanjima. Također se propisuje da rješenja koja se donose na raspravi objavljuje predsjednik vijeća odnosno sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad. Rješenje objavljeno na raspravi prema strankama ima učinak od trenutka objave. Radi zaštite prava stranaka, rješenje mora biti obrazloženo ako se njime odbija prijedlog stranke ili ako se njime rješava o suprotnim prijedlozima stranaka, a može biti obrazloženo i u drugim slučajevima kada sud to smatra potrebnim.

Uz članak 126.

Ovim člankom propisuju se i definiraju žalbeni razlozi protiv presude upravnog suda, a to su bitne povrede odredaba upravnog spora, pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje u

sporu i pogrešna primjena materijalnog prava te se navodi u kojim slučajevima ti razlozi postoje odnosno uvijek postoje.

Uz članak 127.

Ovim člankom se ograničava pravo na žalbu u slučaju kada je prvostupanjski upravni sud prvi puta poništio ili oglasio ništavom odluku javnopravnog tijela te protiv presude kojom je sud naložio donošenje pojedinačne odluke koja nije donesena u propisanom roku, kao i kada izreka presude sadrži nagodbu stranaka. Odredbom se omogućava da javnopravno tijelo, vezano uputom i pravnim stavom prvostupanjskog suda ispravi uočenu nezakonitost. Iznimno je žalba dopuštena protiv presude kojom je predmet prvi put vraćen na ponovni postupak, ako je u obrazloženju presude naloženo donošenje sadržajno sasvim određene odluke.

Uz članak 128.

U ovom članku propisano je da se protiv rješenja suda, također, može izjaviti žalba, ali samo kad je to propisano ovim Zakonom. Nemogućnost pobijanja postupovnih odluka u skladu je sa težnjom ubrzavanja postupka.

Uz članak 129.

Ovim člankom propisuje se mogućnost stranke da se odrekne prava na žalbu od objave presude, a ako presuda nije objavljena, od dana primitka presude do isteka roka za izjavljivanje žalbe. Stranka može povući žalbu do donošenja drugostupanjske presude. Odricanje od žalbe i povlačenje žalbe mora biti izričito i ne može se opozvati. Na predmetni način se otvara mogućnost strankama da presuda brže postane pravomoćna.

Uz članke 130. i 131.

Odredbama članaka 130. i 131. propisuje se sadržaj i podnošenje žalbe. Time se, kao i u slučaju tužbe, želi reducirati broj neurednih žalbi. Navodi se kako razlozi zbog kojih se žalba izjavljuje moraju biti obrazloženi te da se u žalbi ne mogu iznositi nove činjenice. Žalba se podnosi sudu koji je donio presudu i to u roku 15 dana od dana dostave presude, čime se ne odstupa od općeg roka za podnošenje žalbe. Žalba se podnosi u dovoljnom broju primjeraka za sve stranke u sporu.

Uz članak 132.

Ovim člankom propisuje se postupanje upravnog suda po žalbi. Upravni sud rješenjem će odbaciti nepravodobnu, nedopuštenu ili žalbu podnesenu od neovlaštene osobe. Propisan je rok u kojem je sud dužan donijeti rješenje kojim odbacuje žalbu. Relativno kratak rok od 15 dana propisan je kako bi se otklonila mogućnost da se postupanje po žalbi bez opravdanih razloga odugovlači kad je evidentno da sud po žalbi ne smije postupati. Ako je žalba neuredna, sud će, također, u roku 15 dana od dana primitka žalbe posebnim rješenjem pozvati žalitelja da dopuni ili ispravi žalbu i pri tome mu odrediti za to primjereni rok. Ne postupi li žalitelj u roku po nalogu suda, sud će rješenjem odbaciti žalbu kao neurednu. Protiv rješenja prvostupanjskog suda kojim je žalba odbačena može se izjaviti žalba. Nakon primitka odgovora na urednu žalbu ili nakon isteka roka za odgovor na žalbu sud će žalbu i odgovor na žalbu, ako je podnesen, sa svim spisima dostaviti drugostupanjskom sudu.

Uz članke 133. i 134.

Člancima 133. i 134. propisano je postupanje i razmatranje Visokog upravnog suda po žalbi. Visoki upravni sud u preliminarnim postupcima i bez rasprave rješenjem će odlučiti o dopuštenosti ili nedopuštenosti žalbe odnosno je li žalbu izjavila neovlaštena osoba i je li žalba uredna. Visoki upravni sud rješenjem će odbaciti nepravodobnu žalbu, nedopuštenu žalbu,

žalbu podnesenu od neovlaštene osobe. Ako je žalba neuredna, Visoki upravni sud će, ako je to propustio učiniti upravni sud, u roku od 15 dana od dana primitka žalbe rješenjem pozvati žalitelja da dopuni ili ispravi žalbu i za to mu odrediti primjereni rok. Ako žalitelj u roku ne postupi po traženju suda, sud će žalbu rješenjem odbaciti kao neurednu. Visoki upravni sud ispituje prvostupanjsku presudu u dijelu u kojem je osporavana žalbom i u granicama razloga navedenih u žalbi. Na razloge ništavosti pojedinačne odluke i ništetnosti upravnog ugovora Visoki upravni sud pazi po službenoj dužnosti. Visoki upravni sud o žalbi odlučuje na sjednici vijeća, bez održavanja rasprave.

Uz članak 135.

Ovim člankom propisane su ovlasti Visokog upravnog suda koji može odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu. Visoki upravni sud poništiti će prvostupanjsku presudu te će sam otkloniti nedostatke i presudom riješiti stvar ako utvrdi da je upravni sud počinio bitnu povredu odredaba upravnog spora iz članka 126. stavka 2. ovoga Zakona, ako je o činjeničnom stanju izveo pogrešan zaključak ili ako je pogrešno primijenio materijalno pravo. Visoki upravni sud, samo jednom, poništiti će prvostupanjsku presudu te vratiti predmet prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje ako utvrdi da je upravni sud počinio bitnu povredu odredaba upravnog spora iz članka 126. stavka 3. ovoga Zakona ili da je kakvu odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio.

Uz članak 136.

Na sadržaj presude Visokog upravnog suda na odgovarajući način se primjenjuju odredbe ovoga Zakona o sadržaju presude, s time da uvod presude sadrži ime i prezime predsjednika i članova sudskog vijeća. Vijeće donosi presudu većinom glasova. U obrazloženju presude Visoki upravni sud treba ocijeniti žalbene navode koji su od odlučnog značenja te navesti razloge koje je uzeo u obzir pri donošenju odluke.

Uz članak 137.

Ovim člankom taksativno se navode slučajevi pod kojima će se, na prijedlog stranke, spor obnoviti, rok u kojemu se podnosi i što sve prijedlog mora sadržavati.

Uz članak 138.

Ovim člankom propisuje se da će sud odbaciti prijedlog za obnovu rješenjem ako utvrdi da je prijedlog podnijela neovlaštena osoba ili da je prijedlog nepravodoban ili da stranka nije učinila vjerojatnim postojanje zakonske osnove za obnovu. Ako se obnova dopusti, prijašnja odluka poništiti će se u cijelosti ili djelomično. Prijašnje postupovne radnje na koje ne utječu razlozi obnove neće se obnavljati. Presudom kojom se obnova dopušta odlučiti će se o predmetu spora.

Uz članak 139.

Ovom odredbom propisuje se da se zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne odluke (dalje: zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti) može podnijeti protiv pravomoćne presude ili rješenja upravnog suda ili Visokog upravnog suda zbog osobito teške materijalne ili postupovne povrede zakona koja dovodi u pitanje jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

Uz članak 140.

Ovom odredbom propisuje se u kojem roku stranke u upravnom sporu mogu predložiti Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti, što sve prijedlog mora sadržavati i što se prijedlogu treba priložiti. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske dužno je o svojoj odluci obavijestiti stranku što je prije moguće, a najkasnije u roku od 90 dana od dana podnošenja prijedloga, s time da u slučaju kad

nema uvjeta za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne odluke, obavijest stranci mora biti obrazložena.

Uz članak 141.

Ovim člankom propisuje se da zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti Državno odvjetništvo Republike Hrvatske može podnijeti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske u roku od šest mjeseci od dana dostave pravomoćne presude, odnosno rješenja strankama. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zahtjev može podnijeti i po službenoj dužnosti. Uvodi se i novina te se strankama omogućuje da pod određenim uvjetima mogu izravno podnijeti zahtjev Vrhovnom sudu Republike Hrvatske.

Uz članak 142.

Ovim člankom propisuje se sastav vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske kada odlučuje o zahtjevu za izvanredno preispitivanje zakonitosti.

Uz članak 143.

Ovom odredbom propisuje se odlučivanje o zahtjevu za izvanredno preispitivanje zakonitosti. Vrhovni sud Republike Hrvatske će odbaciti rješenjem nepravodoban zahtjev, zahtjev koji je podnijela neovlaštena osoba ili nepotpun zahtjev. Vrhovni sud Republike Hrvatske odbit će zahtjev ako utvrdi da je neosnovan. Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske utvrdi osobito tešku povredu zakona koja dovodi u pitanje jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni, presudom će usvojiti zahtjev i osporavanu odluku ukinuti i vratiti predmet na ponovno rješavanje ili ju preinačiti.

Uz članak 144.

Predmetnom odredbom se propisuje što sve čini i obuhvaća troškove spora. Vrijednost predmeta spora smatra se neprocjenjivom.

Uz članak 145.

Ovim člankom propisuje se predujmljivanje troškova. Svaka stranka prethodno sama podmiruje troškove koje je prouzročila svojim radnjama, osim ako zakonom nije drukčije propisano, a troškovi proizašli iz poduzimanja radnji po službenoj dužnosti suda predujmljuju se iz sredstava suda.

Uz članak 146.

Ovim člankom se propisuje snošenje troškova za izvođenje dokaza.

Uz članak 147.

Ovim člankom se propisuje snošenje troškova spora i sprečava zloraba prava stranaka koja im pripadaju, na način da nemaju pravo na naknadu troškova. Naime, u praksi se pokazalo da stranke, radi veće naknade troškova zlouporabljaju prava koja im pripadaju u sporu.

Uz članak 148.

Ovim člankom se propisuje rokovi u kojima je stranka dužna podnijeti zahtjev za naknadu troškova, da o naknadi troškova odlučuje sud na zahtjev stranke u kojem je dužna navesti troškove za koje traži naknadu. O troškovima spora sud može odlučiti zajedno s odlukom o glavnoj stvari ili posebnim rješenjem u roku od 15 dana od dana objave presude ili postavljanja zahtjeva.

Uz članak 149.

Ovim člankom propisuje se da pravo na oslobođenje od plaćanja troškova postupka i pravo na stručnu pravnu pomoć stranka ostvaruje na način i uz uvjete propisane propisom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć.

Uz članak 150.

Ovim člankom se propisuje kada pravomoćna presuda postaje izvršna, odnosno kada rješenje postoje izvršno.

Uz članak 151.

Predmetnom odredbom se propisuje da je izvršenje presude dužan osigurati tuženik, odnosno tijelo nadležno za izvršenje te da je za izvršenje obvezno postupiti sukladno izreci presude, najkasnije u roku od 60 dana od dostave pravomoćne presude i povrata spisa tuženiku ako je spis vođen u fizičkom obliku, pri čemu je vezan pravnim shvaćanjem i primjedbama suda.

Uz članak 152.

Ovom odredbom se propisuje da ako tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje u izvršenju presude ne donese novu odluku u roku koji je određen presudom ili donese odluku koja je protivna izreci presude, pravnom shvaćanju ili primjedbama suda, tužitelj može sudu koji je donio presudu podnijeti zahtjev za izvršenje presude. Ako je presudom naložena isplata, izvršenje se provodi u ovršnom postupku pred nadležnim tijelom. Zahtjev za izvršenje presude sud dostavlja tuženiku odnosno tijelu nadležnom za izvršenje, koje mora u roku od 15 dana dostaviti odgovor na zahtjev za izvršenje. U odgovoru se mora očitovati je li presuda izvršena i o istome dostaviti dokaz, a ako presuda nije izvršena mora obrazložiti razloge.

Uz članak 153.

U slučaju ako nova odluka nije donesena u roku koji je određen presudom zbog opravdanih razloga, sud će tuženiku odnosno tijelu nadležnom za izvršenje odrediti novi rok za izvršenje presude, sukladno okolnostima konkretnog slučaja.

Uz članak 154.

U slučaju ako tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje bez opravdanih razloga ne donese novu odluku u roku koji je određen presudom ili ako u roku od 15 dana ne dostavi sudu odgovor na zahtjev za izvršenje, sud će čelniku nadležnog javnopravnog tijela rješenjem izreći novčanu kaznu, s time da će sud izricati daljnje novčane kazne unutar utvrđenog raspona sve dok tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje ne donese novu odluku u izvršenju presude. Ako čelnik tijela u roku koji je sud odredio rješenjem ne dostavi dokaz o uplati novčane kazne, sud će rješenje o novčanoj kazni s potvrdom ovršnosti dostaviti Financijskoj agenciji radi provedbe ovrhe na novčanim sredstvima u skladu s odredbama zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima.

Uz članak 155.

U slučaju kada tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje u izvršenju presude donese novu odluku koja je protivna izreci presude, pravnom shvaćanju ili primjedbama suda, sud će nakon primitka odgovora na zahtjev za izvršenje ili proteka roka za dostavu odgovora na zahtjev za izvršenje, presudom bez održavanja rasprave poništiti odluku koja je donesena protivno izreci presude, pravnom shvaćanju ili primjedbama suda i naložiti tuženiku odnosno tijelu nadležnom za izvršenje da u određenom roku izvrši presudu s time da će u izreci presude čelniku nadležnog javnopravnog tijela izreći novčanu kaznu sukladno odredbama članka 154.

Uz članak 156.

Ovim člankom se propisuje kada će sud rješenjem odbaciti zahtjev za izvršenje, a kada odbiti, a kada obustaviti postupak, s time da je protiv rješenja i presude upravnog suda iz članka 152. do 155. ovoga Zakona žalba dopuštena, a postupak po žalbi hitan. Zbog štete nastale neizvršenjem, odnosno nepravodobnim izvršenjem presude donesene u upravnom sporu, tužitelj ima pravo na naknadu štete, koja se ostvaruje u postupku pred sudom opće nadležnosti.

Uz članak 157.

Ovim člankom se propisuje da rješenje protiv kojeg žalba nije dopuštena izvršava sud koji je rješenje donio. Na izvršenje pravomoćnih rješenja odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona o izvršenju pravomoćnih presuda. Izvršenje novčanih obveza određenih rješenjem provodi se dostavom rješenja s potvrdom ovršnosti Financijskoj agenciji radi provedbe ovrhe na novčanim sredstvima stranke u skladu s odredbama zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima.

Uz članak 158.

Ovim člankom se propisuje da postupak ocijene zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud pokreće na zahtjev fizičke ili pravne osobe ili skupine osoba povezanih zajedničkim interesom koji smatraju da su im općim aktom povrijeđena njihova prava ili pravni interes, s time da Visoki upravni sud postupak može pokrenuti i po službenoj dužnosti, na temelju obavijesti fizičkih ili pravnih osoba, prijedloga pučkog ili posebnog pravobranitelja ili na zahtjev suda.

Uz članak 159.

U slučaju da sud u postupku utvrdi da opći akt koji bi trebao primijeniti, odnosno pojedina njegova odredba nisu suglasni sa zakonom, na konkretan slučaj može neposredno primijeniti zakon, a Visokom upravnom sudu podnijeti zahtjev za ocjenu zakonitosti spornog općeg akta, odnosno pojedine njegove odredbe. Kad sud pravomoćnom odlukom odbije primijeniti opći akt zbog njegove nezakonitosti, odnosno pojedinu njegovu odredbu, a Visoki upravni sud utvrdi da takva nezakonitost ne postoji, stranka kojoj je time bilo povrijeđeno neko pravo ili pravni interes može zahtijevati izmjenu pravomoćne odluke suda odgovarajućom primjenom odredaba o obnovi upravnog spora ili drugog sudskog postupka u roku od tri mjeseca od dana dostave odluke.

Uz članak 160.

Ovim člankom se propisuje što mora sadržavati zahtjev odnosno obavijest iz članka 158. stavka 2. ovoga Zakona, s time da podnositelj zahtjeva iz članka 158. stavka 1. mora u zahtjevu učiniti vjerojatnim da se općim aktom ili njegovom primjenom dira u njegovo pravo ili pravni interes.

Uz članak 161.

Ovim člankom se propisuje kad će Visoki upravni sud rješenjem odbaciti zahtjev za ocjenu zakonitosti i o tome obavijestiti podnositelja. Sud može do donošenja presude rješenjem obustaviti izvršenje osporenog općeg akta. Rješenje o obustavi izvršenja objavljuje se u „Narodnim novinama“.

Uz članak 162.

O zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud odlučuje na javnoj sjednici. Propisuje se mogućnost održavanja savjetodavne rasprave ako sud ocijeni da je prije odlučivanja o biti stvari potrebna rasprava sa sudionicima postupka, znanstvenicima i drugim stručnjacima. Sud će presudom ukinuti opći akt ili pojedine njegove odredbe, ako utvrdi da nije suglasan sa zakonom ili statutom javnopravnog tijela, a ukinuti opći akt prestaje važiti, odnosno ukinute odredbe

općeg akta prestaju važiti danom objave presude Visokog upravnog suda u „Narodnim novinama“.

Uz članak 163.

Propisuje se mogućnost Visokog upravnog suda da u postupku pokrenutom po zahtjevu za ocjenu zakonitosti općeg akta koji se vodi pred tim sudom, ocjeni zakonitost osporenog općeg akta koji je prestao važiti u tijeku postupka. Kad u postupku utvrdi da opći akt nije bio suglasan sa zakonom ili statutom javnopravnog tijela, Visoki upravni sud će donijeti presudu o utvrđenju nezakonitosti općeg akta odnosno pojedinih njegovih odredaba koja će se objaviti u „Narodnim novinama“.

Uz članak 164.

Predmetnom odredbom propisuje se da podnositelji zahtjeva iz članka 158. stavka 1. ovoga Zakona imaju pravo podnijeti zahtjev nadležnom tijelu za izmjenu pojedinačne odluke tijela kojom je povrijeđeno njihovo pravo ili pravni interes odgovarajućom primjenom odredaba o obnovi postupka u roku od tri mjeseca od dana objave presude u „Narodnim novinama“.

Uz članak 165.

Ovim člankom propisuje se kad sud može obustaviti postupak ocjene zakonitosti općeg akta (ako podnositelj odustane od zahtjeva) te kad će obustaviti postupak (kad prestanu postojati pretpostavke za njegovo vođenje).

Uz članak 166.

Predmetnom odredbom se propisuje sklapanje nagodbe tijekom spora s time da se nagodba ne može sklopiti o zahtjevima kojima stranke ne mogu raspolagati. Sud će tijekom spora upozoriti stranke na mogućnost sklapanja nagodbe i pomoći im pri njenom sklapanju. Također, propisuje se forma sklapanja nagodbe i izvršenje te da će sud rješenjem obustaviti spor ako se nagodba odnosi na cjelokupni tužbeni zahtjev, odnosno uključiti u izreku presude ako se odnosi na dio tužbenog zahtjeva.

Uz članak 167.

Propisuje se iznos kazne i postupak naplate kada kažnjena osoba ne plati izrečenu novčanu kaznu u ostavljenom roku ili o tome bez odgađanja ne obavijesti sud.

Uz članak 168.

Propisuje se u kojem slučaju će sud kod izricanja kazne zatražiti podatak o osobnom identifikacijskom broju fizičke odnosno pravne osobe od Ministarstva financija, Porezne uprave.

Uz članak 169.

Ovom odredbom propisuju se pravila po kojima će se dovršiti sporovi pokrenuti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 170.

Propisuje se da do stupanja na snagu pravilnika iz članka 109. stavka 9. ovoga Zakona, ostaje na snazi Pravilnik o elektroničkoj komunikaciji („Narodne novine“, broj 139/21. i 27/23.).

Uz članak 171.

Ovom odredbom propisuje se kada prestaje važiti Zakon o upravnim sporovima („Narodne novine“, br. 20/10., 143/12., 152/14., 94/16. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 29/17. i 110/21.).

Uz članak 172.

Ovim člankom propisuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA

Odbor za pravosuđe Hrvatskoga sabora je na 76. sjednici održanoj 7. veljače 2024. razmotrio Prijedlog Zakona o upravnim sporovima, prvo čitanje (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona) te ga je prihvatio. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja iznijeta u raspravi upućena su Vladi Republike Hrvatske radi izrade Konačnog prijedloga zakona o upravnim prarovima.

Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora je na 130. sjednici održanoj 7. veljače 2024. raspravljao o Prijedlogu zakona, podupro je njegovo donošenje uz potrebu nomotehničke dorade izričaja pojedinih odredaba.

Hrvatski sabor je na 21. sjednici održanoj 7. veljače 2024. raspravljao o Prijedlogu zakona. Nakon zaključenja rasprave i iznesenih stajališta, u ime Kluba zastupnika HSLS-a i nezavisnog zastupnika Vladimira Bileka, pisanim putem podnesena su pitanja i prijedlozi s obrazloženjima, koji su dostavljeni Ministarstvu pravosuđa i uprave kao stručnom nositelju odnosno Vladi Republike Hrvatske radi pripreme Konačnog prijedloga zakona o upravnim sporovima.

U Konačnom prijedlogu zakona o upravnim sporovima izmijenjen je izričaj odredaba članaka 12., 15., 21., 25., 26., 34., 56., 59., 64., 65., 68., 71., 78., 79., 85., 86., 97., 106., 124., 125., 126., 127., 128., 136., 140., 141., 148., 158., 165., 166. i 167., u vezi jezičnih i nomotehničkih ispravaka na način da su prihvaćene primjedbe Odbora za zakonodavstvo.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Mišljenje Odbora za zakonodavstvo u vezi članka 170. da je odredba suvišna, nije prihvaćeno. Naime, člankom 171. ovoga Zakona propisano je da danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o upravnim sporovima („Narodne novine“, br. 20/10., 143/12., 152/14., 94/16. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 29/17. i 110/21.) te je radi pravne sigurnosti potrebno posebno propisati važenje podzakonskog propisa donesenog na temelju zakona koji prestaje važiti.

Prijedlozi nezavisnog zastupnika Vladimira Bileka u ime Kluba zastupnika HSLS-a:

- u članku 5. nepotrebno se uvodi pojam pravna stečevina Europske unije kao izvor prava na temelju kojeg odlučuje upravni sud s obzirom da je primjena pravne stečevine Europske unije kao izvora već propisana Ustavom RH u čl. 141.c. – nije prihvaćen jer je predmetnu odredbu potrebno uskladiti s Ustavom Republike Hrvatske,
- brisati članak 28. stavak 2. jer unosi nesigurnost i povećava mogućnost manipulacije procesnim ovlaštenjima u cilju odugovlačenja postupaka – nije prihvaćen zato što će sud prema svom uvjerenju, uzimajući u obzir sve okolnosti, ocijeniti hoće li uzeti za priznatu ili osporenu činjenicu koju je stranka najprije priznala, a onda potpuno ili djelomično porekla ili ograničila priznanje dodavanjem drugih činjenica. Dodatno, jedno od osnovnih načela upravnog spora je načelo učinkovitosti na temelju kojeg sud, između ostalog, upravni spor provodi brzo i bez odugovlačenja, uz izbjegavanje nepotrebnih radnji i troškova i onemogućavanje zlouporabe prava stranaka i drugih sudionika u sporu. Također, članak 147. stavak 8. ovoga Zakona propisuje da stranka koja zlouporabi prava koja joj pripadaju u sporu nema pravo na naknadu troškova spora, a člankom 167. propisuju se novčane kazne za stranku koja teže zlorabi prava u upravnom sporu,
- brisati članak 31. kao nepotreban te potencijalno u koliziji sa Zakonom o odvjetništvu – nije prihvaćen jer su ovlasti privremenog zamjenika i preuzimatelja ureda odvjetnika u skladu sa Zakonom o odvjetništvu („Narodne novine“, broj 9/94., 117/08., 50/09., 18/11., i 126/21.) i prilagođene upravnom sporu,
- u članku 40. stavku 3. predlaže se uz subjektivni rok od 90 dana propisati i objektivni rok od 5 godina – nije prihvaćen budući da stranka koja nije primila pojedinačnu odluku, protekom roka od 5 godina ne bi imala pravo na podnošenje tužbe, a cilj ovoga Zakona je osigurati zakonitost i sudsku zaštitu prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka povrijeđenih pojedinačnim odlukama ili postupanjem javnopravnih tijela,
- u članak 42. unijeti rok u kojem je sud dužan odlučiti o privremenoj mjeri, dodatno u odnosu na institut privremene mjere, predlaže se supsidijarno uputiti na odredbe Ovršnog zakona koji detaljno uređuje ovaj institut npr. u dijelu propisivanja uvjeta za određivanje privremene mjere – nije prihvaćen jer je jedno od osnovnih načela upravnog spora, načelo učinkovitosti, na temelju kojeg će sud upravni spor provesti brzo i bez odugovlačenja te će odluku donijeti u razumnom roku. S obzirom na specifičnost upravnog spora predlagatelj zakona ne smatra svrsishodnim propisivati supsidijarnu primjenu Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12., 25/13., 93/14., 55/16., 73/17., 131/20 i 114/22.),
- u članku 108. institut oglednog spora je podnormiran (jedan članak) – nije prihvaćen jer predlagatelj smatra da je odredba jasna, precizna i potrebna te bi dodatno normiranje nepotrebno opteretilo tekst ovoga Zakona, a što nije u skladu s Jedinistvenim metodološko-nomotehničkim pravilima („Narodne novine“, broj 74/15.),
- u članku 110. stavku 9. dodati: „Stranka je na zahtjev Suda ili protivne stranke dužna dostaviti izvornik pismena u fizičkom obliku koji je dostavljen u elektroničkom (skeniranom) prijepisu koji je izrađen na temelju izvornika u fizičkom obliku potpisan kvalificiranim elektroničkim pečatom suda“. - Nije prihvaćen, naime, predložena odredba je nepotrebna budući da je člankom 109. ovoga Zakona, između ostalog, propisano da se podnesci dostavljaju u pisanom ili elektroničkom obliku putem informacijskog sustava. Izjava koja se daje podneskom može se sudu dati i usmeno na zapisnik, a podnesak u elektroničkom obliku potpisan kvalificiranim elektroničkim potpisom smatra se vlastoručno potpisanim,
- članak 131. nije u suglasnosti s odredbom kojom se propisuje da se podnesci (uključujući i žalbu) podnose elektroničkim putem informacijskog sustava te predlaže dodati na kraju: „osim ako se podnosi elektroničkim putem informacijskog sustava“. – Nije prihvaćen. Člankom 131. stavkom 3. ovoga Zakona propisano je da se na predaju žalbe na odgovarajući način primjenjuju odredbe članka 41. stavaka 1. do 3., kojim je propisano da se tužba predaje nadležnom sudu

neposredno i u pisanom obliku ili se šalje poštom, odnosno dostavlja u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava. Dakle, obveznici elektroničke komunikacije iz članka 109. stavka 6. ovoga Zakona obvezni su dostaviti žalbu u elektroničkom obliku za razliku od podnositelja koji nisu obveznici elektroničke komunikacije,

- u članku 137. stavku 2. predlaže se kao objektivni rok propisati 2 godine umjesto jedne godine. Nije prihvaćen jer predlagatelj smatra da je propisani rok od 1 godine primjeren rok kojim se ostvaruje osjećaj izvjesnost za stranke, a što je i osnova ovoga Zakona,

- u članku 144. stavku 3. predlaže se dodati: „osim u slučaju kada je tužbenom zahtjevu postavljen zahtjev za isplatu ili se na drugi način može odrediti vrijednost spora“. Nije prihvaćen budući da je u većini upravnih sporova predmet upravnog spora neprocjenjive vrijednosti stoga predložena dopuna nije potrebna,

- u člancima 158. – 163. predlaže se odrediti rok u kojem je Visoki upravni sud Republike Hrvatske dužan donijeti odluku o zakonitosti općeg akta – nije prihvaćen. Propisivanje roka u kojem će Visoki upravni sud Republike Hrvatske odlučiti o zakonitosti općeg akta nije potrebno jer je jedno od osnovnih načela upravnog spora, načelo učinkovitosti, na temelju kojeg će sud upravni spor provesti brzo i bez odugovlačenja te odluku donijeti u razumnom roku.